

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números...
(4530 A.
(4531 A.
(4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

Situat davant de l'estació de Caldes de Malavella (Província de Girona)

Aigües mineral·loquinoses, termals de 60°, bicarbonatades, alcalines, litiques, clorurades, sòdiques, sens riva per a la diabetis, glicòria, artiritisme en les seves múltiples manifestacions, malalties de l'aparell digestiu, fetge, etc.

Grandiosos i formosíssims balnearis voltats de parcs frondosos brinden una estada molt agradable. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i cafè grandiosos. Salons esplèndids i elegants per a festes i atraccions. Formosa capella. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres esports. Garatge. Telèfon Girona, 408.

Informes: a l'Administració, Rambla de les Flors, 18, entresol. Telèfon 1524 A.

Modes d'A. Peig Successora CARME PEIG

Banyes Nous, 8

De tornada de París, té a disposició de la seva distingida clientela els models de la temporada que comença des del dia 3. — No es reparteixen circulars.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

EDITORIAL PEDAGÒGICA

OBRES PER A LES ESCOLES PRIMÀRIES DE CATALUNYA

Infants i flors, llibret poesies per a infants.	Preu 1 pesseta
Cartipàs català, per Pau Romeva amb dibuixos d'En Josep Obiols, sèrie de 5 exemplars	» 1'25 »
Notes biogràfiques i crítiques d'En Manuel Milà i Fontanals, per N'Antoni Rubió i Lluch.	» 1'50 »
Vida abrujada del Beat Ramon Llull, per Mossèn Llorenç Riber	» 1'50 »
Francesc Pi i Margall, per Josep Roca i Roca.	» 1'50 »
Gramàtica Catalana, per Pompeu Fabra	» 2 »
Aritmètica i Geometria, per En Josep Gali i Fabra	» 2'25 »
Geografia de Catalunya, per Pere Blasi	» 3 »
Mapa terres de llengua catalana, tela.	» 20 »
» » paper	» 12 »
» esquemàtic de Catalunya	» 0'10 »
Questionari sobre Història de Catalunya per a servir de guia en els concursos nacionals de la Protectora, primer i segon grau	» 0'50 »
Tercer grau	» 0'75 »
Manual d'Història Crítica de Literatura Catalana Moderna	» 5 »
Mapa de Catalunya, tela.	» 20 »
» » paper	» 12 »
Sèrie de Mapes esquemàtics.	» 0'80 »
Història de Catalunya, per F. Valls i Taberner i F. Soldevila.	» 3 »
Sil·labari Català, per Pau Romeva.	» 2 »

Pròximament es posarà a la venda la Biografia d'En Pau Claris, per N'Antoni Rovira i Virgili, i el segon volum de la Història de Catalunya, de F. Valls i Taberner i Ferran Soldevila

Totes aquestes obres es troben de venda en les principals llibreries de Catalunya i en les oficines socials, ARCS, 1, pral.—Telèfon 5199 A

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 2 d'octubre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763'9, 764'6, 762'5.

Termòmetre sec: 19'4, 22'5, 21'3.

Termòmetre humit: 16'5, 20'2, 20'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 72, 82, 88.

Direcció del vent: ESE., Calma.

Velocitat del vent en metres per segon: 2, 0, 0.

Estat del cel: Quasi tapat, Quasi

tapat, Quasi seré.

Classe de núvols: C.K.N.St., C.K.N.

St. K.

Temperatures extremes a l'ombra:

màxima, 23'7; mínima, 15'7; mínima prop

del sol: 15'2.

Oscil·lació termomètrica: 8'0.

Temperatura mitja: 19'7.

Precipitació a quassa, des de les set

del matí del dia anterior a les set del

dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període

de 45 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

Han tornat de París els Chors Clavé. Baixaren a l'estació de França, des d'on es dirigí cada un dels orquestristes al seu domicili.

Ahí a la tarda sortiren cap a les

seves respectives poblacions els indi-

vidus pertanyents a les masses obo-

rales de fora de Barcelona.

Vanos Cardús

Portafer-

rixa, 10.

L'agent d'arbitris Jaume Rius Botey, que estava de servei a la caseta núm. 37 de la barriada de la Bordeta, ha denunciat que a les tres de la matinal, aproximadament, es presen-

taren cinc subjectes vestits de mecànics i que es tapaven la cara amb mocadors i armats de ganivets, els quals li ordenaren «Mans a l'aire!» i regis-

trant-lo li prengueren de la cartera 150 pessetes que portava, tornant-li els documents que hi havia. Altrament, els atracadors li prengueren també el pifre i el tancaren a la caseta, que

està instal·lada a la Riera Blanca.

Dos dels lladres quedaren vigilant la caseta, i els altres tres es dirigiren a una casa pròxima coneguda per

«Can Valent Petit», de la qual van sostroure cinc conills i quatre gal·lines.

Després els cinc desconeguts fu-

giren.

- Ron Bacardí

El regiment d'Infanteria de Jaén efectuarà avui exercicis de tir al blanc al camp de la Bota, i el de dragons de Montesa practicarà instrucció a cavall a les immediacions d'Horta.

A un pis del carrer de Joan de Montjuich, núm. 1, es barallaren Rafael Asensi Martínez, de 33 anys, amb el rellotger Miquel Ferrer Borràs, de 70 anys, resultant el primer amb una contusió a l'ull dret i el segon amb una altra al nas.

- Ceregumil

Aliment ideal en estats febrils

A la casa de socors de la Ronda de Sant Pere curaren al noi de 14 anys Ramon Marcel Miras, el qual tenia el peu xafat per la roda d'una tartana que fugí al carrer de Trafalgar, davant de l'Arc de Triomf.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Pujant a un tramvia en marxa, pel cantó de l'esquerra, a la Ronda de Sant Antoni, davant del carrer de Casanova, Pere Turró, barber de Vilafraça que havia vingut a Barcelona, fou agafat pel remolc, resultant

amb diverses ferides, de pronòstic reservat, que li foren curades al dispensari de la Plaça de Sepúlveda.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

A la casa de socors del carrer de Barbañà fou curat Ferran Nicolau, de 20 anys, el qual presentava una ferida a la regió baixa de l'avant-bras esquerre, causada al carrer de la Boqueria treballant del seu ofici de telefonista.

JOIES VILANOVA Unió, 6

En Francesc Comas ha denunciat haver trobat unes peces de teixit davant la caseta de consums de Sarrià, les quals han estat posades a disposició del jutjat.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior Es ven a tot arreu

S'ha presentat denúncia al jutjat comunicant haver-se comès una subtracció de 3.800 pessetes a Pau Ibern Rosell mentre estava al Banc Hispano-Americà, ignorant-se qui són els autors.

Ha estat denunciada a la policia per Lleó Hervain Gusin, que al seu domicili, Padua, 103, s'ha comès un robatori de joies, valorades en 500 pessetes, ignorant qui són els autors.

Ha estat posat a disposició del jutjat Plàcid Nicolau Boix, acusat d'haver sustrès 2.250 pessetes d'un domicili del Recó de Sant Gervasi.

A la Plaça d'Ossa, 1, s'ha comès un furt de 1.000 pessetes, havent denunciat el propietari Calixte Pujalte a una dona com suposada autora.

A l'estació del Poble Nou un tren agafa una dona d'uns 50 anys, deixant-la morta.

Fou identificada per un moço del tren, resultant dir-se Joana Ramona, la qual es dedicava a captar.

Al carrer del Rec, una tartana atropellà a Celestina Sánchez Nieto, de 61 anys, causant-li dislocació lligamentosa a l'espatlla dreta i erosió d'un dit de la mà dreta.

Fou curada a la casa de del Pas-

seig de Colom.

Al moll de Sant Bertran, l'obrer Jaume Campiro Bosch, de 25 anys, va tenir la desgràcia de caure des de la coberta a la bodega del vapor alemany «Gotte», produint-se la fractura d'una costella, essent curat al dispensari del carrer del Roser.

Fou curat a la casa de socors del carrer de Barbañà Miquel Mas Coll, de 18 anys, cuiner, el qual presentava ferides tallants en diversos dits de la mà dreta, produïdes al Bar Biel pelant patates amb un ganivet.

Anit passada, dos subjectes que anaven borratxos es varen renyir al carrer de Pelayo, i un d'ells va treure una pistola amb la qual va fer una ferida lleu al cap de l'altre. Tots dos foren detinguts.

A l'establiment que té el senyor Castells al carrer d'Escudellers hi ha exposada la magnífica bandera del Somient armat de Sabadell, que el vinent diumenge, dia 8 del corrent, beneirà a la industrial ciutat l'Abat de Montserrat.

Es una bandera magnífica, en la qual s'hi destaca la imatge de la Patrona de Catalunya Nostra Senyora de Montserrat.

Ha tornat de l'estranger el conegut metge don Francesc de Paula Xercavins.

Havent-se acordat procedir a les obres de reforma de l'edifici de la Reial Associació de Caçadors de Barcelona situat en aquesta ciutat amb façana a la Plaça de Catalunya i Passatge de Rivadeneira i de confor-

mitat als plànols de l'arquitecte senyor Plantada, s'obre un concurs entre els senyors del ram de construcció.

Les condicions facultatives i econòmiques estan exposades a la Secretaria on es facilitarà una copia als senyors que desitgin pendre part en el concurs.

S'admetran plets d'ofertes fins el dia 15 del present i abans del primer de novembre se'ls donarà compte als senyors concursants de l'acord que, en virtut dels mateixos, s'hagin pres per la Junta assessorada pel senyor arquitecte.

Ha tornat de la seva excursió a l'estranger el mestre de música don Tomàs Buxó.

El dia 9 del corrent tindrà lloc a l'Acadèmia de l'arquitectura de Barcelona l'obertura d'un curs de taquígrafia, essent els dies de classe els diumenges, dimarts i divendres, de les vuit a les nou de la nit.

A la secretaria de la dita entitat (Palau, 4, entresol), queda oberta la matrícula per a aquest curs, tots els dies de les set a les nou de la nit.

La Inspecció d'Higiene de les escoles de Barcelona ha organitzat un cente de vacunació, destinat a la pràctica i control de les vacunacions i revacunacions obligatòries per als alumnes de les escoles nacionals d'aquesta ciutat, funcionant els mesos d'octubre, novembre, abril i maig, d'onze dotze del matí, a l'estatge de la Inspecció, carrer de Santa Anna, 28.

Han estat remeses als directors d'escoles una circular d'instruccions higièniques per a combatre les malalties contagioses pròpies del període escolar.

¿Confidencia?

La meua felicitat, simpàtiques lectores, la dec al treure'm d'arrel el pel moxi i pel de la cara i braços amb el tan acreditat DEPILATORI marca BELLEZA. Es inofensiu. Venda en perfumeries. Fàbrica a Badalona. Gran Premi i Medalla d'Or.

Vida religiosa

Avui, Sants Cándid i Dionisi i Santa Flòrentia, màrtirs. — Demà, Sants Francesc d'Assís, fundador, i Marian, màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Sant Vicens de Paül (Esquerra de l'Eixample, carrer Provença). Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda.

La missa de demà: Sant Francesc, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona dels Dolors, al Bonsucés.

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Immaculada Concepció.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn del Sagrat Cor de Jesús, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de l'Immaculat Cor de Maria, a la mateixa capella.

—A la capella expiatoria del Sagrat Cor de Jesús de Religioses Adoratrices (Casanoves, 65, xamfrà Consell de Gent), els dies 5, 6, 7 i 8 hi haurà quaranta hores.

S'exposarà a S. D. M. a les vuit del matí i es reservarà a les sis de la tarda.

Els quatre dies indicats, a les deu del matí, se celebrarà missa solemne, i a la tarda, a un quart de sis, es resarà l'estació, el sant rosari, medi-

MOSAICS E F ESCOFET & C^{ia}
Ronda Universitat, 20

LA MODA

12 - PORTAL DE L'ANGEL - 12

LA REFORMA D'AQUESTS MAGATZEMS HA PORTAT la renovació total de les existències, així és que podem oferir completament noves les millors col·leccions de Sedes, Llanes, Velluts i altes fantasies a preus de veritable oportunitat.

Belenguer, Pons i Mercader
TELEFON 475 A. PREU FIX

tació i motet a l'antífona i següentament la reserva.

Es recomana als fidels les necessitats d'aquella casa Col·legi de Desemparades.

— Festa del S. P. S. Francesc, a l'església de Nostra Senyora de Pompeia (Diagonal, 450).

La Comunitat dels PP. Caputxins, la V. O. T. de Penitència i l'Arxiconfraria del Cordó Seràfic, tenen l'honor de convidar-vos als cultes que celebraran a honra de l'ur Seràfic Pare i fundador aquest any de 1922.

— Dia 4 d'octubre: Solemnitat del Seràfic Pare Sant Francesc.

Des del migdia de la vigília i durant tot el dia d'avui, els fidels que, havent confessat i combrat, visitin la nostra església, poden guanyar una indulgència plenària.

A les vuit del matí, hi haurà Missa de Comunió general amb plàtica preparatòria, que farà el P. Rupert Maria de Manresa, Guardià del convent.

A les deu, Ofici solemne, amb assistència del Capítol de Cavallers del Sant Sepulcre, cantant-se la Missa. «Jubilare Deo omnis terra», a quatre veus mixtes i orgue, de S. Giner, i serà celebrant el doctor Marcell Garriga, rector de Jesús, i en l'ofertori el «Beatus vir», d'A. Català. Farà el panegíric del Sant Patriarca el reverend P. Joaquim Seguí, Sch. Acat. l'Ofici es cantarà l'himne «Qui per qui per germà», d'En Pujol.

A dos quarts de sis de la tarda, cant del Rosari, a quatre veus, d'En Pujol. «Responde, beate Pater Franciscus», d'A. Català, sermó pel P. Sebastia d'Olot, caputxí.

Després la Comunitat celebrarà amb la solemnitat deguda, la pietosa cerimònia litúrgica del «Trànsit del Seràfic Pare», cantant-se l'antífona «O sanctissima anima», el psalm «Vocem meam» i «Salve, Sancte Pater», a quatre veus mixtes i orgue, compostes expressament pel mestre A. Català. A seguit s'exposarà el Santíssim Sagrament, cantant-se a la reserva el «Tantum ergo», a quatre veus, de Victòria.

Per final de funció es cantarà l'himne «Qui per qui per germà», donant-se a adorar la reliquia del Seràfic Pare.

Dijous, dia 5: A les nou, es cantarà una Missa de Requiem, pels religiosos, terciaris i benefactors difunts.

— Reial Monestir de Santa Maria de Jerusalem (Carrer de Sant Elies, número 21, Sant Gervasi). — Solemnities cultes que la Comunitat de Monges Franciscanes-Clarisses d'aquest monestir dedicaran a l'ur Pare i Fundador Sant Francesc d'Assís, en el present any de 1922.

Octubre, dia 4: A les set, missa resada.

A les nou, Ofici solemne, amb exposició de S. D. M., essent celebrant el reverend doctor Lluís Giró, rector del Reial Santuari de la Bonanova, assistit del reverend Joaquim Vallis, capellà del monestir, i del P. Manuel Sancho, O. M.

Portarà la capa d'honor el reverend doctor Martí Cagigós, visitador general de les religioses, i després de l'Evangeli ocuparà la càtedra de l'Esperit Sant el P. Fra Volenti Pons, O. F. M., qui enaltirà les glòries del Seràfic d'Assís.

El cor de les religioses interpretarà, per primera vegada, i amb acompanyament d'orgue, la formosa Missa de «Santa Clara», del P. Fra Manuel Sancho, mercedari, qui la dedica a aquell monestir.

A dos quarts de cinc de la tarda, Exposició de S. D. M., Rosari resat, estació al S. S., novena a Sant Francesc, cant dels goigs i Reserva.

Nota. — Tots els fidels que, havent confessat i combrat visitin aquesta església, poden guanyar indulgència plenària, pregant per les intencions del Sant Pare.

Bisbat

ELS ESTABLIMENTS D'ENSENYANÇA DIRIGITS PER CLERECIA

L'últim número del «Boletín Oficial» d'aquest bisbat publicava la següent circular. Referents a Establiments d'ensenyament regits per Clergues.

Per a coadjuvar eficaçment al prestigi del nostre ministeri i exercir la deguda vigilància respecte a ensenyament, des d'aquesta data, prohibim als senyors sacerdots seculars i a tots els ordenats «in sacris», establir, regenter i sostenir, qualsevol que sigui la forma de la seva intervenció, col·legis d'ensenyament, liceus, pensionats, acadèmies i tota mena d'institucions pedagògiques, si abans no tenen la nostra llicència per escrit.

A aquest fi hauran d'acudir a Nos per mitjà d'instància, acompanyada del Reglament o estatuts de l'establiment que desitgin fundar o dirigir. Al mateix temps, presentaran al principi de cada curs acadèmic, una nota de les diverses disciplines que hagin d'explicar-se i els quadros del personal docent i director. A aquesta segona disposició se sotmetran també tots els centres i institucions de la índole abans esmentada, que actualment existeixen, i els clergues que exerceixin alguna classe en Col·legis religiosos d'un altre sexe.

Del zel dels nostres estimats cooperadors en la salvació de les ànimes, esperem que compliran rigorosament co precris, puix en cas contrari, ens veuríem obligats a desautoritzar-los oficialment des d'aquest «Boletín» i a adoptar les oportunes resolucions, d'acord amb el vigent Codi de Dret Canònic.

Barcelona, 30 de setembre de 1922.

† Ramon, Bisbe de Barcelona.

SANTES MISSIONS A LA DIOCESI DE BARCELONA

El curs de Santes Missions que hi ha preparat en aquesta diòcesi és d'acord amb el següent programa:

Tinència de Sant Francesc d'Assís. — Del 21 de febrer al 4 de març. Pares missioners: Josep de Besalú, Bru d'Igualada i Ezequiel de Mataró, O. M. C.

Arxiprestat de Granollers. — Canoves: Del 29 de setembre al 8 d'octubre. PP. missioners: Salvador Vilarrubias i Lluís Sellarès, C. M. F. — Corrodumunt: Del 24 de novembre al 3 de desembre. PP. Lluís Portell i Joan Foguet, O. F. M. — Martorelles: Del 25 de febrer al 4 de març. PP. missioners: Joan Arqués i Pere Tura, C. M. F. — Samalús: Del 25 de febrer al 4 de març. Missioners: Reverenda Silvestre Alegre i Eudald Mestres, preveres. — Sant Antoni de Vilamajor: Del 22 al 29 d'octubre. PP. missioners: Vicens Queralt i Roch Bosch, C. M. F. — Sant Pere de Vilamajor: Del 29 d'octubre al 12 de novembre. Missioners: Vicens Queralt i Roc Bosch, C. M. F.

Arxiprestat de Llobregat. — Torrelles de Llobregat. — Del 8 al 17 de desembre. Missioners: Bru d'Igualada i Salvador de Solsona, O. M. C. — Vallvidrera: Del 17 al 24 de desembre. Missioners: Vicens Queralt i Roc Bosch, C. M. F.

Arxiprestat de Martorell. — Gelida, del 7 al 18 de gener. Missioners: Josep Bausili i Josep Maria Pijoan, S. J. — Sant Sadurn de Noya: del 18 al 28 de gener. Missioners: Josep Bausili i Josep Maria Pijoan, S. J.

Arxiprestat de Mataró. — Del 24 d'octubre al dia primer de novembre. PP. Joan Blanch i Lluís Sellarès, C. M. F. — Vilassar de Mar: Del 31 d'octubre al dia primer de novembre. Miquel de Barcelona i Eugeni de Barcelona, O. M. C.

Arxiprestat de Sabadell. — Barbarà: del 26 de febrer al 4 de març. Missioners: Ceferi de Granollers i Salvador de Solsona, O. M. C. — Santa Perpetua de la Moguda: Del 13 al 24 de desembre. Missioners: Josep Bausili i Josep Maria Pijoan, S. J.

Arxiprestat de Sant Celoni. — Costa de Montseny: Del 17 al 19 de març. Missioners: un pare caputxí. — Vilalba Sasserra: Del 18 al 23 de febrer. Missioners: Joan Arqués i Pere Tura, C. M. F.

Arxiprestat de Terrassa. — Sant Feliu del Reo: Del 29 d'abril al 6 de maig. Missioners: P. Bru d'Igualada, O. M. C. — Vilalba de Llobregat: Del 7 al 15 de gener. Missioners: Ceferi de Granollers i Salvador de Solsona, O. M. C.

Arxiprestat de Vendrell. — Albà: Del 18 al 25 de febrer. Missioners: reverend Emili Muntada, preveres. — Celma: Del 18 al 25 de febrer. Missioners: Reverends Silvestre Alegre, Josep Bundo i Josep Maria Rovira, preveres. — Marilorens-Masabonès: Del 24 de gener al 2 de febrer. Missioners: Lluís Joui i Salvador Alsina, franciscans. — Sant Vicenç de Calders: Del 26 de novembre al 3 de desembre. Missioners: Reverends Josep Bundo i Eduard Roman, preveres.

Arxiprestat de Vilafraça del Penedès. — Avinyonet: Del 22 d'octubre al 3 de novembre. Missioners: Doro-teu de Barcelona i Salvador de Solsona. — Sant Pau d'Ordal: Del 23 d'octubre al 1 de novembre. Missioners: Josep Vilella i Emili Bové, C. M. F. — Sant Cugat Sasgarriques: Del 23 de octubre al 2 de novembre. Missioners: Joan Alsina i Pere Tura, C. M. F.

tua de la Moguda: Del 13 al 24 de desembre. Missioners: Josep Bausili i Josep Maria Pijoan, S. J.

Arxiprestat de Sant Celoni. — Costa de Montseny: Del 17 al 19 de març. Missioners: un pare caputxí. — Vilalba Sasserra: Del 18 al 23 de febrer. Missioners: Joan Arqués i Pere Tura, C. M. F.

Arxiprestat de Terrassa. — Sant Feliu del Reo: Del 29 d'abril al 6 de maig. Missioners: P. Bru d'Igualada, O. M. C. — Vilalba de Llobregat: Del 7 al 15 de gener. Missioners: Ceferi de Granollers i Salvador de Solsona, O. M. C.

Arxiprestat de Vendrell. — Albà: Del 18 al 25 de febrer. Missioners: reverend Emili Muntada, preveres. — Celma: Del 18 al 25 de febrer. Missioners: Reverends Silvestre Alegre, Josep Bundo i Josep Maria Rovira, preveres. — Marilorens-Masabonès: Del 24 de gener al 2 de febrer. Missioners: Lluís Joui i Salvador Alsina, franciscans. — Sant Vicenç de Calders: Del 26 de novembre al 3 de desembre. Missioners: Reverends Josep Bundo i Eduard Roman, preveres.

Arxiprestat de Vilafraça del Penedès. — Avinyonet: Del 22 d'octubre al 3 de novembre. Missioners: Doro-teu de Barcelona i Salvador de Solsona. — Sant Pau d'Ordal: Del 23 d'octubre al 1 de novembre. Missioners: Josep Vilella i Emili Bové, C. M. F. — Sant Cugat Sasgarriques: Del 23 de octubre al 2 de novembre. Missioners: Joan Alsina i Pere Tura, C. M. F.

ELS ALUMNES PREMIATS DEL SEMINARI

Els alumnes premiats en el Seminari i els noms dels quals van ésser llegits en la sessió inaugural qui, sota la presidència del nostre Prelat, va celebrar-se abans d'ahir, dissabte, són els següents:

D. Raphael Prats, in Iure Canonico. D. Raphael Prats, in Oratoria Sacra. D. Raphael Prats, in Liturg. Theol. Past. et Praxi docum.

D. Emmanuel Rovira, in Archaeologia.

D. Aloysius Reverter, in Patrologia.

D. Josephus Taulats, in Theologia. Dogm. (Matut.)

D. Josephus Bosch, in Theologia. Dogm. (Vespert.)

D. Aloysius Banqué, in Historia eclesiastica.

D. Thomas Blanch, in Sacra Scriptura.

D. Thomas Blanch, in Theologia general.

D. Thomas Blanch, in Lingua Hebraica.

D. Ginesius Arimón, in Ethica et Iure Nat.

D. Ginesius Arimón, in Physica et Chymia.

D. Antonius Pifia, in Historia Philosophiae.

D. Raymundus Roca, in Matheseos 2.º cursu.

D. Raymundus Roca, in Historiae Naturalis 2.º cursu.

D. Pius Bosch, in Historiae Naturalis 1.º cursu.

D. Joannes Gustems, in Rhetorica et Poetica.

D. Josephus Ceñoni, in Lingua Graeca.

D. Joannes López, in Latinitatis 3.º cursu.

D. Sebastianus Balaguer, in Historia Universal.

D. Didacus Fernández, in Latinitatis 2.º cursu.

D. Raymundus Ferrer, in Historia Patria.

D. Joannes Roca, in Latinitatis 1.º cursu.

D. Stephanus Miquela, in Geographia.

MES DEL ROSER

La casa M. Duran i Companyia acaba de donar a l'estampa un bellíssim mes del Roser, amb piadosos exercicis per a obsequiar a la Reina del Santíssim Rosari durant el mes d'octubre.

Es un llibre agradabilíssim, que una vegada s'obre no se sap deixar. A part dels exercicis de pietat hi ha unes interessants meditacions sobre aquesta pietosa i catalanesca devoció i càncties i notes adequats.

El llibre és dictat pel preveres don Joan Llobart i Bargalló, i es troben al Foment de Pietat Catalana (carrer de Duran i Bas).

EL MES DEL ROSARI

Ha començat a tots els temples de Barcelona el mes del Sant Rosari, amb festes bellíssimes i processons esplendides, que es van veure concorregudíssimes.

El nombre de feels fou a totes elles ben crescut, posant-se de relleu com és arrelada entre els catalans la devoció del Sant Rosari, tan excel·lent i tan nostra.

El nostre Prelat va anar als actes

LA FISICA

Portaferriusa, 23

ACTUALMENT

EXHIBICIO I VENDA

de les més importants col·leccions de models per a les estacions de Tardor i Hivern de les primeres cases de París

Hores d'exposició: De 11 a 1 matí i de 4 a 7 tarda

de la Catedral, on van revestir els actes la tradicional solemnitat.

Durant tots els dies del mes present seguiran aquestes festes del Rosari a tots les parròquies i capelles, d'acord amb les disposicions del doctor Guillemet.

— El número del Butlletí Oficial Eclesiàstic d'aquest Bisbat, corresponent al dia 30 de setembre darrer, publica el següent sumari:

I. Reglament referent a la conservació i reparació de les cases rectorals. — II. Lletres Apostòliques de S. S. Pius XI, sobre els Seminaris i estudis dels clergues. — III. S. C. de Ritus. Addicions al Ritual Romà. — IV. Circular de S. E., referent a establiments d'ensenyament regits per sacerdots. — V. Idem de la Nunciatura, sobre abalienació d'objectes artístics. — VI. Idem de Secretaria de Cambra, anunciant la Santa Pastoral Visita. — VII. Resolució dels casos de consciència corresponent als mesos de gener i febrer. — VIII. Nomenaments. — IX. Santes Missions als pobles del Bisbat per al curs de 1922-23. — X. Avis d'Administració de Creuada. — XI. Col·lecta del dia de la Premsa catòlica. — XII. Crònica diocesana. — XIII. Necrologia.

— El propiinent diumenge, dia 8 dels corrents, la Joyentat Catòlica de Sabadell, anirà a Montcada, on se celebrará l'Aplic del Roser.

— La «Revista Popular», en el seu darrer número, dona fragments i els comentis, amb l'elogi de que en són mereixedors, de la Pastoral dictada pel doctor Guillemet contra els mals del joc.

— El propiinent diumenge, dia 8 dels corrents, es farà a Sabadell, amb tota solemnitat, la benedicció de la bandera del Sometent d'aquell districte.

El nostre Prelat ha delegat a l'Arxiprestat d'aquella ciutat, perquè el representi en l'esmentat acte.

— En el sortejament celebrat al local de l'Associació d'Eclesiàstics per a l'Apostolat Popular, entre els possibledors de l'Anuari Eclesiàstic, que publica la Casa Subirana, han resultat premiats els números següents:

3512 5751 5054 2620 2391 2680 2506 3643
4026 3214 7567 851 6244 3915 4992 3813
7005 7313 4640 3241 6402 4428 2633 1193
3246 1350 4874 5108 6835 948 7543 2631
7232 6370 2679 2290

— Arribat a Barcelona, provinent de Roma, visità el propiassetat divendres, el Temple Expiatori de la Sagrada Família, el reverend Superior General de les Escoles Pies, el P. Tomàs Vifios. La visita fou molt acurada i l'acompanyà en realitzar-la, el vicari del Temple, mossèn Juli Pelayo, qui va donar-li extenses referències de la construcció. Assabentat el reverendíssim P. Vifios que el senyor Gaudí es trobava impossibilitat de sortir a complimentar-lo per dificultat en caminar, a causa d'una lesió als peus, el general de l'Ordre Escolàpia pujà a l'estudi de l'arquitecte i romangué per espai de més de tres quarts parlant d'art i construcció. El comiat fou molt afectuós, espiritualment filial, entre el successor de Sant Josep de Calasanc i el deixeble de l'Escola Pia.

— El reverend don Jaume Gassó, que fins ara havia estat catedràtic de Dret Canònic, al Seminari de Vich, ha estat nomenat notari cancel·lari d'aquella Cúria.

— El jesuïta P. Josep Bausili ha començat una tanda de conferències religioses socials, a la parròquia de Campdevànol.

— A Vilafraça del Penedès hi ha mort la germana carmelita Maria Farriol i Porta de Sant Refel.

— Es troba a Barcelona de pas el dominic Fra Angel Alvarez, vicari provincial de Costa Rica.

— Ha estat confirmada en el càrrec de Priora del convent de Nostra Senyora dels Angels de Pedralbes la M. Angela Goberna.

— S'ha fet un tiratge especial del

Reglament referent a la conservació i reparació de les cases rectorals d'aquesta diòcesi publicat en el darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic d'aquest bisbat.

— Al Seminari de Vich, hi explicarà, durant el vinent curs l'Assignatura de Teologia general, el doctor don Climent Villegas.

La il·luminació elèctrica

D'aquí pocs dies s'efectuaran a la Plaça de Catalunya les proves del nou sistema d'il·luminació pública elèctrica, consistent en focus i aparells auxiliars moderns de gran potència, l'extraordinària lluminositat dels quals podran apreciar els barcelonins.

Es tracta de dotar la nostra ciutat de la instal·lació completa que amb tanta urgència reclama, perquè d'una vegada termini el tristíssim aspecte que ofereixen de nit els carrers de la capital amb l'actual il·luminació, puix fins a les vies més centrals la fosquedat és gairebé absoluta i les mojesties i perills que això ocasiona disminueixen el trànsit, retraient als ciutadans, la qual cosa constitueix una pèrdua evident per als establiments comercials i centres d'espectacles públics.

Els esports

F. O. BARCELONA

Abonament a localitats

Ha quedat obert l'abonament a localitats del camp nou. Els socis suscriptors d'obligacions tenen dret preferent, essent indispensable que adreixin llurs comandes, per escrit, amb indicació del número de soci, a les Oficines del Club, Pintor Fortuny, 1, fins el dimecres vinent, dia 4 a les nou de la nit.

Obituari

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Jaume Garrigosa i Coll. Ha estat enterrat aquesta tarda, al Cementiri Nou.

En Joan Barnet i Bellmunt. Morí a París el dia 30 del darrer setembre. Oportunament s'avisarà el dia de l'enterrament.

N'Alfred Fiederkerr i Imbach, de la V. O. T. de Sant Francesc, natural de Banden (Suïssa). Ha estat enterrat aquesta tarda, al Cementiri Nou.

Na Rosa Raventós Turull, vídua de N'Agustí Ayté. Ha estat enterrat aquesta tarda.

N'Antònia Puig i Franquesa, natural de Ripoll. Ha estat enterrada aquesta tarda.

FUNERALS

Na Maria de la Cruz Delfin i Tenorio, vídua de Moreno. Morí a Mèxic el dia 8 de setembre darrer. A l'altar major de la parròquia de Sant Josep (Santa Mònica), s'hi celebrará cada dia, des de demà, dimecres, fins el dia 2 del vinent novembre, a les dotze, la Missa del Trentenari Gregorià.

ANIVERSARIS

Na Magdalena Bonjoch i Miralles, vídua de Tori i Martorell. Morí el dia 4 d'octubre de 1921. Demà, a les deu del matí, Ofici i misses a l'església de la Casa de la Caritat.

Na Angela Sumalla Cuadé, vídua de setembre de 1921. Demà passat, dijous de sis a dotze (des de deu a dotze) d'En Joan Nadal Espalter. Morí el 8 de setembre d'atorori, misses a la parròquia de Santa Anna.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

LA FIESTA NACIONAL. — GRAN ESCANDOL

Madrid, 2, 6:15 tarda
Ahir se celebrà a Madrid una correguda de bous, torejant-se sis de García Resina, abans Barfúels. Actuaren de matadors La Rosa, Pau Lalanda i Barajas, qui havia de confirmar la seva alternativa.

En posar al seu primer bou un parell de «banderillas», Barajas fou agafat i voltejat, resultant amb una ferida a la cama que el va impedir continuar torejant.

Els bous, fins al cinquè, foren mansos, aburrint-se sobriament el públic, el qual no aconseguí veure res plaent en els torejadors.

Sortí el sisè, coix de manera ben visible. El públic demanà la seva substitució, negant-se el president. La «lidia» es suspengué més de mitja hora, complint-se el mig de coixinets.

Les quadrilles es negaren a torejar, essent detingudes i portades a la Direcció d'Ordre públic.

Els guàrdies donaren algunes càrregues.

El públic agafà les banquetes de les grades i les tirà al mig. Igual feu amb els coixinets.

Després de causar nombrosos desperfectes a la plaça fou tornat el brau al corral.

Davant dels guàrdies calgué una veritable pluja de coixinets, resultant-ne alguns contusions.

A conseqüència de l'escandol foren detinguts uns 60 espectadors.

L'ALT COMISSARI A MADRID

Madrid, 2, 8:30 nit
El cap del Govern ha confirmat que molt aviat vindrà a Madrid el general Burguete.

Ve l'Alt Comissari amb l'objecte exclusiu d'informar al cap del Govern de tot el que hi ha pendent a la nostra zona de protectorat i posar-lo al corrent de la marxa que porten les coses, encara que en línies generals el president les coneixi i en tingui una bona impressió.

La data en què empenirà el general Burguete aquest viatge, segurament, serà el dia 4, per a poder conferenciar amb el president del Consell abans d'anar aquest a Salamanca, acompanyant S. M.

D'aquest viatge del Rei, com de la seva duració, ja n'està assabentat el general Burguete, per a evitar que qualsevol retard en la seva sortida, pogués resultar-ne que la seva arribada a aquesta Cort coincidis amb l'absència del senyor Sánchez Guerra de Madrid.

ARRIBADA

Avui ha tornat a Madrid el sots-secretari de Finances, senyor Ruano.

NOTA BURSATIL

En la sessió bursatil d'avui descompten el cupó trimestral bon nombre de valors, i entre ells l'interior i l'exterior, les parts dels quals baixen 10 cèntims. Els Amortitzables també desmereixen.

Els valors industrials, encalmats; els ferroviaris, oferts, i de les accions bancàries, es destaquen les del Banc d'Espanya, que aconseguixen pujar de 7 enters.

La moneda estrangera, flauxa. Els francs baixen 50 cèntims; els belgues, 20; les llires, 60; els marcs, 10; i els escuts portuguesos, 2. Només les lliures pugen 4 cèntims.

EL BLAT I LA FARINA

Madrid, 2, 9:15 nit
El diari «Informaciones» recull la denúncia formulada al Govern per la Associació de Fabricants de Farina de Castella, el qual diu saber amb certesa que a Barcelona s'ha formalitzat un contracte de compra de 5.000 tones de blat exòtic Manitoba, per a embarcar el propi gener.

Sigui o no cert que hi hagi aquest contracte — afegeix «Informaciones» — és indubtable que les fàbriques catalanes molen blat a més i millor, essent així que els blats estrangers es consumiren ja fa molts mesos, i que a Catalunya gairebé no es consum blat nacional. I, una de dues: o les existències de blat estranger eren molt superiors a les declarades pel Govern, o a Catalunya segueix important-se blat estranger, malgrat estar prohibida la seva importació.

El problema és transcendentalíssim

per a Castella graner natural de Catalunya. La riquesa cerealista és la base de la riquesa de Castella, i no és just que Catalunya es resisteixi a consumir el blat nacional, mentre Castella consum els panyos de Catalunya.

ELS VENEDORS DE PERIÒDICS

Els diaris reberen un manifest dels venedors de periòdics, en el qual es reproduïa una exposició dirigida al president del Consell de ministres contra el darrer Decret que regula les condicions de venda dels periòdics.

Els venedors felen constar en definitiva que amb cap de les empreses de diaris han tingut la més petita diferència, conformant-se amb la comissió que se'ls assignava en l'anterior decret; però, que en el d'ara se'ls rebatxava el guany en la venda de revistes, i que això no podien consentir-ho, quan les pròpies empreses havien assenyalat els preus.

Anunciaven, en fi, que declararien el boicot a determinada empresa, si aquesta persistia en imposar un preu que els venedors no creien remunerador.

Ahir, d'acord amb aquest criteri, com que es negaren a la venda de la revista «Blanco y Negro», l'empresa d'aquest periòdic es negà a facilitar-los «A B C», i els venedors es negaren a vendre els dos diaris.

Això va produir alguns incidents entre els venedors i determinats individus que intentaren substituir-los, havent d'intervenir-hi les forces d'Ordre públic per a evitar topades.

LES IRREGULARITATS DE LARRAIX

Diu «La Acción» que elements importants del Cos d'Intendència han canviat impressions sobre les denúncies formulades referent a suposades irregularitats i han examinat detingudament la situació i les notícies rebudes de Larraix i que han convingut en l'anecdotat d'intervenir en l'afar sense perjudici del procediment que se segueix.

Sembla que sol·licitaran autorització per a actuar en aquella forma que les lleis prescriuen quan es tracta que siguin jutjats per companys els que se suposa que han incorregut en un manament.

PRÀCTIQUES

Pel ministeri de Marina s'ha disposat que els alumnes de primer any d'Enginyers, facin pràctiques reglamentàries en el creuer «Cataluña», des del dia 6 del corrent al dia 15 de novembre propiunt.

EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

S'espera amb veritable interès, la reunió que el vinent dimecres, a la tarda, celebrará la Comissió protectora de la producció nacional per a continuar l'examen del tractat amb Anglaterra.

Com que en la Comissió hi ha elements proteccionistes, com l'ex-ministre senyor Suárez Inclán, unit per vincles d'afecte i electorals amb la regió asturiana, es té per segur que la majoria de l'esmentada comissió votara contra el tractat amb Anglaterra, sense que això sigui obstacle perquè el tractat es firmi amb la forma convinguda, tota vegada que l'informe de la dita comissió, és de simple tràmit.

EL SINDICAT DE VARIETATS

El Sindicat de Varietats, ha sol·licitat de la Direcció d'Ordre públic que impedeixi, d'aquí en endavant, que les artistes de varietats «alternin» obligades per les empreses a les sales que treballen després de les hores dels espectacles.

LES QUINZENES

Els diaris de l'esquerra accentuen llur campanya contra el règim de quinzenes que manté el director de Seguretat.

«Heraldo» diu que davant l'arbitrarietat policial, cada vegada més desenfrenada, s'imposa la protesta viril dels ciutadans, que no poden viure a mercè dels capricis de quinzenes per una tolerància inexplicable que s'abroga una autoritat abusiva en matèria discrecional.

Excita al senyor Sánchez Guerra a posar fi a aquesta situació, perquè si el Govern segueix plegat de braços deixant l'arbitrarietat que camp a la seva manera, els ciutadans hauran de pensar en defensar-se a si mateixos.

Sobre això, recorda una sentència d'un tribunal de Berlín, del Berlín de l'època de l'imperi, en el qual s'absolia un obrer acusat d'atemptat contra uns agents de l'autoritat, per considerar, que davant d'un atac abusiu d'un agent policia, el ciutadà tenia dret a defensar-se personalment.

El mateix diari esmenta els noms de 30 individus que porten completament més de cinc quinzenes a la presó de Madrid, i dotze que en porten més de quatre.

LA COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS

El sots-secretari de la presidència, senyor Marín, i el director general d'Administració, senyor Marín Lázaro, membres de la Comissió parlamentària que entén en l'expedient de responsabilitats, han conferenciat amb el cap del Govern per a donar-li compte dels treballs de l'esmentada Comissió.

ARRIBADA D'HUSARS

Ahir van arribar a Madrid els regiments de cavalleria d'Húsars de la Princesa i de Pavia, els quals quedaran a aquesta Cort de guarnició per dos anys, instal·lats a la caserna del Conde-Duque.

BOXA

L'última vetllada a la Peña pugilista, estigué molt animada.

El principal combat fou el de Quintana contra De Prades, que feren una lluita a tres rondes.

En el segon Quintana tirà dues vegades al seu contrari.

En el tercer, Quintana va rebre un cop a la galta que el va fer caure.

L'arbitrator contà 12 i declarà out a Quintana, però en aquell moment, De Prades, que havia exhaurit les seves forces, va caure damunt les cordes, essent també declarat out, anul·lant-se la lluita per knock-out simultani.

Contre aquesta decisió de l'arbitrator, es produïren grans protestes del públic.

El combat Aracil-Ferrán, passà en un seguit cos a cos. Els contendents no feren cap joc lluit. Per punts, Aracil fou declarat vencedor.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 3, 12:30 matinal

El despatx de Guerra d'aquesta nit, diu:

«L'Alt Comissari participa a aquest ministeri el que segueix:

Per primera vegada, des que es rompen les hostilitats als Penysals, ençà, s'ha fet el combat al de Velez, pel moll, o sigui en condicions normals, la qual cosa és símptoma inequívoc de pau, ja que l'esmentat moll es troba a uns 30 metres del camp enemic.

També han començat a funcionar destil·ladores.

Al territori de Ceuta-Tetuán, segueix la tornada als pobles dels indígenes, entre ells, bastants d'Uadián (Beni-Osmán), entre els que figura Ahmed-El-Hariti.

L'últim zoco de Xauen estigué molt concorregut, havent assistit gents de Sumata.

A la posició de Mejuto, en territori de Larraix, s'enderrocà un tros d'un parapet sobre l'artilleria d'aquella Comandancia. Joan Parejam, produint-li musegaments de pronòstic reservat.

DISCURS INAUGURAL

A la inauguració del curs acadèmic, de la qual ja n'hem donat un avenc a la tarda, ha pronunciat un discurs el senyor Casares Gil, advocat per la creació d'un Laboratori o Institut de Química.

En aquesta temps utilitaris — diu — és necessari adaptar-se a les circumstàncies i demostrar que la ciència proporciona poder i contribueix al benestar de la nació.

Durant la guerra s'organitzaren els països europeus meravellósament per a combatre. No ens ha de servir la ciència per a combatre les malalties com va servir per a lluitar durant la guerra?

Els fets demostren clarament que enmig de l'ambient general és dibuix una tendència que permet albirar esperances per a l'esdevenidor. Aquesta tendència cal atendre-la, i per a això, el millor seria crear a Espanya un Laboratori o Institut de Química (el nom ens preocupa poc), en el qual poguessin adquirir els que ho desitgen, els ensenyaments experimentals, abonant les despeses de les experiències,

ciències, i en una paraula, estudiar les ciències com ho fan a l'estranger.

A Espanya homes gaudeixen d'aquest privilegi els que poden treballar com a ajudants o com a alumnes escolllits.

El nou Institut tindria, demés, altres avantatges.

Arrela entre nosaltres un sentiment d'intima solidaritat amb els pobles hispano-americans i sentir l'emoió de trovar-nos altra vegada després d'haver-nos perdut entre les vicissituds de la història. Pesa damunt nostre la tasca d'arribar a ésser un gran centre de cultura, i aquest és un ideal al qual hem d'aspirar. En aquest sentit, un Laboratori de Química ben organitzat, la qual cosa és fàcil, on els hispano-americans apendrien co que avui han d'aprendre a França, Suïssa, Bèlgica, Alemanya, Anglaterra, o als Estats Units del Nord d'Amèrica, i que nosaltres podríem ensenyar aquí, seria una obra verament patriòtica, i molt més gloriosa per a la nostra nació, que molts discursos o altres orientacions.

El senyor Casares Gil, ha estat molt felicitat en terminar la lectura del seu discurs.

LES PENSIONS DELS DESAPAREGUTS

A la «Gaceta» i al «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» s'ha publicat avui la següent Reial orde:

«Excel·lentíssim senyor:

«Amb el fi d'evitar perjudicis a les famílies del personal de la Comandancia general de Melilla, desaparegut en els successos que tingueren lloc en juliol de l'any anterior en aquell territori, i tenint en compte que en alguns casos circumstàncies especials poden ocasionar retards en la tramitació dels expedients de pensions que ha de resoldre el Consell Suprem de Guerra i Marina, S. M. el Rei (q. D. g.) d'acord amb el Consell de ministres, ha tingut a bé disposar el següent:

Primer. — Durant el temps que el Consell Suprem de Guerra i Marina trameti l'expedient de pensió que correspongui, els Cossos que han vingut reclamant els seus dels desapareguts fins que foren donats de baixa de conformitat als preceptes de la Reial orde de 29 de juliol últim, avançaran dels seus cabals als futures pensionistes que ho sol·licitin, l'import líquid mensual de la pensió que en son diu els pugui assenyalat aquell alt cos. Els que estiguessin afectes a unitats administratives que no tinguessin caixa, seran agregats a aquestes efectes per les autoritats militars de la plaça, a qualsevol dels Cossos de la seva guarnició.

Segon. — Per a poder acollir-se als beneficis que assenyalat el paràgraf anterior, serà condició indispensable haver sol·licitat la corresponent pensió o efectuar-ho en el termini improrrogable d'un mes a partir de la data d'aquesta disposició.

Tercer. — Una vegada declarades les pensions en forma feglamentària, es procedirà a reintegrar al Cos les quantitats que hagués bestret, fent-se d'una sola vegada pels centres que les hagin d'abonar, al qual efecte, els primers caps dels Cossos, així que es publicui al «Diario Oficial» la relació de pensions aprovades pel Consell Suprem, assenyalant les dependències per on les han de percebre, es dirigiran a durs caps notificant-los l'import total de les quantitats bestretes, perceptors.»

prèvia justificació amb els rebuts dels

DESGRACIA

A l'Asil de Ceca del Pacífic, es trobava acollit el vell de 68 anys Antoni Flores de Ramos, cec i paralític.

Anit passada se'n anà al llit amb un cigar encès.

Sens dubte l'infel·lic velleit es va adormir abans que s'acabés o se li apoderà el son, i el cigarret li va caure entre els illells, els quals van cremar ràpidament.

Aviat el cec estigué voltat de flames, de les quals no podia fugir, puix el seu estat de paral·lisi li ho impedia.

Encara que els altres asilats van voler auxiliar-lo, no ho van poder fer, arribant els auxilis quan ja el pobre cec havia mort, completament carbonitzat.

Per miracle, l'incendi no es propagà als llits propers, la qual cosa hauria ocasionat una catàstrofe.

L'ALT COMISSARI

Tetuán. — L'Alt Comissari té dispo-

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Segueix sense saber-se res concret sobre l'actitud d'Abd-el-Krim, puix mentre uns el presenten com arruïnat i mancat de recursos, altres diuen que recentment ha comprat una gran partida d'ordí a la zona francesa.

Naturalment, com que la collita al camp enemic no ha estat bona, es prepara un mal hivern per als habitants del país.

S'ha possessionat del comandament de les tropes de policia indígena el coronel Lasheras.

Ha sortit cap a la península el general Palau, que manava la columna de Dar Quebdani.

El dia 6 serà portat a Axdir un comboi destinat als gresoners.

Ha terminat la vista de la causa per l'assassinat del gran Rabino.

Els processats han estat absolts. Els lletrats senyors Ramiro Ramos i Miguel Busto foren molt felicitats.

Ha arribat el secretari general de l'Alta Comissari, senyor López Ferrer, acompanyat del ministre de Justicia Jallifa.

Al moll foren rebuts pel general Lasheras.

El vapor «Cabañal» ha portat forces de la mehalia jallifana a des ordres del capità Eduard Vallejo.

Aquestes forces marxaran avui a la posició de Zauia.

Se sap que a Aotb de Midar continua efectuant gestions amb els moros insomnesos Abd-el-Sule-el-Uali.

Sembla que les cabiles dels Penysals Beni-Abd-el-Ada i Beni-Adifa es mostren hostils.

També se sap que Abd-el-Krim té a Annual un grup muntat i cent homes a peu que constitueixen la seva guàrdia.

Els caps rebels han establert guàrdies a Tensaman.

NOTES DONOSTIARRES

Sant Sebastià. — Ahir a la tarda a Lasarte tingué lloc l'última sessió de carreres de cavalls d'aquest any.

A la tribuna regia hi havia els Reis, Reina Cristina, duquessa de Talavera, infant don Ferran i el ministre d'Estat.

El resultat fou el següent:

Primera carrera. — Souvenir de Bayón, primer premi, 2.000 pessetes; «Beterave», del baró de Velasco; segon, «Lyon d'Or», de Mr. Lieux, i tercer, «Pach de Orbel», del marquès d'Aldama.

Segona carrera. — Premi Tarifa, a reclamar, Guanyà «Verbenera», de Valero Pueyo.

Tercera carrera. — Gran Premi de Tardor. Per a aquesta carrera hi havia inscrits 23 cavalls i només en correren 9.

En una corba va caure a terra «Barka», arrossegant en la seva caiguda al jockey Martin. Amb el genet i la cavalleria toparen «Abano», muntat per Lyn, i «Bons», muntat per Chisbert, caient també.

Martin i Lyn foren portats a la infermeria, on apreciaren al primer diverses contusions en una cuixa i a l'anca dreta, i al segon ferides contuses al costat esquerre.

El Rei acudí personalment a assabentar-se de l'estat dels ferits. Sabut és que Lyn fou el genet amb el qual aconseguí «Ruban» el gran premi Alfons XIII.

Arribà primer «Sandover», de la marquesa vídua de Villagodio, guanyant 30.000 pessetes; segon «Albiston», del marquès d'Aldama, i tercer «Igecourt», del marquès de la Cámara.

Carrera handicap-militar, amb obstacles. Primer, «Dalpan», del regiment d'húsars de la Princesa, muntat pel tinent Mofeno, i segon, «Deduction», d'húsars de Pavia, guiat pel tinent Montal.

La destilada molt animada.

Segons diuen d'Irón ha fugit un dels oficials de Correus recentment readmesos, emportant-se 15.000 pessetes en plects de valors declarats.

Ahir al migdia se celebrà la inauguració del Rectorat de menors, instal·lat en terrenys d'Algas, prop d'on es construeixen les noves casernes.

Assistiren a l'acte els Reis, amb llur seguici, el ministre d'Estat i les autoritats locals i regionals.

Presidi l'ex-alcalde de Sant Sebastià, senyor Machinbarrena.

CRIM A UNA SALA DE JOU

Granada. — A la matinalada darrera a la sala de joc d'una certa associació, situada al Palau dels ducs d'Albarracín, un jugador, cridat a l'ordre per un «croupier», perquè jugava sense diners, es molestà de tal faiscó que, treient una pistola, feu alguns disparats, matant el «croupier» i ferint un espectador.

El primer s'anomenava Vicens Romero. El matador, que era foraster, havia sortit de presidi feia tres dies, després de complir condemna per homicidi.

LLIENCIATS

La Corunya. — A les sis d'aquest matí ha arribat un tren militar, conduint tropes repatriades d'Àfrica. Han arribat 300 soldats d'infanteria, 150 d'artilleria i una secció d'intendència.

Han entrat a la població al so de la banda del regiment d'Isabel la Catòlica.

L'hora intempestiva ha impedit la rebuda projectada, que era grandiosa. Santander. — A dos quarts de set ha entrat a aques tpor el vapor «Romeu», que condueix els soldats del regiment de Melilla, de guarnició a aquesta capital.

Amb ells ve un moret de sis anys, que el soldat Carles Pérez porta com a criat.

S'ha fet a les forces una rebuda entusiasta.

EL PROBLEMA HULLER

Oviedo. — Les darreres actituds del Govern han agreujat el problema huller.

S'ha celebrat a Langreo un míting organitzat pel Sindicat de minaires. Els oradors han aconsellat als obrers que segueixin treballant encara que els patrons els manin parar, i que únicament no vagin a les mines si la força armada els hi obliga.

Això mateix es dirà a la Duro Feiguera, que fa dies suspengué els treballs.

Al final del míting s'ha enviat un telegrama al Govern, redactat en tons enèrgics.

El Govern ha demanat al governador que li doni el nom dels senyors que formen la Junta de la Defensa Regional.

Com que s'ha presentat el porter del Govern civil a demanar aquests noms, els de la Junta li han indicat que aquesta aniria en ple a visitar-lo al Govern, per a indicar-li qui eren i el programa que tenien.

La Junta ha sortit molt mal impressionada de la conferència, puix s'ha donat compte, amb la natural sorpresa, que el governador desconeixia del tot el problema huller.

D'ESPORT

A Bilbao, ahir tarda, va inaugurar-se la temporada de futbol al port de Sant Mamet.

Va assistir-hi nombros públic. Contendiren els equips «Atlético-Club» de Bilbao, i el «F. U. Fort», de Ba-

iera, campió d'Alemanya.

Durant el primer temps els alemanys feren dos gols i els bilbaïns, un. En el segon temps, els alemanys en feren dos i els de Bilbao, un.

Els espanyols jugaren amb apatia; en canvi, els contraris demostraren gran entusiasme.

HOMENATGE A CAJAL

Saragossa. — S'ha celebrat l'obertura de curs de la Facultat de Medicina, qual acte, aquest any ha revestit gran importància, puix s'hi ha retut homenatge a don Jaume Ramon i Cajal, inaugurant-se el monument modelat per Benlliure, i assistint-hi totes les autoritats.

Després del discurs d'obertura, que ha estat pronunciat pel doctor Bardeles, el qual ha tractat del tema «Supersticions», treball verament erudit, s'ha procedit al repartiment de premis, i després s'ha inaugurat el monument a don Jaume Ramon i Cajal, instal·lat al mig de l'escala principal.

Don Pere Ramon i Cajal ha llegit unes quantilles d'afecte per al seu germà, i d'agraïment als saragossans per l'acte que se celebrava.

Després, el governador ha pronunciat algunes frases, enaltint la glòria que constitueix el doctor Cajal per a Saragossa i per a Espanya.

Per últim es llegiren unes quantilles de don Santiago Ramon i Cajal.

L'acte resultà brillantíssim.

NOTES DE SEVILLA

Sevilla. — Aquesta tarda ha tornat a Larraix per la via aèria el general Sanjurjo, el qual ha estat a Sevilla els dies de la fira de Sant Miquel.

—El governador civil d'aquesta província, tenint en compte els assats que es registren en aquestes províncies, contra individus que van als Bancs a treure cabals, per a pagament de jornals, ha disposat que la policia acompanyi a aquelles persones que tinguin d'efectuar operacions semblants, per a evitar accidents.

—A l'església de la Santa Creu, s'han celebrat aquest matí solemnes funerals per l'ànima del capità d'artilleria, don Robert Sangra, mort en un accident d'aviació el dia 27 del passat mes de setembre.

Hi ha assistit una selecta concurrència.

FALLIDA A SARAGOSSA

Saragossa. — Segueix essent el tema de totes les converses a Saragossa, la fallida de la casa de banca Fills de Félix Pallarès, el passiu del qual puja a dos milions i mig de pessetes.

Aquest matí es presentaren quatre denúncies contra el capità retirat, el qual és gerent de l'esmentada casa, senyor Cela.

Les denúncies, són:
Una d'un obrer, per 4.500 pessetes.
Una altra d'un empleat, per 1.000.
Una altra d'un jove, per 1.700.
Una altra de don Lluís Quintanay Barco, per 124.000 pessetes.

Al bisbe de Tarazona li afecta aquesta fallida en 180.000 pessetes.

El senyor Sancho demana el processament i presó del senyor Cela.

Al migdia s'han presentat al domicili del senyor Cela, el jutge senyor Sastre i l'escribent senyor Arroyo.

El jutge interroga al senyor Cela, si era cert, com s'indicava en les denúncies que s'havien fet dipòsits de valors publicats a la «Gaceta», i que no es trobaven en l'estatut.

El senyor Cela contestà afirmant-ho, i en vista d'això s'ha decretat la detenció del dit senyor, qui per a evitar tenir d'anar a la presó, ha manifestat que es trobava malalt.

Ha quedat en llur domicili vigilat per la policia, i aquesta tarda haurà anat a visitar-lo el metge forense.

ELS ROMANONISTES DE MALAGA

Madrid, 3, 2 matinalada.

Malaga. — Els romanonistes reorganitzen el partit i realitzaran aviat un acte polític, havent promès assistir-hi el comte de Romanones.

LA SITUACIO A PORTUGAL

Vigo. — Diuen de Lisboa que regna completa tranquil·litat a la capital.

El capità de fragata Lluís Ramon ha estat deingut en un vaixell de guerra. Continuen les detencions d'elements que prengueren part als successos de setembre.

S'adopten grans precaucions davant l'excitació existents entre els funcionaris civils i militars per a qüestió de l'augment de sous.

El diari «Capital» afirma que la revolució no esclatarà fins que torni el President de la República, que es troba al Brasil.

ARRIBADA DE REPATRIATS

León. — Han arribat de Vigo, on desembarcaren, 185 soldats del regiment expedicionari de Burgos corresponent al reemplaçament de 1919 i que estan a l'Àfrica.

Ha acudit a l'estació a rebre'ls les autoritats i nombros públic. Han estat aplaudits.

Jocs Florals de la Bonanova

VEREDICTE

PREMIS ORDINARIS

Viola. 64. De la cambra rectoral. Lema: La del meu oncle.

Accésit. 116. Idil·li sagrat. Lema: Ruth.

Englantina. 135. Cant a la Tramuntana. Lema: Vent de Déu.

Accésit. 61. Usatges que es perden. Lema: La barretina.

Flor natural. 67. Lema: Elogi de les quatre donzelles.

Accésit. 83. Bella serenor. Lema: Natura.

PREMIS EXTRAORDINARIS

I. Del senyor bisbe. No s'adjudica.

II. Del governador civil. 107. Retauls històrics. Lema: Del vell Mo-

nestir de Sant Cugat del Vallès.

III. Del senyor president de l'Audiència. 40. Impressions de l'any. Lema: Dúptic.

IV. D'En Manuel Luengo. 83. Maternal a ma filla.

V. Del comte de Figols. 126. Petita glossa.

VI. D'En Pons i Tusquets. Es parteix entres les composicions números 129. Poema de la donzella malaltissa, i 15. Dos poemes urbans.

VII. D'En Marian de Foronda. 11. Poemes d'amor. Lema: V.

VIII. D'En J. Tort i Daniel. 128. «Laudatio». Lema: Paternal.

IX. Del reverend Germà Anselm. 132. A Maria. Lema: Emperadora de cels i terra.

X. De don Joan Magri. 114. La justícia en les relacions internacionals. Lema: «Sum cuique tribuere».

XI. D'En J. M. Vives i de Ferrer. Desert.

XII. D'En Rafel Vallet Sabater. 130. Simfonia lleugera. Lema: Rim.

XIII. D'En Josep Cirera. 87. Veus del cor. Lema: Triptic.

XIV. D'En Primitiu Sanmartí. 124. La moderna gesta. Lema: «Sursum!».

XV. De don Denis Baixeras. 27. Aires de pagesia. Lema: De la Plana de Vich.

Menció honorífica. 71. Els vells de nen bons consells. Lema: Progresem.

XVI. D'En Joaquim Masdeu. 75. Cançoneta de Muntanya. Lema: Del Pireneu.

XVII. D'En Manuel Llibre. 5. A una mare. Lema: Gotes de consol.

XVIII. De l'Ateneu de Sant Gervasi. No s'adjudica.

XIX. Del C. de D. S. de Barcelona. No s'adjudica.

XX. De la S. de D. S. de Sant Gervasi. Desert.

XXI. Del C. de D. S. de Gràcia. 127. Visions llunyanes. Lema: Des del record.

XXII. Del C. de D. S. de Nostra Senyora de la Bonanova. 62. Pobres marits! Lema: Sol, solet.

Menció honorífica. 32. Escolanets parions. Lema: L'un i l'altre.

XXIII. D'un amant de les lletres. 41. El captaire. Lema: Pelegrinant.

Menció honorífica. 29. El raïm. Lema: Ric penjoll.

Barcelona, 30 de setembre de 1922.

El Jurat qualificador: Jaume Barrera, president; J. Novellas de Molins, Ll. Carles Viada i Lluch, Lluís Xiró, vocals; Octavi Saltor, secretari.

L'acte de la festa tindrà lloc el vinent diumenge, a les quatre de la tarda, a l'Ateneu de Sant Gervasi (Alfons XIII, 127), fent-se aleshores als autors premiat la necessitat d'assistir-hi personalment o per delegació a persona autoritzada per a poder recollir el premi.

D'espectacles

Al teatre Nou, el vinent divendres farà el seu debut amb la popular ope-

reta «La Alsaciana» el jove baríton català Rosend Franco.

En les representacions de «La Gata Mulla», que han seguit a la seva estrena, ha estat major l'èxit de la dita obra, obligant el públic a repetir la major part dels números de música.

«Mingo», el personatge de més gràcia de «La Gata Mulla», s'ha fet amo del públic, que riu les seves gestes i ocurrencies, consagrant a l'Alberí Co, sin com a un dels millors actors còmics.

La Salut Rodríguez segueix obtenint també ovacions en cantar els principals números de l'esmentada

obra. I ja senyoreta Ramos, la senyora Bagdas, i els senyors Parera, P. Vidal, Elias i Segura, segueixen essent aplaudits pel llur treball.

La Societat Choral El Pensament d'En Clavé ha organitzat una vetllada per al dia 7 d'octubre, a les deu, en honor de la colònia valenciana, i particularment al Círcol Regional Valencian, d'aquesta ciutat.

El quadre dramàtic d'aquesta entitat, que dirigeix don Enric Bosch, posarà en escena el drama «Juan José» per l'intel·ligent mestre En Joan Carnerua.

També pendrà part en aquesta festa l'orquestra La Filarmònica, la qual acompanyarà les composicions que assolirà un èxit, i que el domicili del Pensament d'En Clavé, i dirigides per l'intel·ligent mestre En Joan Carnerua.

Es d'esperar que aquesta festa assolirà un èxit, i que el domicili del Círcol Regional Valencian (carrer del Roser, 33), estarà ple de públic, que sentirà l'«Himne Valencian», cantat per cent choristes.

La direcció del teatre de Novetats prepara la presentació del Trio Korunas, compost de dues sehores i un home, artistes aeris; dels «Malvy Bros», excèntrics; de la troupe japonesa Togo Hata, i de les quatre gimnastes que per la seva bellesa i el seu notabilíssim treball han fet conegut el nom de «The 4 Astons», en les principals capitals del món. Per a debutar aviat ha contractat també l'empresa del Novetats a l'«Orient», que en l'actualitat està cridant l'atenció de París.

La casa Miquel posarà de prova, a sala de la seva propietat, demà, dimecres, a les onze del matí, les següents pel·lícules:

«La mestressa del ranxo» (dues parts), 700 metres. Drama interpretat per Texas Guinan.

«Berlin contra Nova York» (segona època, segona de la sèrie), 1.500 metres. Aventures interpretat per Harry Hill.

«La dansa de la mort» (artística), 2.400 metres. Drama interpretat per Nazimova.

Les proves començaran a les onze en punt.

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA
3 OCTUBRE 1922

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

guet. Un any després, d'aquell matrimoni nasqué una nena, la Delfina. Però aquesta no vivia tres mesos, que el pare un dia l'abandonà. Aquella criatura havia despertat en el cor d'En Gilet una desmesurada set de riqueses. Ni amb el que havia heretat de sos pares, ni amb el dot més qui de la Catarina, ni amb el raquític fruit de son treball, En Gilet podia prosperar. Tot plegat no pujava més de tres mil duros el que tenia, i tocar l'herència problemàtica del senyor oncle era encara molt lluny, a jutjar per les probabilitats naturals. El passat misticisme d'En Gilet es convertí en passió boja per

la filla i la muller. Com en altre temps somià amb un bàcul de bisbe, somiava avui amb un milió, una caixa plena d'or amb que rodejar aquelles criatures de comoditats i plaers. Comunicar abans a la Catarina i al senyor oncle sos designis, era anul·lar-los: n'estava segur. Passà algunes nits de febre; deixà una extensa lletra sincerant-se i explicant eloqüentment sos mòbils i propòsits, i fugí a l'Havana, pregant al generós oncle que, durant la seva absència, emparés aquells trossos del seu cor.

Però, en aquell entremig, esclatà la guerra de Cuba; les indústries i negocis en valgueren menys, i l'estada d'En Gilet a aquella Antilla no fou sinó una lluita estèril i encarnissada de penalitats, que durà quatre anys, fins que l'obligà a tornar amb algun cabell blanc, un sac de remoniments a coll i la bossa buida, encara que vestit de senyor. Per sa sort, oncle i muller compregueren, afligits i tot, el mòbil de la calaverada i saberen perdonar-lo, prestant-se una vegada més el bon mossèn Pere a ésser son pare pedag. En Gilet tornava perfectament instruit de les pràctiques mercantils, amb una regular dosís de món, resolt a sostenir aquells dos pams de faldó que havia afegit al gec, comptant amb les ensenyances rebudes per a entrar en el comerç i exercir la seva professió amb gràndia i honradesa. Mossèn Pere anà a Barcelona, consultà persones enteses i persuadí el nebot a emprendre la carrera de corredor, oferint-se mantenir-li la família durant l'aprenentatge. En les seves estades a Vilanova, conegué tota la vila, sabé captar-se la confiança i apreï de tothom amb qui

tractava, i prompte pogué plantar-se pel seu compte i ésser un dels intrusos més acreditats.

El bon mossèn Pere morí, deixant a la nebot una herència de sis mil duros i alguns llegats als altres nebots. En Gil Foix feu un gran entremig a son protector, i se'n dugué la família a Barcelona, establint-se en un segon pis del carrer d'En Girit, bastant fosc i xic.

Allí, en aquell modest despatx on es trobava ara, de colzes a l'escriptori i mitja cara sepultada entre les seves mans, que la cruia llum del gas tancada en ocrel per un gàmpol de llustrina esblanqueia, allí posà els primers assentiments de son llibre major, allí velé aparèixer els primers clients i, amb llègimes als ulls, contà als augments de son tresor, sempre creixent. Somnis d'ambició havia vist volar també per les fosquedats d'aquell sostre en hores consemblants, quan sols l'argentada aureola que despenia el vidre del quinquet s'hi gronxava bullidora; En Gil Foix tenia ja, demés, un nen de quatre anys, un successor que perpetuaria son nom, sa fortuna. I quan En Gil Foix repassava els avenços fets en la seva última carrera, el cor li batia de joia, veient el bon peu amb que marxava a obtenir aquella fortuna i aquell nom, del dia que es veié amb els mil duros, aspirà a deu mil. Quan arribà a contar-los, en desitjà vint mil. Avui que ja els tenia, en sospirava cinquanta. La sort el protegia evidentment; però tremolava de forçar-la, mudant de rumbo. Qui sap si l'home de negocis fóra tan protegit com el cotredor? Però aquell dia no era ell qui torpava el timó, ni era ja

la primera vegada que venia estrany missatger a aconsellar-hi. Si aquests eren enviats de la capritxosa sort, per què desafiar-los? Per què refusar els dons que la sort a lo millor brindava en misteriosos moments de la vida? Son passat! Per què pensar-hi altra volta? Aquella tongada pensosa i cruel era garantia d'un daurat esdevenidor. Fou el foc on es purificà la seva ànima, l'hora dolenta que la sort reservava a tothom; sa gran ensenyança. En Gil Foix se sentia tot un altre, i aixecà el cap amb orgull. Però soroll de passos esmortuats per l'estora trencaren ses reflexions, fixà la mirada, veié avançar entre l'ombra tenebrosa una figura àmiga: un home de cinquanta anys, alt i escarlatenc, ull reflexiu, cara pelada i clotuda, llavi prim i molt encastat a les fumades dents, que tenia estretament plantades en sa barra avançada de bull-dog. Vestia sombrero de copa, perdessó esblanqueït i fosc i pantalons negres, declarant tot son conjunt la penosa situació d'un capità retirat. Era son cosí Jordi, un Balanya, un cosí de part de mare.

—Hola! Tu per aquí? —exclamà En Foix, observant-li, mentre s'assella al tamboret de l'altra banda de taula, una tristor negríssima.

—Sí, vine a demanar-te un favor, un favor molt gran —respongué, deixant aquell barret ple de trens damunt la taula, eixugant-se el pel gris de rata que cobria son cap arratat i cargolat un cigarret.

—Aquí estic per a servir-te; digues.

Però En Jordi callà encara una estona, amarat els ulls de tristesa, contra tota sa fesomia per la pena de

l'home que sent humiliat son amor propi. Mes a la fi, vencé quicòm la repugnància, i en veu embarbossada, començà amb un «x» d'encomiat del cor i el talent; d'En Gilet, al qual corresponia per tals qualitats la direcció i protecció de tota la família.

—Bé, no...

—Bé, sí; ja ho veuràs; deixa'm'ho dir. Jo així ho reconec. Tu ets l'únic que has sabut trobar el timó de la vida, no sense contrarietat, és cert; però aquestes matèixes, quan un les ha sabudes vencer, proven el que un val.

—Bé, però...

—Deixa't de coses; aquí no hem de fer pamplines.

En Foix no cabia a la pell; aquelles alabances l'infien de goig: no hi podia fer més.

—Qui com tu ha atès tota la família? Qui com tu és la llacada que ens lliga tots? Qui ens ha reunit cada any, del més pobre al més ric, a taula? Qui s'ha desviat per a millorar la sort dels altres i per a traure'ns la pena quan així calia? Doncs bé; nosaltres passem un moment d'aquests, un moment fatal. L'Eladi, aquesta tarda, a Bolsa, s'ha compromès. Per aturar la baixa que tu empenyes ha comprat més catànals dels que podia, segons les ordres del Banc, i queda al carrer amb un descobert de dos mil duros, que el Banc deixa a compte del meu fill.

—Doncs, digues que el Català està molt apurat.

—Es a terra. L'Eladi ja té veia venir. D'aquí ses provatures per a

Pagina Musical de LA VEU

3 d'octubre
de 1922
66

Teatre Liric Català

Acostant-se el dia, per a nosaltres, certament, desitjat, de l'estrena, al Teatre Tivoli, d'una nova producció d'un músic nostre, i inaugurant-se, demés, amb la susdita estrena, una temporada de Teatre Liric Català, ja no cal dir que no podem estar-nos de fer constar, des de la «Pagina Musical» de LA VEU, els nostres desigs de què l'èxit més franc i popular acompanyi els autors de la producció esmentada.

L'existència d'un Teatre Liric netament català esdevé imperiosa. Tota gesta, tot assaig per tal d'ajudar a crear-lo, a implantar-lo, ha d'ésser, doncs, tothora aplaudida per nosaltres. I, havem d'esguardar la susdita gesta, amb la més viva i més profunda simpatia.

Caldria ara que el públic, que el nostre públic un xic distret, val a dir-ho (com tots els públics del món en els presents moments!) pel que respecta les coses de l'esperit, es fixés en la valor i en l'alt sentit de la temporada que es prepara. Recordem-ho: de la unió, de la fusió amorosívola d'un poble amb els seus artistes i empresaris neix i pot únicament sorgir un teatre pel damunt de tot natural, «nacional». Músics i poetes vibren certament amb més intensitat quan se senten amats, encoratjats i sobretot escoltats per llur públic.

Tant de ho que l'èxit acompanyi tothora els col·laboradors del Teatre Liric Català i que llur fusió amb l'esperit del públic, del nostre públic, quedi aviat íntimament i durament establerta. Per la nostra part, ho desitgem profundament, sincerament.

La restauració del Contrapàs llarg

INSISTINT

Un anònim corresponent, al qual agraïxo la deferència, va enviar-me un retall de «Las Noticias», del dia 7 del passat mes, on s'hi insereix un article titolat «El Contrapàs en marxa», que signa el crític musical «Salvatore».

En aquest article invoca als llegidors, que durant la proppassada festa major de Torroella de Montgrí, i en el local del Sindicat Agrícola d'aquella vila, sis vellets, els noms dels quals cita, hi van ballar un Contrapàs llarg procedent de l'arxiu de l'avi Pep, tocant per la cobla «La Lira», i que aquesta «antiga dansa empordanesa» va agradar molt.

Diu també que «aquesta primera contribució pràctica i pública a la resurrecció del contrapàs», va poder fer veure el «pas clàssic del contrapàs» ídentic al de la sardana d'aquell temps, la qual sardana «era considerada com un «ballet» insignificant».

Tot això produeix un gros entusiasme a «Salvatore», i abocant pel bruc gros l'aigua dels elogis a Torroella de Montgrí, diu textualment: «en los anales de este acontecimiento folk-lórico, el nombre de esta culta población deberá figurar en primer término, pues la tradición de que puede vanagloriarse podrá cimentarse sobre la voluntad decidida y el entusiasmo por un ideal, parafada que en resulta, a més d'inexacta, molt fosca».

Així tenim, doncs, que Torroella

haurà de figurar com a cap de brot en la resurrecció del contrapàs.

I jo que em pensava que 15 anys enrera, quan segurament «Salvatore» no sabia encara el que era el contrapàs, ja l'havien restaurat els de Banyolés el dia 25 d'octubre de l'any 1907!

Amic Quimet Hostench, per què vas pendre sobre teu la feinada, grossa, molt grossa, que te imposares? I tu, amic Carré, per què vas treballar tant en harmonitzar-lo i descifrar aquelles velles solfes de casa l'avi Juncà? I vosaltres, Coderch, Ferrés, Plana Boschmonar, Teixidor, Basesas, Pau, Mir, Sarquella, Gumà, Pujol, Oliveras i Boix, ja n'esteu ben certs que ballàreu el contrapàs l'any 7? I vosaltres, colla d'Olot, que el ballàreu pel Corpus de l'any 8 a la vostra ciutat, no somiàveu pas? I vos, Pere Pagès i Rueda, que rediantre pensàveu quan escrivíeu aquell article titulat «El Contrapàs llarg de Banyolés», publicat a LA VEU del dia 4 de novembre de 1907? I els del Foment de la Sardana que ballàreu a Vallvidrera el dia 5 d'abril de l'any 1908, tampoc fèreu res? O, és que el nombros públic que amb els seus frenètics aplaudiments va obligar a repetir tot el Contrapàs llarg a la colla de Banyolés, quan les festes del Cinquantenari dels Jocs Florals al Park Güell, era sord, mud i cec? I vos, Balcells, d'on vreu treure a aquells onze que hi ha «mapais» a les vostres fotografies?

Tot això són falòrnies?

Així ho sembla, segons «Salvatore», el qual, així com els romans contaven els anys a partir de la fundació de Roma, ell deu començar a comptar les restauracions del contrapàs a partir de la data de fundació del Comitè, sense voler tenir en compte el que els altres han fet anys i anys abans d'aquesta fundació.

Això no té res, si «Salvatore» ho hagués ignorat; mes, tot quan jo he dit ara, que no és sinó una repetició de la meua carta publicada a LA VEU el dia 28 de juliol, nit, ho sabia «Salvatore» per la mateixa, tota vegada que ell forma part del Comitè i el Comitè, per mitjà del seu secretari, senyor Camós, me la va respondre, segons es pot veure a LA VEU del dia 18 d'agost vespre. I encara hi ha més; i és que «Salvatore», en un article publicat a «Las Noticias», del dia 10 d'agost, hi posà al peu d'una nota, dient que «d'una informació que ha motivada els seus escrits, s'assabenta que farà com uns 15 anys que un grup de balladors banyolins van INTENTAR reproduir a Barcelona el Contrapàs llarg». Doncs si es va assabentar d'això, com és que ara ens diu que Torroella ha estat qui ha fet la «primera contribució pràctica i pública a la resurrecció del contrapàs»?

Creu més pública la sala del Sindicat Agrícola de Torroella, que la gran plaça del Park Güell, de Barcelona, curulla de gent?

No, «Salvatore», per això no hi passo. No val a tergiversar fets i cal ésser veridic. Els banyolins no intentaren reproduir-lo com diu vostè, sinó que el reproduïren a Banyolés, primer, i a Barcelona després, i amb la mateixa orquestració es tocà i ballà a Olot pels olotins.

I entengu's bé que en insistir, res personal em guia, ja que poca cosa, per a no dir res, hi he fet jo, i, per tant, cap glòria em pertany. Em guia, només, un esperit de justícia i de veritat, i perquè no passi amb el contrapàs el que amb la sardana llarga ha passat, atribuïnt-ho tot a l'avi Pep, i quedant injustament preterit un fill, precisament de Torroella de Montgrí, el cèlebre Pardas, veritable inventor de la sardana

llarga, i del qual ningú s'ha recordat, qüestió sobre la que, si Déu ho vol, penso insistir també.

Quedem, doncs, en què el número 1 de les restauracions del Contrapàs llarg, toca a Banyolés, i de Banyolés, la major glòria pertany a en Quimet Hostench i en Francesc Carré, l'un com a director de ball i ballador, i al segon com a músic.

En l'article que comento, es diu que el Contrapàs és una antiga dansa empordanesa, afirmació que no crec jo que sigui fàcil de provar. Que de l'antigor, es ballava a l'Empordà, sí; que es ballava el contrapàs a la moda empordanesa, també; mes, no és menys cert que es ballava també a la moda selvatana, com és cert també que el Contrapàs vivia en el Gironès, Selva, Baix Empordà, Alt Empordà, Garrotxa, Muntanya i Cerdanya, que formen la «provincia» de Girona, com vivia també a la plana de Vich, al Bergadà, Urgell i altres llocs ben distants de l'Empordà.

També, al meu entendre, és una equivocació dir que el pas del contrapàs era idèntic al de la sardana antiga. El pas de la sardana antiga, és ben conegut de tots els velles i era un pas uniforme, més o menys picat segons fos la melodia més o menys alegre; mentre que en el contrapàs hi havia l'«entrada», que és caminant, els «salts», les «camades», i les «rodades», i es ballava amb una certa inflexió del bust bastant difícil d'explicar.

Tampoc estic conforme en què la sardana curta fos considerada com un «ballet» insignificant. La sardana no ha estat mai considerada com a ballet i si se'n vol convèncer, no cal sinó preguntar-ho a qualsevol que coneixi una mica els nostres balls populars. Ja se'n ballaven de ballets a la plaça, com es ballaven entrades de ball i entrades de file, mes això era ben diferent.

En parlar del Contrapàs ballat a Torroella, diu també que el que es tocà procedia de l'arxiu de l'avi Pep. Ja valdria una vegada que no perquè els papers procedissin d'aquest arxiu havien d'ésser bons; en aquestes coses, el pavelló no cobreix la mercaderia, a més de que en Pep va viure en l'època decadent del Contrapàs. Però, jo tinc els meus dubtes respecte al Contrapàs tocat a Torroella per «La Lira», i si no fos que «Salvatore» assegurava que venia d'en Pep i jo no puc dubtar de la seva paraula, diria que és el de Banyolés, encara que jo no l'hagi sentit tocar. Raons? Les següents: L'any 1907 no es coneixia cap contrapàs instrumental per a cobla moderna, que jo sapiga; en instrumentar en Carré el de Banyolés, en va vendre cinc o sis còpies, i a major abundament, deu fer uns dos anys que un músic de Banyolés va demanar a l'arxiu de la colla del Contrapàs permís per a copiar els papers, «en interès d'una cobla de Torroella». Tinc motius fundats, doncs, per a creure que el tocà tot el de Banyolés? Crec que sí. Confesso que no en conec cap més d'instrumentat, i això que ho he cercat molt.

Segons diu l'autor de l'article que comento, es va tocar a Torroella la «Sardana del Contrapàs número 1», composta per ell sobre motius del «Sardana del Contrapàs número 1», sembla que vol dir que en vindran d'altres. Si jo tingués l'honor d'ésser amic de l'autor i la meua amistat prou forta per a fer-me escoltar, li aconsellaria que no barreges el contrapàs amb la sardana. No donem mai exemples, que jo em recordo prou de les sardanes «La Mascota», «Bocaccio», «L'entrada de Castelló», «L'entrada d'Alpens», i no sé quantes coses més. Que no vingui un dia un, i ens faci una sardana del «Ball del Ciri» o del «Galop de Cortesia», o de la «Jota Aragonesa». Cançons, molt plausibles; més, balls amb balls.

Serà potser perquè jo no crec en l'etnofonia empordanesa incorrupta, ni amb l'eco líric ancestral que l'autor esmenta.

I per acabar, un fort aplaudiment a «Salvatore» quan fustiga fermament a aquells que, en lloc de ballar sardanes, sembla que fan gimnàstica o altra cosa semblant.

Com ell, crec jo que fóra cosa meritòria el poder foragitar, almenys de les places de l'Empordà, a aquells que confonen il·lustradament el ball de la sardana amb el joc del futbol, o que creuen que constitueix el «sumum» de la ciència sardanística ha-

llar tota la sardana en un pam quadrat de terreny. No deixa per això d'ésser un aventatge; no erren mai el contrapunt... ni de les revesses.

Joan RIERA I VILARNAU

Ciutat de Barcelona, 19 de setembre de 1922.

Fellejant revistes

MENUT, TOT ES MENUT...

Aquest és el títol d'un modest entrefilet, ple de malícia, que publica aquests darrers dies una important revista musical francesa. Diu així:

«Vivim innegablement en una època que en podríem dir de les coses «menudes». Les coses grans, les grans idees ens causen modestia. Construïm (i encara amb quanta parsimònia!) písets minúsculs en els quals els nostres parents ja «grans» no trobarien gairebé ni lloc per a llurs gats i llurs ocells; rodem damunt les nostres carretes ficats dintre autos menuts, des dels quals hom es maimet el crani cada cop que ens aixequem una mica del nostre seient; afavorim, mitjançant l'èxit, l'eclosió de menudes obres musicals de 4 a 5 compassos, que és necessari executar sense temperament i sense grandesa si no volem semblar antidiluvians; pel que es refereix a la dansa, ens acontentem amb una menuda fregadissa sense moure's d'un lloc, i això, confessem-ho, sense cap caràcter; ens mostrem partidaris de menuts espectacles en el gran marc de l'Òpera, en la qual tres o quatre obretes menudíssimes assoleixen ara els més grans èxits. I heu's aquí que s'anuncia la fi de les grans orquestres! Inútil, estúpid, sense lògica, sembla, aquest agrupament instrumental per a traduir els sentiments actuals que, evidentment, provenen més aviat de la impotència que d'una impulsió ardent i generosa. Per economia, es podria comprendre aquesta mena de restricció, però per gust, per afició a la cosa, per necessitat artística, heu's aquí una cosa almenys estranya. Tindrem, doncs, aviat, 32 músics a l'Òpera, 29 als concerts Colonne, 25 a l'Òpera Cómica i 22 als Concerts Lamoureux. Quines belles obres esdevindores això ens promet per part dels nostres compositors, no és veritat, Berlioz?

«Esperem — afegeix humorísticament el nostre confrare — esperem que aquesta «petitomania» deixarà intacte el nostre «beefsteack» amb patates, car encara s'ha de provar que el nostre pàldor senti tant de gaudi a reduir-se com el sent ja el nostre cervell i el nostre cor, joguines més directes d'un snobisme mais i decrepit».

Molt bé, confrare, molt bé!

C.

En Pau Casals director d'orquestra

Amb aquest títol aparegué fa poc a «Le Monde Musical», de París, la següent lletra del famós pianista Alfred Cortot, parlant de l'Orquestra Pau Casals.

Havent, l'esmentada Orquestra, anunciat una nova tanda de concerts, ens sembla oportuna la publicació de la lletra d'Alfred Cortot, per tal que els nostres llegidors vegin el que hom pensa, fora de casa, de la notable orquestra barcelonina:

Diu doncs, N'Alfred Cortot: «Voleu les meves impressions sobre els concerts d'En Pau Casals a Barcelona?»

Em serà difícil expressar-les sense recórrer a la comparació amb els gloriosos i nobles precedents de Liszt a Weimar o també amb els primers anys de Beethoven, i, amb tot, és quelcom diferent, car el geni natural, instintiu, del més gran intèrprete que

avui tenim, és prou per a crear al seu entorn una atmosfera única, al meu entendre, en el conjunt de manifestacions musicals d'avui dia. Per a explicar-ho, val a fixar-me, més que en la virtuositat d'En Casals com a director d'orquestra, o en l'efecte del seu gest sobre el públic, en el domini prodigiós que exerceix sobre la seva orquestra, en la qualitat moral, per dir-ho així, amb què ha sabut enriquir-la per la sola força persuasiva, irresistible, d'una comprensió miraculosament musical.

Podreu comprendre fins a quin punt exerceix aquesta suggestió sobre els seus músics, pels següents fets dels quals he estat testimoni en el transcurs de mitja dotzena d'assaigs.

Els vuitanta i tants remarcables professors a sou que componen aquesta orquestra, i els quals per consegüent, es troben sotmesos a les mateixes imperioses necessitats de l'existència que els seus companys d'art dels altres països, podent com aquests reclamar prerrogatives sindicals, modificacions de tarifes i limitació de les hores de treball, semblen haver oblidat del tot, sota l'imperi convincent d'aquest nou Orfeu, totes llurs reivindicacions corporatives.

Jo els he vist demanar assaigs més llargs o més sovint, sense pretenir estipèndis suplementaris. He pogut constatar, al final de llargues sessions de treball, que, en lloc d'afanyar-se a encendre la cigarreta desllibradora, o córrer cap al cinema remunerador, la major part d'ells s'estreien entorn de llur mestre, frisosos d'obtenir qualsevol llicon suplementari sobre certs detalls d'expressió o de tècnica de l'obra que estaven assajant; els he vist asseguts a la sala, quan no eren menester a l'orquestra, per a no perdre l'assaig d'obres en les quals no hi tenien part, com gelosos de no perdre les observacions que poguessin enriquir llur comprensió musical; i també emmentar apassionadament l'obra executada, fruit les seves bel·leses, quant ja els són familiars, o bé fer esforços per a capir-les, en el cas contrari; en una paraula, mostrar-se a cada moment desitjosos de fer-se dignes de l'enlairat ideal que els ha fet albirar el mestre director.

Amb ço que he dit, ja podeu comprendre, sens dubte, que en tals condicions, l'últim dels segons violins d'una tal orquestra, dugui en si mateix una flama, una fe musical semblant a la que nodreix les conviccions i l'entusiasme dels més celebrats virtuoses i que l'execució d'una simfonia de Beethoven o de Brahms, en aquest ambient amarat de fervor, resulti quelcom inimitable com a punt de partida.

I si, a més a més, us imagineu que aquella precisió, aquella sobrietat, aquella mateixa veritat d'expressió que caracteritzen l'art d'En Casals, els comunica amb la batuta als seus artistes, podreu tenir una idea aproximada de les inolubrables hores que havem passat a Barcelona en Thibaud, en Hekking i jo, acoblats alia per venturosos aïtzar, durant els dos últims concerts celebrats.

ALFRED CORTOT.

Pau Casals... nordamericà?

Llegim en una publicació estrangera:

«Great attraction». — Un cert nombre d'artistes europeus s'han fet naturalitzar subdits de la Unió. Hom diu... que Chaliapine, el «Cauro dels baixos», Agide Jacobia, el director d'orquestra italià, i Pau Casals, el violoncel·lista famós, s'uniran a la llista».

Pau Casals... nord-americà? Què hi ha de cert?

Institut Musical-Acadèmia Ardevol

FERNANDO, 34, 1.ª, 2.ª :: DIRECTOR: EN FERRAN ARDEVOL

Professorat: Srtes. A Fortells, A. Sanristófol, A. Rossell i M. Fabré, En F. Ardevol, En J. Altirra i En M. Julià.

Ensenyaments: Teoria, Harmonia, Contrapunt, Fuga, Composició, Instrumentació, Història de la música, Estètica, Crítica, Pedagogia, Solfeig, Dictat, Cant Gregorià, Cant, Piano, Violí, Violoncel, Harmonium, Conjunts vocals i instrumental, Música de Cambra, Direcció, Lectura a Vista, acompanyament.

Conferències: Audicions bimensuals per als deixebles dels cursos superiors. Cicle Schumann. Història de la sonata de piano des de Quhnau fins Scriabin. Hores de classe: Matí, de nou a una; tarda, de 3 a 8. Classes nocturnes de 8 a 10. Inscripcions i matricules de 5 a 8.

Institut Musical Casals

Diagonal, 440, pral. (Entre Passeig de Gràcia i Claris)

Solfeig-teoria, Violí, Violoncel, Piano, Harmonia, etc.

Matricules des del dia 20 setembre. D'11 a 115 a 8.

Jocs Florals

(Festa de la Poesia i la Música)

Organitzats per l'Orfeó Reusenc
ANY I

CONVOCATORIA

Als poetes, prosistes i compositors de Catalunya: Salut.

L'entitat organitzadora, fervent entusiasta de les glòries de la Poesia, vos convida a prendre part en els Jocs Florals (Festa de la Poesia i de la Música), els quals es regiran pel següent

CARTELL

PREMIS LITERARIS

I. Flor Natural, oferta per les senyoretes orfeonistes. A la millor poesia que canti l'Amor. Essent aquest premi d'honor i cortesia, seguint el bell costum establert, el poeta que en resulti guanyador haurà de fer-ne ofrena a la dama de la seva elecció, la qual serà proclamada Reina de la Festa.

II. Objecte d'art, ofert per l'Eminentíssim senyor cardenal-arquebisbe de Tarragona, doctor don Francesc Vidal i Barraquer. A la millor poesia que canti la Fe.

III. Objecte d'art, ofert pel diputat a Cortes don Julià Nogués. A la poesia que en més bella forma canti la Pàtria.

IV. Cinquanta pessetes, ofertes pel diputat de la Mancomunitat de Catalunya, don Ignasi Iglesias. A la millor poesia inspirada en algun fet de la història de Catalunya, esdevingut al nostre camp.

V. Cent pessetes, ofertes per don Artur Suqué. A la millor poesia que canti les excel·lències del treball.

VI. Objecte d'art, ofert pel «Centre de Lectura», de Reus. Al millor treball en prosa, que parli de la transcendència de la cultura popular.

VII. Vint-i-cinc pessetes, ofertes per la societat «El Circulo», de Reus. A la millor poesia de tema lliure.

VIII. Objecte d'art, ofert per la societat «La Palma», de Reus. A la millor poesia que canti la bellesa de les xiques de Reus.

IX. Cinquanta pessetes, ofertes pel «Foment Republicà Nacionalista», de Reus. A la millor col·lecció de sonets d'assumptes patriòtics.

X. Objecte d'art, ofert pel «Patronat de l'Obrer de Sant Josep», de Reus. Al millor recull de quadrets descriptius de costums típics de Catalunya, amb preferència del Camp de Tarragona.

PREMIS MUSICALS

XI. Tres centes pessetes, ofertes per l'Ajuntament de Reus. A la millor marxa sobre temes populars catalans, per a ésser executada per banda en els actes a què assisteixi oficialment la Corporació municipal.

XII. Cinc centes pessetes, ofertes per don Evarist Fàbregas Pàmies. A la millor composició per a cor mixt.

XIII. Cinc centes pessetes, ofertes per un admirador de l'Orfeó. Al millor cor mixt descriptiu dels gegants de Reus.

XIV. Dues centes cinquanta pessetes, ofertes per don Eduard Recasens. A la millor sardana original per a cor mixt.

XV. Dues centes pessetes, ofertes per l'Orfeó Reusenc. A la millor col·lecció de dues cançons populars, amb preferència del nostre Camp, harmonitzades per a cor mixt.

XVI. Cent pessetes, ofertes pels omells de Joventut «Bona Llabor» i «Misericòrdia», de Reus. A la millor «Salve Regina», per a cor a dues veus blanques, sobre text llatí, i amb acompanyament d'orgue. La tessitura no ha de traspasar els límits usuals de les veus d'infants (sopran i contralt).

XVII. Objecte d'art, ofert per l'Associació de Concerts, de Reus. A la millor col·lecció de tres cançons originals, a una veu i amb acompanyament de piano.

JURAT

Lluís Millet, president; Antoni Porta Pallisó, vice-president; Joan Llongueras, Estanislau Mateu, Josep Maria Domingo, Pere, Joan Cachot Torroja, vocals; Josep Bands Sans, secretari.

CONDICIONS

Totes les composicions hauran d'ésser originals, inédites i escrites en català, llevat la que opti pel premi XVI.

Els treballs, tant literaris com musicals, hauran de trametre's al secretari del Jurat, Josep Bands Sans, car-

rer d'Estanislau Figueras, 7 i 9, primer, segona. Reus, per tot el dia 31 de desembre d'enguany.

Tots els treballs literaris hauran d'anar acompanyats d'un plec clos, contenint noms i adreça de l'autor, i al damunt escrit el lema i el títol de la composició.

Les composicions musicals hauran de portar escrit un lema i els autors de les que resultin premiades, serà precis que acreditin llur personalitat trametent els vuit primers compassos de la composició, acompanyant el lema i el nom i adreça de l'autor. Els no premiats podran recollir llurs composicions durant els 30 dies següents al de la celebració de la Festa, presentant el lema i els vuit compassos de obra.

Les composicions musicals no hauran d'estar copiades per mà del propi autor, sinó copista.

Els autors premiats hauran de presentar-se personalment a recollir el premi, el dia que s'assenyali.

Orfeó Reusenc, es reserva el dret de poder estrenar les obres premiades, per tot un any després de celebrada la Festa, així com de poder-les executar en tot temps i ocasió; proposant-se, no obstant, executar-ne la majoria, el dia del repartiment de premis.

La partitura que obtingui el premi XI, haurà d'anar acompanyada d'una reducció per a piano, i quedarà de propietat de l'Ajuntament.

Els cors a què fan referència els premis XII, XIII, XIV i XV hauran d'ésser a veus soles per a soprans, contralts, tenors i baixos, podent-se dividir els tenors i baixos en primers i segons.

La composició que aspiri al premi XIII, haurà de basar-se en els dos temes de la música tradicional dels gegants de Reus, els quals temes els facilitarà el secretari del Jurat.

El Jurat podrà deixar de concedir qualsevol premi sobre el tema al qual no s'hagin presentat treballs, a son judici, mereixedors de recompensa, així com de concedir els accessits que cregui oportuns.

Ciutat de Reus, en la diada de la Mare de Déu de setembre de 1922. — La Comissió Organitzadora.

Noticiari

El jove pianista valencià Josep Turbi, que ha estat fins ara professor del Conservatori de Ginebra, abandona, llegim, el sudit Conservatori.

S'ha estrenat fa poc a Gambioux (Bèlgica), un drama líric: «Wichertus», llibre de Nambéche, música del jove mestre Debecker. Parlant de la nova producció, diu, entre altres coses, el conegut crític belga Lucien Solvay «Eventual»:

«Es dins l'estil de l'oratori clàssic que Debecker ha escrit la seva partitura, molt rica i molt polifònica. Els cors hi ocupen un lloc considerable; esdevenen l'actor principal; i cal afirmar tot seguit que els esmentats cors donen a la producció que ens ocupa una vida intensa.»

El jove mestre Debecker no ha sortit de cap Conservatori. Es un deixeble del conegut mestre belga Pau Gilson.

Obres que se citen per a ésser estrenades al Teatre de l'Òpera de París, la vinent temporada: «Palmarès», òpera-ballet en dos actes, de Lluís Laloy, música d'Albert Roussel; «Slang-Sin», del mestre Jordi Hùe; «Salamine», del músic Maurici Emmanuel; «Gyralise», de Gabriel Pierné; «Prelude féérique», d'A. Bloch.

Sembla que seran també novament ofertes als alicionats parisencs, les següents produccions: «Triomphe de l'Amour», Lullu; «Les Indes galantes», Rameau; «La flûte enchantée», Mozart; «Thométhée», Fauré; «Le Miracle», J. Hùe; «Esclarmonde», Massenet; «La fille de Roland», Rabaud; «La Légende de Saint Christophe», d'Indy; i «Goyescas», del nostre Enric Granados... (producció que el públic barceloní no coneix encara!)

Obres que se citen per a ésser estrenades al Teatre de l'Òpera Comica, de París, el vinent hivern: «Quand la cloche sonnera», Bachelet; «Polyphème», Jean Cras; «Le Hulla», Samuel Rousseau; «La Brevis égarée», Darius Milhaud; «La plus forte», Xavier Leroux; «Yannet», Chappuis; «Nérea», Le Borne; «Les Uns et les Autres», Max d'Ollone; «Nau-sica», R. Hahn; «La Griffe», Felix Fourdrain; «Fra Angelico», Hillema-cher; «Le Festin de l'Araignée», A. Roussel; «Le petit Elfe ferme l'œil», F. Schmitt.

S'annuncia també la representació de «L'Amant esquivat», de Puccini, i «Pepita Jimenez», de Nissae Albeniz... la representació de la qual caldria també recomanar al senyor empresari del nostre Gran Teatre.

Els dies 6, 7 i 8 del vinent desembre s'efectuarà a París un important Congrés de cant gregorià i de música d'església, sota la presidència del cardenal Dubois, arquebisbe de París. Figuren en el Comitè d'Honor, que presideix el mestre Vicens d'Indy, els més prestigiosos compositors, mestres de capella i organistes de França.

La senyoreta Barbier ha comprat la casa del carrer del Mont-Cenis, de París, en la qual havia viscut Hector Berlioz. La dita senyoreta pensa crear-hi un Museu Berlioz.

S'ha estrenat al Teatre del Poble, de Bussang (França), l'«Anell de Sakuntala», de Kalidasa, amb música del mestre Maurici Bagot.

Llegim que als Estats Units augmenta la venda dels llibres consagrats a la música: llibres, doncs, teòrics, crítics, biogràfics, etc. El fet, certament, és ple de sentit... i de bon sentit!

Dom Mocquereau, el benedictí ben conegut, anirà, sembla, aviat als Estats Units, on hi ha d'organitzar una sèrie d'audicions de cant gregorià.

Es diu que Schoenberg anirà aquest any als Estats Units.

«Nort Sore» estival Association ofereix un premi de mil dòlars al millor Poema Simfònic d'autor americà. La «Chicago Symphony» executarà la producció premiada.

Paderewski es presentarà novament en públic, com ja és sabut, la vinent temporada. Començarà aviat una llarga «tournee» als Estats Units. El conegudíssim pianista no ha tocat en públic des de l'estiu del 1917. Té ja més de 60 anys.

S'ha inaugurat a Nuremberg un bell Teatre de la Natura. Hi caben 1.000 persones. I s'ha inaugurat amb una representació model de «Fidelio».

Ha tingut lloc a Halle un important festival per tal de commemorar l'aniversari de la mort d'Heinrich Schütz. Amb el mateix fi s'anuncia un altre festival que s'efectuarà a Dresde.

Durant la segona quinzena del mes corrent s'ha de celebrar a Essen un important Congrés de pedagogia musical.

La quantitat recollida amb el fi d'assegurar les noves representacions wagnerianes de Bayreuth és ja important: sis milions de marcs.

Siegfried Wagner anirà aviat als Estats Units per tal d'entendre's amb els subscriptors americans.

El vinent mes de gener s'inaugurarà a Berlín un teatre d'òpera popular. Amb aquest fi ha estat reconstruït l'antic Teatre Kroll.

Iniciada per la Unió dels músics neerlandesos, i ha hagut a Colònia un Congrés, o millor dit, reunió, per tal d'aconseguir la creació d'una unió internacional de músics.

Els esdeveniments prou coneguts han impedit l'estrena d'una nova òpera irlandesa «Trut, na maveile», del mestre Geoffrey Molyneux Palmer. L'obra s'estrenarà... quan els esperits se sentin més apallagats!

El vinent octubre s'estrenarà a Leeds (Anglaterra), una òpera nova d'Ethel Smyth: «Hey nonny».

L'administració del Palau de la Música Catalana fa públic que novament i davant l'actual organització de la casa que té a Barcelona la Unió Musical Espanyola, el despatx de localitats i abonaments per a tots els concerts que es facin en l'abans dit edifici, queda instal·lat al magatzem de música situat al Portal de l'Angel, 11 3 que l'esmentada societat Unió Musical Espanyola té oïdit a don Francesc Martí.

L'Orfeó de Sans el diumenge vinent, dia 8, donarà un concert al Centre Cultural Recreatiu Obrer d'Olesa de Montserrat.

La notícia ha despertat en aquella vila entusiasme.

Diada del Roser d'enguany

A la Catedral i a bon nombre d'esglésies de la ciutat se celebraran el passat diumenge solemnes cultes en honor de la popular Nostra Dona del Roser, remarcant-s'hi aquell caire típic i catalanesc tan propi de les festes nostrades: a l'església del Roser de PP. Dominics revestiren, però, especial llum i solennitat.

Des del dissabte, a la tarda, fins el diumenge, a la nit, entrava i sortia una contínua processó de gent que anava a guanyar el jubileu i demanar gràcies a Nostra Senyora.

El diumenge, a dos quarts de vuit, hi hagué la Missa de Comunió, que digué el P. Josep de Besalú, fent una molt al·lustriva i sentida plàtica; l'església era plena de gom a gom.

A les deu, va cantar l'ofici el Pare vicari provincial dels Dominics de l'América Central, interpretant la capella del Pi la Missa «Ave Maris Stella», de mossèn Masvidal; el Pare Josep Garcia va cantar les excel·lències de la devoció del Roser.

A dos quarts de cinc de la tarda es va cantar per tot el poble el Rosari de mossèn Romeu, i immediatament sortí la processó, que fou més lluita que anys anteriors. Hi assistiren representacions de quasi totes les entitats i corporacions catòliques, essent demarcar enguany la presència de bon nombre de pomellistes portant la blanca caputxeta; als joves pomellistes els foren confiadés les banderes o insignies del Roser.

Fets de presté el venerable missioner del Tonquin i actual director de «Missions Dominicanes» P. Jaume Masip, assistit de dos senyors sacerdots.

La Mare de Déu del Roser, molt ben adornada, portaren terciaris de Sant Domènec i socis del Rosari Perpetu, i el penó principal, don Joan Roma, en representació del senyor Trias (don Bartomeu), essent cordonistes als senyors Roma (Pere) i Gausa.

A la presidència hi havia el Pare provincial dels Dominics de Catalunya, senyor Lluís Guitart; el canonge doctor Brugueras; el diputat de la Mancomunitat senyor Colomer, en representació del Govern civil el senyor Luengo, i els senyors Puges i Martí, per la Joventut Catòlica i la Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat.

Hi assistiren representacions de Franciscans, Caputxins, Escolapis, Salesians i bon nombre de sacerdots.

L'actualitat social

PELS MINAIRES DE FIGOLS

El Comitè Executiu de la Federació de Dependents de Catalunya va pendre l'acord en la darrera sessió celebrada el mes passat de destinar en socors dels minaires de Figols en vaga la quantitat de 500 pessetes en quèviures, havent-se fet càrrec de la distribució la federada de l'esmentat organisme, el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Manresa.

ELS DEPENDENTS

La Junta de Govern de la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha dirigit als seus companys un manifest a propòsit del tancament de les botigues a les vuit, invitant-los de pas a l'acció cooperativista.

DEL TREN ASSALTAT

Ahir conferencià amb el general Arlegui, el jutge instructor Sr. Reynoso. Es diu que tractaren d'unes detencions efectuades fora de Barcelona.

LA BOMBA DE L'AUTO

Per als dies 13 i 14 del corrent està assenyalada a la Secció segona de l'Audiència la vista de la causa per explosió d'una bomba en un auto i assassinat frustrat del xofer Miquel Roca Carreras, que guiava el cotxe. Aquest atemptat es cometé durant la festa del Sometent d'abril de 1921.

Aquesta causa fou suspesa dues vegades durant l'anterior trimestre i una durant les vacances estiuenques de l'any passat.

El fiscal, senyor Medina, relata i qualifica els fets com un delict d'assassinat frustrat, amb afavora, del qual és autor Joan Baptista Acher i còmplice Joan Elias Saturnino i Roser Segarra Traver, i un altre d'atemptat contra les persones per mitjà d'explosius, sol·licitant per als processats div-

verses penes, entre elles la de cadena perpètua.

EL RETIR OBRER OBLIGATORI

El Comitè Pro Retirs Obrers celebrarà el quart acte de propaganda de divulgació del programa mínim a favor dels treballadors vells, el dia 12 del corrent, a les deu de la vetlla, a l'Ateneu Obrer Catòlic de Sant Martí, Plaça Mercat, 2, Clot.

A l'esmentat acte hi parlaran els senyors Vilanova, Palomas i Nieto i el president del Comitè Pro Retirs, En Pere Gorga Artigas, els quals dissertaran, entre altres punts del dit programa, sobre el que fa referència a la contribució per part de l'obrer al pagament d'una pesseta mensual obligatòria, que unida a les tres que paga el patró per a cada un dels seus obrers i la una que paga l'Estat per a cada un de tots els treballadors, li permeti percebre, en concepte de retir i als 60 anys com a màxim, la quantitat de mil pessetes anyals.

A aquest acte, que serà públic, es poden donar per convidades les societats obreres, cooperatives i entitats culturals que sentin simpatia per a aquesta campanya humanitària, les quals podran unir-se a les peticions que en forma de telegrama circular seran trameses al president del Consell de ministres i al ministre del Treball, com a resum de l'acte.

CONFERENCIA D'ASSEGURANCES

La Comissió organitzadora de la Conferència Peninsular de Barcelona, en la seva reunió setmanal, ha dedicat atenció a l'aspecte internacional de l'Assegurança de Mstentat, íntimament relacionat amb el Conveni preparat en la Conferència de Washington, relatiu a la protecció a la dona i amb les disposicions legislatives acordades a Espanya per a la seva aplicació.

La Comissió, completament identificada amb les manifestacions del ministre del Treball, ha acordat recomanar a totes les ponències que tinguin en compte, en les seves propostions, la forma de facilitar l'aplicació de l'esmentat Conveni internacional i dels preceptes legislatius del nostre país, atenent a la necessitat expressada pel Govern de què informi completament i principalment sobre aquest important aspecte del problema.

Es v acordar la difusió a totes les províncies del projecte de taula de mobilitat presentat, basat en les estadístiques de les Societats de Socors mutus de Catalunya, amb l'objecte de què serveixi de terminal de comparació amb l'experiència d'altres regions, per al seu oportú estudi.

En començar la sessió, la presidència va dedicar un sentit record a la memòria de don Leonard Rodríguez, vice-president de la Conferència d'Assegurances socials de Madrid, i ministre del Govern que va portar a la «Gaceta» el retir obligatori, i a la d'En Rafael Conde i Luque, col·laborador durant molts anys de les reformes socials a Espanya.

El restaurant Martin

Ha obert de nou les seves portes el Restaurant Martin, el qual ha estat uns mesos tancat per a donar lloc a diverses obres de reparació. Es doncs, de nou obert al públic el més popular Restaurant de la ciutat.

El distingit hosteler, En Martin Pagès, que el regenta, en companyia del seu fill Josep, han fet embellir aquesta casa tan estimada dels barcelonins.

El Restaurant Martin, en l'actualitat, és el més antic de Barcelona. En Martin Pagès, català de França, fa prop de mig segle que arriba a Barcelona i fundava aquest Restaurant que des d'aleshores ha estat un dels llocs predilectes de les persones de bon gust.

D'establiments d'aquesta mena que hi havia 50 anys enrera, ja no en queda cap. Solament la casa Martin segueix sostenint-se, tenint la simpatia de tots els barcelonins i la dels moltíssims forasters que hi van. La simpatia dels seus propietaris i la cura exquisida que hi ha a la casa en el servei dels menjars, fa que la parroquia vagi en augment cada dia.

Tot esperant la celebració de les bodes d'or de la fundació de l'establiment, els propietaris han volgut reformar la decoració de les sales, cosa que han fet donant una nova prova del seu bon gust.

I aquests dies han estat inaugurades amb general satisfacció per part de tots els clients, que ja esperaven amb dalt que de nou fosin obertes aquelles sales.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El conflicte d'Orient

LA RESPOSTA D'ANGORA A LA NOTA ALIADA

En els cirkles nacionalistes de Constantinoble, que estan en contacte amb el Govern d'Angora, hom preveu que la resposta de l'Assemblea nacional a la nota dels governs aliats abarcarà els següents punts:

Primer. Angora demanarà l'autorització d'ocupar a Tràcia els punts estratègics jutjats necessaris per assegurar l'observació dels arrangements convinguts per les potències aliades referents a aquest país.

Segon. Les tropes britàniques hauran de suspendre tots llurs moviments i preparatius militars.

Tercer. L'ocupació militar de Tràcia per les forces kemalistes haurà de precedir a la reunió d'una Conferència.

Quart. Turquia es reservará el dret de contestar les proposicions de pau dels aliats.

Cinquè. Turquia s'oposarà a la desmilitarització del Bosfor i de les restes del Mar de Màrmara, però no a desmilitarització dels Dardanels.

Rússia i altres Estats que posseeixen costes damunt el Mar Negre seran admesos a la Conferència, igualment que Romania i Turquia.

Angora, 3. — El Govern de l'Assemblea nacional ha fixat les bases de la seva resposta a la nota transmesa pels aliats, bases que han estat ratificades per la dita Assemblea.

Aquesta resposta serà notificada al representant de la Gran Assemblea nacional de Constantinoble, la qual la transmetrà als Alts Comissaris aliats. — Havas.

ALTRES NOTES ENTRE MUSTAFA KEMAL I EL GENERAL HARRINGTON

Al telegrama del general Harrington, ha contestat Mustafa Kemal dient:

«Tinc l'honor d'acabar-li rebut del vostre telegrama del 27 de setembre. Pot apreciar fàcilment fins a quin punt ens veiem molestats per les atrocitats i els actes de violència que continuen a Tràcia.

Per altre costat, fent marxar de Constantinoble la flota grega, fet que influirà sobre la situació militar, voldríem tenir la garantia de que no se li permetrà tornar-hi.

També voldríem poder esperar que les forces d'ocupació cessessin de pendre mesures coercitives envers els habitants de Constantinoble.

Esperem igualment que s'executaria la prohibició als vaixells de fer escala als ports d'Anatòlia.

Respecte als actes de destrucció, tant a Constantinoble com al Txanac, és del tot il·legal destruir la propietat i no cal oblidar que les armes i les municions també ens pertanyen igualment.

Malgrat les decisions unilaterals, preses sense el nostre consentiment, com a noves mesures per a evitar malentesos, hem donat ordre al comandant de les nostres tropes al Txanac de deixar-les en les localitats en les quals es troben actualment i d'evitar tot incident.

Si esteu disposat a retirar les vostres forces que hi ha a la costa asiàtica, així com ho han fet els francesos i els italians, estem decidits a donar immediatament l'ordre a les nostres forces de la costa dels Estrets a replegar-se lleugerament i acontentar-se amb restablir l'administració civil i la policia.

Encara que me'n torno cap a Angora per a entrar en relació amb l'Assemblea, aprofitaré la primera ocasió que es presenti per a entrevistar-me amb vostè.

El general Harrington ha contestat a aquesta nota amb una altra en la qual diu:

«Primer. Exigeix d'una manera ferma l'evacuació de la zona neutral del Txanac per les forces kemalistes.

Segon. Dona a entendre que mentre aquesta retirada no sigui un fet no podrà tractar-se de l'entrevista que s'havia de celebrar entre ell i Mustafa Kemal a Moudania, així com de la Conferència que ha de regular, probablement a Venècia, les condicions de pau definitives.

El missatge no fixa cap termini, però les instruccions del Govern de

Londres al seu Alt Comissari a Constantinoble posen de relleu que no es pot deixar perllongar indefinidament la situació actual.

TURCS I ANGELOS CARA A CARA

L'enviat especial del «Daily Mail», en un telegrama tramès del Txanac, el dijous passat, descriu la situació de la zona dient:

«La situació actual és una de les més remarcables que hom ha vist en la història militar. Els kemalistes emplen una política de penetració pacífica que té per resultat portar-los a un contacte immediat amb les nostres tropes. Les forces britàniques al Txanac estan omeses a una de les més dures proves que hom pugui imposar a un exercit. Donem prova d'una paciència exemplar i si els kemalistes ens ataquen, l'imperi pot estar segur que es tractarà d'una agressió sense provocació i feta amb propòsit deliberat.

El moviment d'enrollement turc dirigit contra les nostres posicions del Txanac s'ha accentuat, i aquest matí hom esperava que les hostilitats esclatarien d'un moment a l'altre. La cavalleria turca ocupa Kephez, a cinc quilòmetres al Sud del Txanac. Al Nord els turcs s'infiltra al llarg de la costa, entre Lampsaki, que ja ocupen, i el Txanac. Ahir, al vespre, hi hagué una veritable cursa entre el tercer regiment d'húsars britànics i la cavalleria turca per a ocupar un turó situat al nord-est de Kephez, havent guanyat els britànics de 70 metres. Els dos oficials comandants dels destacaments es posaren l'un davant l'altre i l'oficial turc declarà: «Es necessari que us retireu», contestant el britànic: «No farem res, però si ens ataquen, lluitarem».

Durant tota la nit els centinelles estigueren en gualta i a la matinada els turcs se'n entornaren.

DISPOSICIONS CONCILIADORES DEL GOVERN ANGELOS

De caràcter oficials comuniquen de Londres que el ministeri de Negocis Estrangers rebé el dissabte, a la tarda, comunicació de la primera entrevista entre Franklin Bouillon, delegat especial de França, i Mustafa Kemal, resultant que aquest troba serioses dificultats entre el seu exercit i l'Assemblea d'Angora per arribar a la reglamentació de la pau. L'exercit li retreu ésser massa favorable als aliats i l'Assemblea està exasperada per l'espectacle que ha vist en la persecució de l'exercit grec entre Afion-Karahissar i Esmirna.

El Govern britànic ha trobat en la relació de la conversa indicacions molt interessants i pròpies a documentar-lo d'una manera immediata sobre la situació entre els kemalistes i sobre l'ur estat d'esperit.

Pot assegurar-se que les indicacions donades al divendres sobre les intencions del Govern britànic no han estat interpretades en un sentit exactament conforme a la realitat.

En efecte, el Govern britànic té veritable desig de resoldre el conflicte de les zones en una forma pacífica. Es veritat que l'element militar considera com absolutament inadmissible la situació creada a les tropes britàniques.

No obstant, el Govern, tot i tenint compte d'un estat molt llestígit entre els soldats, ha donat testimoni d'una actitud bon xie menys intransigent que la que s'ha pogut entendre el divendres al vespre. No exigeix pas l'evacuació de la totalitat de la zona neutral, però demana que les tropes turques es retirin fora de vista de les forces angleses del Txanac i de la flota de guerra fondejada al llarg dels Estrets.

Per altra part, els diaris del vespre, encara que entrevueven la gravetat de la situació a Orient, registren amb satisfacció que no s'ha dirigit cap ultimatum a Mustafa Kemal.

LES GESTIONS DE FRANKLIN-BOUILLON

El Govern francès, trametent a Esmirna a M. Franklin-Bouillon, amb l'encarregat d'entrevistar-se amb Mustafa Kemal, ha donat una prova convincent del gran interès que té en evitar tota complicació a Orient. M. Franklin-Bouillon és el polític que gaudeix avui de més simpaties entre

els nacionalistes i a ell es deu el tractat d'evacuació de la Cilícia per part dels francesos i el respecte per part dels turcs de les fronteres de Síria. Així, doncs, amb la missió de Franklin-Bouillon, el Govern francès fa un gran servei a la pau i també augmenta la seva influència a Turquia.

M. Franklin-Bouillon ha tingut a Esmirna diverses converses amb Mustafa Kemal, donant-li a conèixer molt detalladament el punt de mira dels aliats i les raons que hi ha a favor de l'acceptació per la Turquia de les proposicions de la nota aliada del 23 de setembre.

Sota el punt de mira militar, que reclama amb més urgència la solució, hom diu que M. Franklin-Bouillon ha obtingut ja un resultat, havent informat als aliats d'una proposició de conferència militar que se celebraria a Moudania el dia 3 d'octubre, a l'objecte de determinar les modalitats d'evacuació de la zona neutral i de la Tràcia.

França ja ha donat la seva aprovació, i cas que accepti Anglaterra, la representará el general Harrington; Itàlia ho farà pel general Mombelli; França pel general Charpy, i Turquia per Kismet patxa. Es probable que Grècia sigui també representada.

M. Franklin-Bouillon ha renunciat acompanyar a Mustafa Kemal a Angora i s'ha dirigit a Constantinoble, on parlarà amb els alts comissaris aliats.

ANGLATERRA RECONEX EL REI JORDI

Atenes, 3. — El ministre d'Anglaterra ha comunicat a Canelopoulos que Anglaterra reconeixerà al rei Jordi immediatament que prengui possessió del solí. — Havas.

NEUTRALITAT DE BULGARIA

Sofia, 3. — L'Agència Búlgara desment la notícia publicada per alguns periòdics estrangers segons la qual es portava a efecte una mobilització secreta per a fer front a possibles desordres a Macedònia.

Al contrari, el govern búlgar està fermament decidit a observar estricta neutralitat en els esdeveniments que es desenvolupin a Orient. — Havas.

EL NOU GOVERN GREC

Atenes, 3. — El senyor Marakis ha declinat la presidència del Consell de ministres, al·legant el seu mal estat de salut. — Havas.

VENIZELÓS A PARÍS

Londres, 3. — El senyor Venizelos conferència ahir amb lord Curzon i immediatament marxà, a última hora de la tarda, cap a París, on s'entrevistarà amb Poincaré. — Havas.

LA CONFERENCIA DE MUDANIA

Londres, 3. — Lord Curzon ha participat a l'ambaixador de França que el Govern britànic ha ordenat al seu representant en la Conferència que ha d'obrir-se avui a Mudania, que faci seu el criteri sustentat per França i Itàlia respecte a les qüestions frontereres i de l'evacuació de Tràcia. — Havas.

Atenes, 3. — Els senyors Mazarraki i Sarryllani representaran el Consell de ministres grec en la Conferència que avui ha de començar a Mudania. — Havas.

FRANKLIN BOUILLON A CONSTANTINOBLA

Constantinoble, 3. — El senyor Franklin Bouillon, poc després d'arribar a aquesta capital conferència amb els Alts Comissaris i generals aliats, donant-los compte de les seves converses amb Kemal Patxa.

L'opinió dominant aquí és que la reunió que ha de celebrar-se a Mudania constitueix una primera etapa cap a la conclusió de la pau. — Havas.

LA REPRESENTACIO DIPLOMATICA TURCA

Constantinoble, 3. — Als centres de la Subim Porta comuniquen que el Govern de Constantinoble ha acordat transmetre instruccions als representants a París i Roma perquè llurin els arxius i l'exercici dels assumptes corrents als respectius representants de la Gran Assemblea nacional.

Els representants en les dites capitals del Govern de Constantinoble sembla que seran cridats al seu país, a conseqüència de la situació financiera que travessa en l'actualitat. — Havas.

LA SITUACIO A CONSTANTINOBLA

Constantinoble, 3. — No té en abeo-

lut cap fonament la notícia de procedència anglesa, dient que el Govern de Constantinoble havia dimitit, que havien esclatat disturbis a la capital i que hi havien arribat importants reforços anglesos.

Encara que l'estat de salut del Soldà l'obligui a abandonar el Poder, no pot encara assegurar-se res sobre el particular. — Havas.

L'ACTITUD DELS ESTATS UNITS

Washington, 3. — Han resultat inútils les diverses gestions fetes prop del Govern perquè els Estats Units es decidissin a intervenir militarment a Orient.

Una alta personalitat yanqui ha declarat que la seva gran influència moral era el millor mitjà de què disposava Nord-Amèrica per a prestar el seu apoi a Anglaterra en el cas de què fos necessari recórrer a les armes contra els turcs. — Havas.

OPTIMISMES D'ESSAD BEI

Londres, 3. — El doctor Essad Bei, diplomàtic al servei del Govern d'Angora, ha insistit de nou en el «Times» sobre el fet de què els turcs no volien lluitar contra Anglaterra i sols desitgen que es faci efectiva la seva victòria sobre els grecs. Ha afegit el doctor Essad que del resultat de la seva entrevista amb lord Curzon ha tret en conseqüència que la crisi a Orient serà solucionada sense cap entorpiment. — Havas.

EL SEX-MINISTRES GRECS DETINGUTS

Atenes, 3. — El president del Govern provisional s'ha negat a posar en llibertat provisionalment als ministres del caigut Govern.

Es proposa, pel contrari, que siguin portats a una illa i que romanguin allí fins que l'Assemblea nacional decideixi sobre la forma de jutjar-los. — Havas.

ELS SOCORS DEL SANT PARE A ESMIRNA

Esmirna, 3. — Monsenyor Balliga segueix repartint l'important donatiu en metàl·lic que, mitjançant les autoritats franceses, ha tramès el Sant Pare per aliviar la lamentable situació dels refugiats. — Havas.

LA FAMILIA IMPERIAL OTOMANA

Malta, 3. — Ahir sortiren cap a Nàpols tres prínceps i tres princeses de la família otomana que arribaren a aquesta illa procedents de Constantinoble el dia 24 del passat setembre. — Havas.

Les declaracions de Wirth

UNA REPLICA DE VIVIANI

París, 3. — L'ex-president del Consell francès senyor Viviani que, com se sap ocupava el càrrec en 1914, contestant a les declaracions que el canceller senyor Wirth ha fet en la premsa estrangera sobre els orígens de la guerra, comprova les infinites variacions de la tesi alemanya, tractant de demostrar si no una completa ignorància, almenys circumstàncies atenants que facin responsables del conflicte successivament a Rússia, Anglaterra i França, i per últim a les tres juntes.

El senyor Wirth — diu el senyor Viviani — invocant documents cuidadosament preparats durant quatre anys torna a reiterar la tesi seva, que tracta de fer sensacional.

El senyor Viviani recorda al canceller senyor Wirth que és necessari parlar amb més modestia dels arxius diplomàtics, quan s'es cap d'un país que confisca durant quatre anys tots els documents, tant els que trameté com els que va rebre, i que mentre el Llibre Blanc de 1914 sols contenia algunes dotzenes de documents en canvi el de 1919 en contenia més de 800.

El senyor Viviani sense tenir en compte els textos desconeguts per ell, manté que la discussió no pot tenir importància.

Les paraules pronunciades i la interpretació d'aquestes paraules no importen; importen si els actes i les gestions realitzades pels Governos, seguint les repercussions felices o desgraciades d'aquestes gestions.

Contestant després el senyor Viviani a l'afirmació que fa el canceller senyor Wirth de què Isvolsky donà a conèixer el 29 de juny a Rússia que França li havia promès el seu concurs il·limitat; el senyor Viviani declara que el senyor Wirth hauria pogut fer esment del despatx número 101 del Llibre Groc tramès a Petersburg per Londres en el qual es cita un extracte dient que França està disposada a complir totes les obligacions de l'aliança i que no dubtarà

en realitzar cap esforç per a solucionar el conflicte en interès de la pau general.

També es manifesta l'esperança de que les converses empreses entre les potències menys directament interessades, preservarien la pau, creient que les mesures de precaució i defensa adoptades per Rússia no donaven, no obstant, a Alemanya cap pretext per a procedir a la mobilització parcial o total de les seves forces.

El senyor Viviani declara que tota la política era aquesta.

El ministre rus senyor Sazonov contestà que l'Estat havia estat invitat a prevenir mesures militars per a evitar tot atac, i d'aquesta manera França s'unia a Rússia per mitjà d'una política conciliadora que s'expressava simplement per aquesta nota.

Abans d'això, o sigui abans del 29 de juliol, s'havien fet gestions, però sens dubte el canceller alemany tracta d'oblidar que abans de conèixer la mobilització russa, Alemanya promulgà l'estat de perill de guerra.

El senyor Schoen tenia allavors la missió de demanar la neutralitat de França, però s'acomentà amb preguntar-me què era el que anàvem a fer, i jo li vaig contestar: Examinarem els nostres interessos.

A continuació li donà a conèixer Rússia a França que no tenia cap més que amb els seus aliats, ja que imaginava que no es podia demanar a un país que tenia manifesta cura amb el seu honor, que rompés la seva firma.

Per a justificar l'esperit pacífic de França, recorda el senyor Viviani el retrocés que es va fer al migdia del 30 de juliol per les tropes franceses, retrocés que fou d'uns deu quilòmetres, la qual cosa és completament injustificable en una política bel·lica.

França mobilitzà el dia primer d'agost, éssent la darrera de les potències que allavors varen fer-ho, i un dia després del dia en que Alemanya proclamà el perill de guerra, equivalent a la mobilització que, segons el propi Estat Major alemany, era la guerra.

El senyor Schoen no tingué cap reserva en deixar-se'l ignorar al senyor Viviani.

Per altra part, Lord Grey llançava allavors noves propostes de negociacions i Austria començava a parlar amb Rússia.

El senyor Viviani afegí que tal vegada el canceller senyor Wirth consideri quelcom autoritzades les paraules del senyor Schoen.

El senyor Viviani no sap el que es fa dir al senyor Schoen, però el sap el que digué.

Cita després molts extractes de telegrams del senyor Schoen, donant a conèixer la posició del Govern francès i la seva acció a Petersburg, així com els seus esforços per a evitar l'adopció de mesures extremes, al que desmenteix les afirmacions del senyor Wirth de que França es negava a procedir a Petersburg i que era partidaria de la guerra.

El senyor Viviani continua dient que no podia renunciar a salvaguardar els interessos del país i comprova que el senyor Schoen comprova també l'estat d'esperit del Govern francès.

Continua el senyor Viviani afegint que el 29 de juliol el Tzar de Rússia proposa a l'Emperador Guillem sotmetre el conflicte al Tribunal de La Haya, i comprova que el Llibre Blanc no va publicar aqueix telegrama.

Fa ressaltar que l'Emperador Guillem declara en les seves Memòries que havia estat aprop, allavors, de ser jutjat a La Haya per aquell Tribunal.

El senyor Viviani afegí:

Podríem demanar al canceller Wirth explicacions sobre el Llibre Roig austriac, sobre el Llibre bavariès i sobre el terrible telegrama de l'ambaixador d'Austria a Berlín, datat el 5 de juliol, data en la qual l'Emperador Guillem accepta la guerra en carta dirigida a Barthmann Hollweg, encara que reconeixent que la contestació inesperada de Sèrvia satisfia a Austria i per tant no hi ha mobilització de guerra.

El senyor Viviani acaba dient:

Dintre de poc temps tindrem ocasió d'anar contestant a les Memòries de l'ex-Emperador, però per ara ens acontentarem amb obrar com mereix el senyor Wirth i imagnem que la rèplica distreure a totes les persones honrades. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimarts, 3 d'octubre de 1922.

«El cumplimiento de las leyes»

TOTES les organitzacions castissament espanyoles se n'han sentit indignades; el Govern, contra el seu costum, ha obrat ràpidament i enèrgica; la guàrdia civil ha entrat tot seguit en funcions... Es que s'ha descobert que la Mancomunitat Catalana no complia el que disposa «l'apartado letra A, del párrafo 5, del artículo 472, de la Instrucción provisional de 24 de mayo de 1857». Escàndol! Vergonya! I pensar que feia anys que això durava!

Què hi fa que els concursos de bestiar que arreu de Catalunya anava celebrant la Mancomunitat, faltant a aquell famós requisit, fossin d'alta conveniència i produïssin excel·lents resultats; què hi fa que totes les classes socials interessades en la remaderia estimessin i encoratgessin aquella tasca, renovadora i educadora; què hi fa que la Mancomunitat, invertint-hi cabals propis, suplís una de les innombrables i greus omissions de l'Estat... I el «respeto a la ley»! Per sobre de tots els interessos i les conveniències, encara que siguin d'ordre públic i general, hi ha «la ley», que s'ha de complir sempre, sempre...

Sempre que es tracti de «catalanes».

Es hora ja de començar-se a parlar de com s'exigeix «el cumplimiento de las leyes» als catalans i com s'exigeix als que no ho són. I de parlar-ne clar.

Disposicions legals que quasi arreu del territori espanyol són lletra morta, a Catalunya n'és exigit llur compliment; infraccions que aquí no es consenten són comeses impunement a altres punts; enlloc com a Catalunya s'observen les lleis de l'Estat Espanyol.

Això ho veurà confirmat tot seguit qui faci un estudi de la qüestió, anant resseguint les diferents matèries que originen disposicions legals.

Aquest estudi, en part, està fet ja. I és en matèria ben interessant. El trobem fet en l'«Anuario Estadístico de España», que publica el Govern.

Sols hem de mirar dues columnes, de les moltes que — plenes de dades estadístiques i referint-se a les diferents províncies — conté aquell gros llibre.

La una diu *Prófugos* i ens assabenta que el nombre dels que deixen de complir el servei militar representa entre el 5 i el 6 per cent del total dels allistats, a les terres catalans, i, en canvi, arriba al 29'62 per cent a Madrid i al 32 i mig per cent a Màlaga i al 33'71 per cent a Almeria i al 39'81 per cent a Oviedo...

L'altra columna diu *Pago de las contribuciones en periodo voluntario* i ens assabenta que el dit pagament arriba al 90'30 per cent a Lleyda i al 91 a Tarragona i al 91'57 a Barcelona i al 95'49 a Girona. En canvi sols arriba al 76 per cent a Múrcia — la terra d'En Cierva — i al 75 per cent a Còrdova — la pàtria d'En Sánchez Guerra — i al 73 per cent a Logronyo — el feude de don Amós Salvador — i al 70 per cent a Màlaga — d'on és fill i caci En Bergamín — i al 59 per cent a Almeria...

Sembla que els que s'adjudiquen a si mateixos el dictat de bons patriotes haurien de disputar-se el primer lloc en això de pagar els impostos i complir el servei militar.

Aquella frase: «al Rey la vida y la hacienda se han de dar» amb què el clàssic castellà resumí els deures del vassall, en temps que confonien el Rei amb la Pàtria, semblava la fórmula més justa i precisa del patriotisme.

Patriotisme vol dir amor a la Pàtria; l'amor amb res es demostra com amb el sacrifici; cap sacrifici és comparable al de donar la hisenda i la vida...

Però, pel que es veu, tot això és ranci i passat de moda i un nou sistema de patriotisme s'estila avui. Segons ell, els més purs patriotes no han pas de donar la vida ni la hisenda per la Pàtria, perquè la privaríen dels seus més bons fills; al contrari han de conservar-se, prudentment, i han de guardar i augmentar els seus cabals, perquè en tant és rica i forta una Pàtria quan té fills forts i rics, no quan els perd o se li empobreixen.

I els diners i les vides que abans donaven i avui regategen i s'esfalvien els patriotes, s'ha trobat una manera molt senzilla de substituir-los. Es té dominat per la força un altre poble — si pot ésser ben ric i ben poblat — i a ell es carreguen tots els impostos i se li prenen tots els soldats i se li exigeix, amb escrupolositat i amb rigor severíssim, «el cumplimiento de las leyes», que sempre són limitacions, que sempre importen sacrificis...

A la Pàtria, els patriotes, no la donen avui «la vida y la hacienda» pròpies, sinó les dels altres; les dels que no són patriotes...

J. VALLES I PUJALS.

Les Idees i les Imatges

UN PANER ABANDONAT

Els jorns de gros onatge ens plau de resseguir l'estensa platja esblanquida pels rompenis.

La sorra, llisa i lluenta com un ti-noleum, apareix recoberta d'una mena de bava; de quan en quan trepitgem unes clapes d'alga bruna; qualques petxines buides.

Atalalem, a certa distància, un objecte; ens hi apropem.

Es un paner, un insignificant paner, mig aclofat en el sorral, a ran, gairebé, de l'aigua. Un paner foradat, de trama clara i de vimets esfilagarsats. Una desferxa de paner.

Per tant, per tant, — ens diem, — aquest paner fou, un bell jorn, no tan sols una cosa útil, sinó una cosa plaent i, adhuc, graciosa. Ens fa imaginem curull de fruits: taronges d'or, pomes acarinades, préssecs avellutats; serva, potser, la roba neta de la bugada, plegada, curosament, per unes amoroses mans feineres; els infants, enriolats, s'hi entretingueren, sens dubte, a estones perdudes, amb un gat joguinos.

I ara, té! heu's aquí llançat als elements aprivats, lamentable, absurde, caricatural.

Un cop de mar se l'emporta de nou... Roda, uns instants, dins la fressosa revoltura... El veiem, encara, surar al lluny, perdut en l'agitada sinà d'una gran ona color de plom.

JOSEP MARIA JUNOY

Vós i un altre

Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Segurament la vostra resposta serà afirmativa: direu, si ja en sóc. Però, no m'hi h'aprou, bon català. En definitiva pot ésser una cosa relativament còmoda, això de donar una quota cada mes per als fins de la Protectora: pot ésser una feineteta tan insignificant, que no valgui ni la pena de parlar-ne, la majoria de les vegades; tal volta no arriba a representar sacrifici, ni pecuniàriament parlant.

Després que vos ja sou soci de la Protectora, us manca per fer una altra tasca. No la podreu refusar, no la podem refusar pas, tractant-se d'un bé de Catalunya, d'un bé per al nostre poble. Una vegada vos ja heu complert el deure d'inscriure-us soci de la Protectora, ara us pertoca de portar-n'hi un altre: Vós i un altre. Això no és res excessivament difícil ni complicat; no obstant, de quina bella manera, amb un procediment tan simple, pot obtenir-se que sigui duplicat el nombre de socis de la Protectora!

Penseu-hi: és una pregunta que no pot molestar a ningú. Trobareu l'amic, el parent, el conegut, digueu-li:

Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Es possible que en trobeu algun de tan descuidat, que no sàpiga, encara, de què es tracta (en aquest viure d'avui, tan ple de brogit, un hom pot explicar-se tants descuits!). Aleshores, a vos us serà fàcil, només que amb quatre paraules, assabentar-lo del fi de la Protectora: fomentar, crear escoles.

I és evident que, davant d'un objectiu d'aquesta mena, el vostre amic, parent, conegut, no pot defugir de fer-se soci, immediatament, de la Protectora. Primer: per tal com, d'ençà d'aquell moment, no podrà al·legar distracció ni ignorància. Segon: per això que, tractant-se d'una finalitat com aquesta, de tan necessària realització i urgent, tan clara, tan indiscutible tan vastament «humana», no podrà invocar cap dubte de partit, ni podrà exclamar que de política no vol saber-ne res, o bé que ja sap a quina banda s'ha de decantar.

Tercer: tampoc no pot negar-s'hi per raons d'economia pecuniària (una pesseta al mes, quota mínima!). Tal vegada serà soci i subscriptor d'una mar de coses; no hi fa res. Què? doncs: vol dir que per fer-se de la Protectora s'ha de donar de baixa

El poble ho vol...

L A intervenció del nacionalisme català en l'afer del Marroc ha cristallitzat en fórmules concretes, per tal que l'opinió pública — tan menyspreada pels que, orgullosament, s'han pogut creure fins ara rabadans d'un ramat que anava, resignat, al sacrifici — es decideixi a intervenir d'una vegada, assenyalant als governants una línia recta i un fi determinat.

Els parlamentaris catalans dels diversos grups polítics han acordat — el lector n'estarà ja assabentat abastament — els mitjans més pràctics per tal que, lluny de tota divagació, el país pugui fer palesa l'actitud seva enfront de la política d'Espanya al Marroc, manifestant amb tota claredat ço que en pensen els més directament interessats, o sigui els que paguen amb sang i diners l'aventura tràgica.

Des del dia que, tancat el Parlament, ens posarem en contacte amb l'opinió pública, per mitjà d'aquestes columnes, venim preconitzant ço que ara s'és acordat, unànimement, pels representants a les Corts d'Espanya del poble català.

Estàvem ben assabentats de com en el cor del poble hi batejava una ferma protesta. Calia, però, estructurar-la, pensant obtenir, en fer-la palesa, la màxima eficàcia, fugint de bullangues inútils i procurant no agreujar, amb violentes actituds, la compromesa situació del moment.

Vàrem pensar — i des d'aquí ho diguérem — que els Ajuntaments, estant en contacte amb el poble, formant part llurs components del poble mateix, eren els més indicats per a trametre al Govern el pensament i la voluntat popular.

Heu's aquí que aquell nostre desig inicial és avui un acord en ferm que els parlamentaris tenim el deure de portar endavant.

Ben poc treball ens ha de costar en la nostra Catalunya, terra de democràcia i civilitat, aconseguir que els Ajuntaments prenguin lliurement l'acord de definir llur posició davant el problema del Marroc. I segurament que tots acordaran dirigir-se al Govern demanant la immediata repatriació de les tropes i la convocatòria d'un referèndum en el qual puguin pendre part tots els electors per tal de definir el sentit de la política d'Espanya al Marroc.

Els regidors dels nostres Ajuntaments, veritables representants del poble, no tindran d'esforçar-se gens en pendre per unanimitat tal acord. Estan ben assabentats que l'allau de l'opinió popular és incontrastable. No hi haurà ningú a Catalunya que, en un plet en què s'hi juguen tantes de vides i de milions, s'atrevisi a cantar la «Marcha de Càdiz».

I cal esperar que no sols a Catalunya respondran tots els Ajuntaments, car arreu d'Espanya l'opinió pública es manifesta ben palesament en igual sentit.

Protesta irreductible, oposició sistemàtica a què continuï un dia més la política d'Espanya al Marroc tal com es ve desenrotllant. Heu's aquí l'estat actual de l'opinió pública.

Cal que la crida que els representants parlamentaris fem als Ajuntaments trobi arreu ressò immediat.

Que aquells homes negligents, si en tals casos pot haver-n'hi, que solen ajornar tota resolució, procurin comportar-se, aquesta vegada, excepcionalment. La cosa s'ho val. Els qui negligissin pendre, amb tota urgència, l'acord que se'ls proposa, vol dir que acceptarien, un altre dia, que al jovent del poble se l'emmenen a l'Àfrica. Aleshores les mares els demanarien compte de llur culpable passivitat.

No creiem que un sol Ajuntament deixi de respondre. En girar la vista enrera i fer un recompte de morts i un balanç dels milions de pessetes gastats, veiem que no pot haver-hi a Espanya un sol ciutadà que s'abstingui d'intervenir.

Pensem també que el referèndum que han de demanar els Ajuntaments podria ésser el punt de partida de la veritable democratització de l'opinió pública espanyola, capacitant-la per a ulteriors referèndums ineludibles, que davant del món civilitzat la redimirien de moltes culpes i, finalment, que fóra la primera volta que el poble — sense tara de fulanimes — votaria una idea pura.

Esperem, per tot ço que hem dit, que els Ajuntaments es donaran pressa a complir llur deure sagrat. Ho vol el poble, per tal que, en exigir la immediata repatriació dels soldats, se'ls posi en condicions de definir el sentit d'una política totalment oposada a la que fins avui, contra l'opinió pública, ha seguit Espanya — l'Espanya oficial — al Marroc.

ANTONI MIRACLE

d'algun lloc? Oh, el no és d'entitats o de papers contraris a les coses de Catalunya, no cal pas.

Però pot donar-se de baixa, gentilmente, d'algun altre comentari, més o menys joios, de la vida; per exemple: d'una mica de fumar, d'una mica de beure (cafè, aixarop, cervesa, etcètera etc.) d'una mica de cinema o teatre; i diem «d'una mica» només; amb aquesta mica que es doni de baixa, es trobarà al cap del mes que, no una pesseta, sinó dues, i tres, i més i tot, podrà destinar a la Protectora.

Que no fuma, ni beu, ni s'entreté en cap d'aquells comentaris de la vida: oh! aleshores beseu-li el front a aqueix

àngel de Déu; doneu-li una ben llarga enhorabona, dient-li:

I no sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Pot assegurar-se una ràpida, immediata, resposta satisfactòria; una decisió d'aquelles que no tenen atur.

Quedem, doncs, que entre vos i un altre, sou vos que heu de fer-ho: sou vos que teniu la paraula: penseu que és plet guanyat en la vostra mà.

L'estatge de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana és: Carrer dels Arcs, 1.

La Conferència de Mudània

Avui, si els esdeveniments no s'han precipitat a darrera hora en sentit bel·licós, la qual cosa, baldament no sigui encara impossible, no sembla ja probable, s'haurà reunit a Mudània la Conferència preliminar per tractar de l'armistici entre Grècia i Turquia. És clar que aquesta Conferència preliminar, a la qual assisteixen les Potències europees de l'Entente, assenyalara ja d'una manera definitiva les condicions essencials de la pau a Orient.

La serenitat i l'energia de Sir Charles Harington han evitat fins ara la ruptura d'hostilitats entre turcs i anglesos a la zona neutral dels Dardanels. Aquesta sagnant topada, que ha arribat a semblar imminent més d'un cop durant els darrers dies, sembla ja definitivament estalviada. Si no ha estat produït cap fet inevitable, és que tots han tingut interès a evitar-lo. I això indica per part de tots una acurada visió objectiva de la realitat que permet concebre moltes esperances en una solució harmònica.

La petita ciutat de Mudània, port d'exportació de Brusa, a les vores de la Mar de Màrmara, és avui centre on convergeixen els esguards de tot el món. D'aquesta petita ciutat en pot sortir la pau o la guerra, la reconciliació de l'Orient i l'Occident o una nova tragèdia de la història.

Sembla que les intencions de Mustafà Kemal són pacífiques, malgrat les exageracions dels fanàtics extremistes del nacionalisme turc. El periodista nord-americà Ricard Eaton ha tingut amb el cabdill victoriós una conversa molt interessant, que ha reproduït *Le Figaro*, de París. I en aquesta conversa Mustafà Kemal ha concretat el seu pensament de faiso sincera i clara. Ha dit que no donaria per acabada la seva campanya mentre que tot el territori turc no restés alliberat.

En ésser constret a definir el que entenia per territori turc, afegí: en Europa, Constantinoble, i la Tràcia fins al riu Maritza. En Asia, Anatólia, el territori de Mosul i la meitat de Mesopotàmia.

Ricard Eaton notà que aquest programa ensopegaria amb l'hostilitat d'Anglaterra. «Jo no faig la guerra als anglesos, sinó als grecs», remarcà el cabdill victoriós, enigmàticament. I explicant com podria passar a la Tràcia sense topar amb l'esquadra ni els destacaments anglesos dels Dardanels, digué amb seriosa inflexió de veu: «Jo puc passar a la Tràcia per Escutari i la Mar Negra. Tot ja és preparat. Tinc transports suficients per a posar les meves millors tropes a la Tràcia en vint-i-quatre hores.»

Mustafà Kemal acabà la conversa dient que els turcs han pagat amb escreix llurs deutes de guerra amb la pèrdua de Macedònia i Síria, que consideren definitiva. Volen, però, servir tot el que és turc.

A quin preu?, insistí Ricard Eaton.

I Mustafà Kemal féu, evasivament:

«Ens entendrem sobre bases que podran satisfer tothom, adhuc als anglesos.»

Aquesta és la incògnita que ha de resoldre la Conferència reunida avui a Mudània.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Publicacions rebudes

— Acció. Òrgue del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria. Núm. 180.
— Butlletí de l'Esbart Folk-lone de Catalunya. Núm. 15.
— Renaixement. Setmanari del Vendrell. Núm. 24.
— La Veu Científica. Núm. 22.
— Heraldo de Beus. Setmanari comercial. Núm. 256.
— Butlletí de la Cambra Mercantil. Núm. 6.
— Avenç Agrícola. Revista d'Agricultura. Núm. 9.
— La Setmana Financiera. Número 493.
— Revista de los Tribunales. Número 39.
— La Industria Española. Número 66.
— La Industria Metalúrgica. Número 17.
— L'Esbarto Maria. Núm. 1.
— Butlletí del Casal Nacionalista Proenc. Núm. 33.
— Revista de Economía i Hacienda. Núm. 33.
— Revista Popular. Número corresponent a la present setmana.
— El Iris de Paz. Número del dia primer del present octubre.
— Blanco y Negro.
— D'ací i d'allà.
— La Veu de l'Angel de la Guarda. Número corresponent al mes de setembre, tant interessant com els anteriors.
— Heredera. Novel·la d'Henriot, bellament editada per la llibreria catòlica del carrer del Pi.
— Minerva. Quadern d'aquesta biblioteca popular.
— Lourdes. Butlletí de l'Hospitalitat Diocesana de la Immaculada Concepció d'aquesta ciutat.
— Pensament Maria de la Costa de Llevant. Número corresponent al dia 29 del darrer mes de setembre.
— Eve. Revista anglesa de modes i literatura per a senyores. En son número 134 publica un text variat i selecte així com una sèrie d'il·lustracions que acrediten als editors d'aquesta publicació.

— Barcelona-Atracció. Revista orgue de l'Atracció de Forasters. Número 135.
— Patria. Butlletí del Centre Excursionista Patria. En son núm. 6 publica, entre altres coses interessants, una làmina amb el paisatge «Gra de fajol» del Pireneu català.
— Historia de Catalunya. Publicada per la casa Editorial Seguí. Han aparegut els quaderns 41-42 amb bones il·lustracions representant aspectes de Casa la Ciutat de Barcelona i monedes catalanes.
— Mercurio. Revista Comercial Ibero-Americana. Núm. 417.
— El Consultor de los Bordados. Quaderns núms. 403-404.
— Esclat. Portavieu del Foment Autonomista Català. Núm. 3.
— La Notaria. Núms. 15-16.
— Barcelona-Atracció. Núm. 130.
— Blanco y Negro. Revista il·lustrada. Núm. 1630.
— Butlletí dels Mestres. Núm. 15.
— Crònica Poligráfica. Núm. 24.
— Ibérica. Revista dedicada al progrés de les ciències. En son número 44 publica el següent sumari:
— Ferrocarril eléctrico de Gijón a Avilés. — Ferrocarril de Val de Zafán a San Carlos de la Rápita. — Feria de Muestras de San Sebastián. — Nuevo cable a Baleares. — Congreso de Odonología. — Dique flotante en Tarragona. — Línea telefónica de Fraga. — Congreso de Taquígrafia. — Cosecha de trigo. — Contra el analfabetismo. — Argentina. Homenaje a la Ciencia española. — Brasil. Expedición belga. — La XI Copa Gordon Bennett. — Preparación de una sal radiófera patrón. — Congreso de combustibles. — Utilización del viento para la producción de energía eléctrica. — El alumbrado de los trenes. — Límite de la resistencia de los animales a la desecación. — Bomba molecular de Holweck. — Nuevo empleo industrial del aire líquido. — El ferromanganeso. P. Valls Torruella. — Las enfermedades de la personalidad. F. M. Palmés, S. J. — Bibliografía.
— El Deber. setmanari d'Acció Catòlica d'Olot. Número de la present setmana.

L'expansió catalana Anglaterra

La gran revista de Londres «The Times Literary Supplement» del 21 de setembre últim dedica un llarg article a la poesia catalana contemporània, a propòsit de les obres: «El retorn» i «Popularitats», de J. M. López-Picó; «Poemes i Cançons», d'En Josep M. de Sagarra (Editorial Catalana); «Cànctics de Mar, d'Amor i de Mort», d'En Ferran Soldevila; i «Evolució de la poesia catalana», d'En Joan Arús.

Ens plau traduir-ne alguns paràgrafs:

«Els poetes catalans que en l'actual ressorgiment han tingut més significació són: Verdaguier, Maragall i Josep Carner; a aquests probablement caldrà afegir-hi el nom d'En López-Picó. Verdaguier, al tercer terç del darrer segle, sentí profundament les coses de la terra, les cançons populars i els contes de fades, les llegendes i miracles i es delectava recollint-les. Però els seus seguidors no tingueren res de nou a dir, fins que sorgí Joan Maragall, el qual morí en 1913.

Maragall era un home de ciutat, un «barceloní» fins al moll de l'os, però sentia el daler romàntic per la naturalesa que té l'home de ciutat. Tots els seus poemes, s'ha dit, semblen inspirar-se d'un paisatge. Era un apassionat de Goethe i Novalis, i també d'Homèr; tenia una certa passió per la sensibilitat primitiva. Fou enterament sincer, i deixà alguns poemes admirables, escrits amb gran profunditat i convicció, i amb un sentiment més liri que els seus contemporanis o seguidors. Però Maragall és una cosa i el «maragallisme» n'és una altra.

Resulta difícilíssim fugir d'aquests «ismes» parlant de la literatura d'una poble llatí; un dels meritis del llibret de l'Arús és que en fa menys us que molts d'altres. Un altre merit és la justícia respecte a Maragall i la generació que immediatament el precedí. En començar el segle, un altre estel aparegué amb Josep Carner (nascut en 1884).

Per Maragall (diu l'Arús) la poesia era, un altíssim poder al qual l'home havia de prestar cega obediència. Per Carner, com per tots els seus contemporanis, en el nou segle, influenciat per les idees del crític Eugeni d'Ors, la poesia no era altra cosa que un alt do de l'esperit, on l'esperit havia de dominar i sobre el qual podia fins exercir jutjament. Maragall desitjava ésser, i aconseguí ésser-ho, el poeta espontani, divorciat de la literatura simple, i produint el seu treball naturalment d'acord amb el seu propi instint. Carner, pel contrari, representava el contrari reflexiu i estudiós del poeta, posant al servei del seu do personal totes les adquisicions possibles de la intel·ligència, sense ésser-ne dominat.

El senyor Arús examina després els resultats d'En Carner en la tècnica del seu vers i en l'exemplaritat dels seus mitjans d'expressió. El situa amb una paleta; però la llengua és merescuda, perquè En Carner, indubtablement empra una llengua catalana amb remarcable riquesa i varietat.

López-Picó (nascut en 1886) estigué d'entru una mica influenciat pel decadentisme romàntic, el qual pervé d'una mala comprensió d'alguns poetes francesos.

Tot seguit en fugí, no obetant, i adoptà una actitud severament clàssica, tan de pensament com d'expressió. «El cerebralisme de López-Picó fa la seva poesia sovint obscura i difícil» — així resulta en efecte. El seu treball és molt personal i en cert sentit sincer; és una emoció purament intel·lectual. Les seves «Epigrammats» (1915) eren un llibre remarcable, i mereixia l'èxit obtingut; els novells volums no són menys interessants.

Carles Soldevila — germà del poeta Ferran — és bon xic més fàcil a llegir; el seu vers esdevé deliciosament musical. Hom l'ha anomenat el poeta de l'aigua: «Les seves imatges predilectes tenen una líquida suggestió i la música del seu vers es líquida també».

J. M. de Sagarra és més fort en l'expressió que cap dels altres; però la seva forlitud no és, regularment sentida com el sentit decoratiu de Carner, ni com la concisió de López-Picó.

Holanda

S'ha rebut un telegrama del regidor senyor Duran dient que amb exit s'ha inaugurat l'Exposició d'Art Català a Amsterdam, assistint-hi les autoritats i nombros públic.

La Setmana de Lisboa

II

Els homes de «Seara Nova»

Els homes de «Seara Nova» volen fer, per llur part, en nom de tota l'èlite portuguesa, el seu acte de contricció. Seran poetes militants, crítics militants, economistes i pedagogs militants. Al contrari dels contrits d'altre temps, que renunciaven al món per a consagrar-se al diví, és al món que la seva contricció els restitueix.

Els homes de l'èlite passaren ja molt temps separats del poble, lluny de les realitats socials, molt enllà del pla i del moviment en el qual es teixeix l'esdevenidor del món. Calia que descendissin fins al corrent que transporta els germens de la societat futura, i que hi llencessin també la pròpia sang. Poc importa el mal exemple de les altres classes socials. Com més baix i més envilit fos l'ambient que ens volta, quant més tenen re refinar llur sacrifici i llur noblesa, posant les qualitats morals per damunt de totes les altres distincions.

Consideren l'egoisme com una llebrosia, com una suprema inelegàcia. Què importen les dificultats a vèncer i els perills que es deuen repartir? L'heroisme és la paraula més adequada per a expressar el pes enorme de llurs responsabilitats.

Compentrats d'aquestes idees, volen constituir en la «Seara Nova», un nucli d'homes de bona consciència i de voluntat enèrgica, disposats a assumir davant l'expoliació, i la rapinya, l'egoisme i la mentida nacional, una violenta i sistemàtica actitud de protesta. Volen lluitar al menyspreu públic els enemics del bé comú, els que llançaren les estàtues de tots els altres, per a retre culte únicament al Vedell d'Or. Volen engrillonar a la pilota de la infàmia els «potentats del diner» que se'n serveixen per a fer la misèria d'un poble. Volen obrir el procés de tots els escàndols, sien qui sien llurs autors i responsables, sense que els captin la pena, ni per un moment el miserable sofisma de poder resultar, llurs campanyes de moralitat, perjudicials a la República. Tals sofismes només poden ésser defensats pels còmplices o els participants; o encara pels qui, tenint horror a la veritat, rebutgen d'aquesta manera la més alta essència del règim que diuen defensar. En la democràcia el qui ment al poble, és reu d'alta traïció. És a la veritat, a la sinceritat, a la lleialtat absoluta i a la probitat de pensament, que cal habitar el poble portuguès.

Més encara que els propis escàndols, el que irrita els homes de perfecta consciència, és el sistema del silenci; de mitges confessions i de baixos compromisos en què vivim. Tots sentim que hi ha sempre, darrera de les nostres paraules guardavents i paravents, en els quals la veritat s'amaga. El vent de la veritat és massa fort per a nosaltres. Pel que personalment a ells respecta, volen rebre'n en els rostres el seu buf vital.

Però, no abandonant mai aquestes disposicions de combat, la «Seara Nova» vol exercir qualsevol més que una simple acció de crítica i de protesta: vol cridar l'atenció de tot el país envers les reformes necessàries i contribuir a que es crei, a l'entorn d'aquestes reformes, una opinió nacional que les exigeixi i les apoiï. Nacional que les exigeixi i les apoiï. Vol establir les condicions de la veritable democràcia, sense les quals la república no passarà del règim de baixa mentida i indigna plutocràcia que és la avui. Vol ajudar a crear aquesta lluminosa i ferma consciència nacional que imposi als dirigents (polítics i no polítics), el camí de la nostra salvació. Vol, en una paraula, contribuir a la gran i profunda revolució que ha de redimir la nostra Patria, i exactament perquè treballa per aquesta revolució, combat totes les revolucions de clienteles desfogues de manament i buides de principis, com el bandolerisme dels «condotieri» polítics, que, sense el menor respecte a la voluntat del país i a la democràcia, han perpetrat a Portugal. Aquests procediments d'assalt revolucionari en què el poder és pres per sorpresa, sense l'esclatament previ al país de les intencions de llurs dirigents, sols podran esperar de llur part, i siguin els que siguin els principis en els quals pretenguin inspirar-se, la més formal i indignada condemna.

No es valen, així, de vagues paraules, República, Revolució, darrera les

quals es pot jurar tot, fins allò que és contrari a la Revolució; abans bé procuren atènyer les pròpies realitats. Però com que llur realisme no és un realisme estret i materialista, no és un realisme de l'inferior, que sols veu en la milloria de les condicions materials la nostra veritable salvació, i menyspreen l'esperit i tot allò que depèn de l'esperit com un excés de luxe o un pur epifenomen han d'esforçar-se, per damunt de tot, per l'elevació de l'esperit, condició essencial de tota la noblesa de la vida humana i de les pròpies reformes materials.

Per a ells, la literatura, l'art i la filosofia, no constitueixen un requisit dispensable de la civilització; són, pel contrari, les seves necessitats més clares i les més altes realitats de la vida de la humanitat, sense les quals no seria possible concebre la existència, ni desitjar la seva continuació. Si l'idealisme està desacreditat, entra nosaltres, es perquè se l'ha conservat infinitament lluny de la vida, i perquè no ha expressat encara aquí les més reals i fortes aspiracions de l'ànima humana. Però el veritable idealisme és aquell que enfonsa les seves arrels en les més pregoneres necessitats de l'existència, aquell que expressa la pròpia voluntat de viure una vida enterament humana. La veritat és que tota civilització que pretengui deixar de fonamentar-se en un idealisme d'aquesta naturalesa, atany, sols per aquest fet, el termini de la seva existència; trenca així tots els ressorts que el sostenien i li daven impuls.

D'altra banda, no concebeixen cap esforç de redempció nacional sense una mena de conversió i exaltació religiosa dels esperits. No és en el marasma intel·lectual, en el letargi col·lectiu, que es poden elaborar els grans moviments redemptors, i als qui vulguin contrariar, preguntem simplement què és aleshores el que explica el perquè no hem entrat encara en aquest camí de redempció. Aquesta exaltació religiosa dels esperits, diu vosaltres tal volta, que és una utopia. Us il·lusioneu. La veritable utopia és pensar que sense ella es pugui redimir qualsevol país. Anome, neu esperit «pràctic» al que veu tot just les determinants inferiors de les evolucions socials. Però ells anomenen veritablement esperit pràctic el que veu les determinants superiors. Heu's aquí — els diuen — com el vostre materialisme us fa víctimes de la utopia més perillosa. Per això gairebé tots creieu en les generacions espontànies, i nosaltres, per contra, no creiem en una milloria de la nostra vida nacional sense que les ms íntimes fibres de les consciències siguin somogudes.

Són els materialistes, en el fons, els grans escèptics. Els fa por creure que de la mort pugui eixir-ne qualsevol llavor de vida.

La nostra salvació nacional o es farà pel camí que deixem indicat en síntesi, o no es farà. Car no hi valen les presses ni les impaciències davant la irreductible realitat de les coses.

X. X. X.

L'Autonomia universitària

Retallem de «La Correspondencia de Valencia»:

Amb la grandiosa i severa solennitat de costum, se celebra ahir en el nostre primer centre docent la sessió d'obertura de curs.

El professor de Religió de l'Institut, don Lleó Ibáñez, oficià en la capella de la casa la missa de l'Esperit Sant, a la qual assistiren el Rector, alguns catedràtics i molts escolars i invitats, i acte seguit s'organitzà al saló rectoral la comitiva, que es dirigí al Paraninf.

Aquest estava pleníssim d'escolars, veient-s'hi moltes senyores i senyorettes en les tribunes.

L'arribada del Rector fou saludada amb aplaudiments i visques a l'autoritat universitària i a l'autonomia, tirant-se moltes paperetes, en les quals es llegia en llengua valenciana «Visca la Autonomia Universitària!», «Muiga Montejoi».

DARRERES INFORMACIONS

CERDANYA

El tren a Puigcerdà

PER TELEFON

Puigcerdà, 3 d'octubre, 248 p. m. Rebut a les 445 p. m. Ha estat feta la inauguració oficial del tren.

El poble cerdà ha aclamat el tren en passar cap a la capital de la Cerdanya.

L'arribada a Puigcerdà ha estat solemnisima.

Una gernació immensa omplia els carrers.

Arreu s'oïen músiques triomfals.

Onejaven les banderes.

Les cases ostentaven domassos.

El senyor bisbe de la Seu d'Urgell ha beneït el tren.

L'acte ha resultat molt solemni.

A l'església s'ha cantat un «Te-Deum».

A les Cases Consistorials ha tingut lloc una recepció animadíssima.

Els concurrents han estat obsequiats amb un àpat oficial.

Regna un entusiasme indescriptible.

—Pagès.

BARCELONA

De l'assalt del tren

El jutge senyor Reinoso ha celebrat una estensa conferència amb el comissari de policia senyor Marín, en la qual, segons sembla, han tractat de les detencions practicades.

Dels detinguts a Cerbere per la policia francesa, fins ara no es té notícia oficial al Jutjat.

L'escrit presentat al Jutjat pel lletrat senyor García Torné i procurador senyor Negre, en el qual demanaven reforma de l'acte de processament i presó, dictat contra Segimón Solà, ha estat rebutjat pel jutge de la Barceloneta.

Per la guàrdia civil ha estat detinguda a Girona un adona anomenada Maria, amant d'Antoni Jiménez. La dita dona serà portada a aquesta capital.

PENINSULA

ALTS CARRECS

Madrid, 3, 2 tarda. El sots-secretari de la Presidència ha facilitat aquesta tarda els nomenaments firmats avui pel Rei proveint alguns alts càrrecs.

Són els següents: Admetent la dimissió del director general de Comunicacions a don Jordi Silveira.

Nomenant director general de Comunicacions al senyor Rodríguez Viguri.

Nomenant comissari regi de Pòstes al marquès de Valdivia.

Nomenant director d'Estadística del ministeri del Treball a don Joan Cervantes.

ELS VENEDORS DE PERIODICS

El sots-secretari de la Presidència, al·ludint la vaga declarada contra un periòdic dels venedors de la premsa madrilenya, ha manifestat que aquesta actitud pot obeir a altres causes, però de cap manera al decret firmat i publicat recentment referent a la venda de periodics, ja que el citat decret és una reproducció de l'antiga real ordre ja coneguda, i no altera el preu de venda ni els de subscripció.

RECTIFICACIO

Alguns periodics asseguraren anti-passada que els senyors Marín i Marín Lázaro havien visitat al cap del Govern per a donar-li compte dels treballs de la Comissió parlamentaria que enten en l'expedient de responsabilitats.

Avui el senyor Marín negava davant dels periodistes que l'objecte de la visita fos l'indicat.

—Es veritat — deia el sots-secretari de la Presidència — que tant el senyor Marín Lázaro com jo pertanyem a la Comissió de l'expedient Picasó, com a diputats ministerials, però això no vol indicar que a l'actuar en el si de la Comissió obrem d'altra manera que com ens indiqui la nostra pròpia consciència.

Es cert que ahir visitarem al pre-

sident, però el senyor Marín Lázaro li parlà solament dels assumptes de la Direcció d'Administració local i jo de les qüestions corrents de la Presidència.

Per a res parlarem de l'expedient de responsabilitats.

DESPATX AMB EL REI

Avui han despatxat amb don Alfons el cap del Govern i els ministres de Governació i Finances.

Els senyors Bergamín i Piniés han posat a la firma del Rei nombrosos Decrets.

El despatx amb el ministre de la Governació s'ha prolongat bastant, puix el senyor Piniés ha donat compte a don Alfons dels treballs que es realitzen per a reorganitzar els serveis de Correus i Telègrafs.

Li falta al ministre de la Governació bastant de labor pendent, perquè en el seu plan actual no entra solament la nova distribució i acoblament dels funcionaris readmesos, sinó la total reorganització dels serveis postals, amb nous reglaments i estatut, instruccions, etc., etc., i la redacció i aplicació de tot això requereix bastant temps.

Pot dir-se, per tant, que fins que aquests treballs del ministre s'implantïn en la pràctica, no estaran normalitzats els serveis postals.

El ministre ha fet al Rei un elogi xardorós de les dots que adornen al nou director de Comunicacions, estimant el concurs d'aquest com beneficiós per a la ràpida regularització de la posta espanyola.

VISITA REGIA

La Reina Victòria, amb la senyoreta d'Heredia, ha estat aquest matí a l'hospital de la Creu Roja de Sant Josep i Santa Adela.

AL PALAU

Aquest matí han complimentat al Rei el capità general de la regió senyor Orozco i el patriarca de les Índies.

MITJA GALA

Avui vesteix la Cort de mitja gala amb motiu de fer anys la infanteta Mercè, filla de l'infant don Ferran.

EXCURSIONISTES MALLORQUINS

Un grup de socis de l'Agrupació Excursionista de Palma de Mallorca, que es troba des de fa dies a Madrid, ha visitat aquest matí la capella reial i altres dependències del Palau.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Real Decret de Finances sobre reforma de la contribució industrial i de comerç.

EL «JAIME I» A MALTA

Madrid, 3, 415 tarda. El cuirassat «Jaime I» ha arribat a Malta, on espera rebre ordres del Govern.

ELS RECARREOS ARANZELARIS

La «Gaceta» publica les següents Reials ordres del ministeri de Finances:

«S. M. el Rei (q. D. g.), conformant-se amb el proposa la Direcció general del Tresor, s'ha servit disposar que el recàrrec que ha de cobrir-se a les Duanes a les liquidacions dels drets corresponents a les mercaderies importades i exportades per les mateixes durant el mes d'octubre vinent, el pagament de les quals hagi d'efectuar-se en moneda de plata espanyola o bitllets del Banc d'Espanya, en comptes de fer-ho en moneda d'or, serà de 25/80 per cent.

De Relat ordre, etc.

Madrid, 30 de setembre de 1922.

Una altra Relat ordre disposa que les cotitzacions que s'han de servir de base durant el corrent mes d'octubre per a liquidar el tant per cent de recàrrec a que han d'estar subjectes les mercaderies producte i procedents de nacions a les quals s'aplica la primera columna de l'aranzel o d'aquelles les divises de les quals tinguin una depreciació en la seva par monetària amb la pesseta igual o superior al 70 per cent, seran les següents:

Alemanya: 0'567.
Portugal: 0'732.
Austria: 0'009.
Txecoslovàquia: 19'450.
Brasil: 27'800.

CAIGUDA

Al carrer Major, davant la Capitania general, s'ha produït una caiguda el general don Antoni Cavanna Sanz.

Assistit a la casa de socors se li

apreciaren la probable fractura de la segona falange del dit petit de la mà esquerra i contusions a la cara i mà dreta.

SENSE CONFIRMACIO

El Consell de Direcció de la Casa Social Catòlica rebé ahir una carta del propagandista don Aureli Díaz, que es troba a Santander, en la qual carta, entre altres coses, assegura que En Pereira ha estat posat en llibertat.

Preguntat el sots-secretari de Governació si era cert que En Pereira estava en llibertat, ha contestat que no sabia res.

EL GENERAL BERENGUER

El general Berenguer ha sortit cap a Albama d'Aragó i des d'allí es traslladarà al Monestir de Piedra, on passarà una llarga temporada.

PER L'AUTONOMIA UNIVERSITARIA

Granada. — S'ha celebrat l'obertura de curs, la qual havia despertat gran expectació, amb motiu del problema de l'autonomia universitària.

Hi assisteixen més de 50 clausurats, multitud d'estudiants i nombrosos públics.

Presideix el president de la Diputació i altres personalitats.

El Rector, don Josep Pareja, en nom del claustre, que l'autoritza en una reunió prèvia, amb només dos vots en canvi, dona lectura a un discurs fent una completa exposició dels antecedents del Decret d'autonomia, defensant-lo d'una manera raonada, hàbil i eloqüent.

Els clausurats, de peu dret, ovacionen el discurs i els estudiants prorompen en visques a l'autonomia i al Rector i a la Universitat, donant-se alguns moris als enemics de l'autonomia.

El rector i el vice-rector han retingut al Govern per telègraf la dimissió que tenien presentada des d'agost.

Es fan molts comentaris, havent-hi gran curiositat per conèixer l'actitud que adopti el senyor Rodríguez Carracido, senador per aquesta Universitat.

LA «NAUTILUS»

Madrid, 3, 515 tarda.

Ferrol. — La corbeta «Nautilus», que havia sortit de Sant Sebastià el dia 20 del mes passat, ha arribat a aquest port sense novetat, malgrat de que es temia que amb els últims temporals sofria alguna avaria.

Des de fora del port a l'arsenal fou remolcada la corbeta pel vaixell «Antelo».

La veterana nau demostrà, com quan donà la volta al món, les seves excel·lents condicions marineres.

El comandant elogia xardorosament a la tripulació del vaixell-escola, el qual serà ara desarmat, havent estat aquest el seu últim viatge d'instrucció.

També es va a procedir al desarmament del contratorpediner «Terror», el qual fou votat a l'aigua l'any 1896.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Notícies de bon origen asseguren que Amar Hamido ha celebrat una junta de caps, a la qual assistiren alguns de Beni Urriaguel.

Els reunits acordaren imposar a Amb-el-Krim una multa de 5.000 duros per permetre l'entrada d'emissaris francesos a les cables del Rif.

En el vapor correu arriba un cavall que regalà el Govern espanyol a Amb-el-Kader.

El cavall fou adquirit a Jerez per una comissió de compra de la secció de cavalleria del ministeri de la Guerra.

Abd-el-Kader, després de veure l'animal, es va mostrar molt complagut pel regal.

A un aparell de l'esquadra de Nadór, que volava damunt d'Annual, se li va incendiar el motor, i vencent grans dificultats aconseguí aterrar a l'aerodrom.

A les dotze de la nit sortí cap a Tetuan el «Giralda», conduït a bord l'ajudant del general Burguete, senyor Temprano, i a alguns periodistes de Madrid.

El general Burguete no marxarà a Madrid fins al dia 4. El dia 12 se l'espera a Melilla.

Els avions han bombardejat concentracions enemigues compreses al barranc Sidi Mesaud, causant-los baixes.

Entre els sacs de palla que s'incendiaren al molí militar ha apare-

gut el cadàver d'un noi carbonitzat. Es tem que apareguin els d'altres persones que dormien en aquell lloc.

Han tornat a Màlaga els magistrats que componen la sala d'aquella Audiència, als quals obsequiaren amb un banquet la Cambra de Comerç i altres entitats.

S'ha portat un combò a Midar, sense novetat.

Proximament seran repatriats quatre batallons d'infanteria.

Els rebels han hostilitzat la posició d'Arzu.

Al matí marxà a Dar Drius el secretari general de l'Alta Comissaria.

En un lloc dels voltants d'Azib-el-Midar, s'han trobat dues caixes que contenien 18 granades de canó.

Ha aparegut a la rada el cadàver del soldat del regiment de València, Francesc Vidal, el qual va caure a l'aigua quan s'embarcava amb els seus companys de batalló, amb direcció a la península.

En sortir del campament de Dar Drius, les forces que perseguïen els rebels que hostilitzen a Azib, trobaren dos indígenes armats, els quals foren detinguts.

EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Màlaga. — Segons notícies fidedignes, demà, dimecres, arribarà a aquesta població l'Alt Comissari, acompanyat del general Gómez Jordana i diversos caps d'estat major, quatre ajudants i dotze escriptors.

Totes aquestes persones marxaran el mateix dia cap a Madrid, havent-se demanat ja bitllets per als cotxes-lits.

MORT D'UN PRESONER

Almeria. — L'Ajuntament ha rebut una comunicació participant que el sergent Francesc Fernández Amanda, presoner dels moros, ha mort al campament d'Aid-Amara.

NOTA DE GUERRA

Madrid, 3, 615 tarda. Al ministeri de la Guerra han facilitat la següent nota:

«Amb freqüència es reben al ministeri de la Guerra instàncies de reclutats del cupus de files del reemplaçament, sol·licitant ésser destinats a cosos especials, sense que correspongui la seva resolució al dit centre, d'acord amb la legislació vigent.

Les peticions, desitjant servir a la Brigada Obrera, Centre Electrotècnic, Batalló de radiotelegrafia de campanya, Aeronàutica, i Companyia d'obres d'enginyers, han de presentar-se els reclutats als caps de les esmentades unitats, en el temps que falta, de del dia 15 d'octubre al 15 de novembre de cada any, expressant amb claredat els noms i cognoms, reemplaçament i caixa de recluta a que pertanyen, ofici o professió, casa, establiment o taller que serveixen i jornal que gaudixen, acompanyant certíficat confidencial, a fi de que els caps dels dits organismes assenyalin la data que han de presentar-se a ésser examinats, sense el qual requisit no pot disposar-se el destí.

Els aspirants a la Brigada Obrera per a taller o comissió topogràfica podran també, ultra al cap de la citada unitat, dirigir la instància al cap de l'Estat Major de la capitania general respectiva.»

SINISTRE MARITIM

Marín. — Ha naufragat el vapor «Marín» en la costa de Corrobedo, a conseqüència d'haver sofert una embestida del vapor «Santo de Mar», que al donar-se compte de la catàstrofe procurà prestar auxili als tripulants del «Marín» i aconseguí salvar-los tots.

EL BIRRET DE SANTA TERESA

Salamanca. — S'ha rebut el birret de Santa Teresa, regal de les dames espanyoles.

Es una joia de molt valor.

Sobre l'armadura d'or afiligranat es destaca una magnífica pedra, donada per la Reina, i al damunt hi ha un colom amb el cos de pedreria i les ales de mantí.

En els distints polígons que forma el birret sobresurten els escuts de Cepeda, d'Avila i d'altres poblacions de Castella, orlats de brillants, tot el qual forma un conjunt admirable.

Tot el casc està cobert de perles, brillants, rubins, amatistes, topacis i esmeraldes.

La poma d'or l'ha donada el Rei.

A l'estoig es flageix:

«A Santa Teresa. — Les dames espanyoles.»

Es valua la joia en 40.000 duros.

Els Reis arribaran a les set del matí, en tren especial.

ESTRANGER

Desgràcia a Erbe

Milan, 3. — Prop d'Erbe un autobus del servei postal que anava a una desenfrenada velocitat, tirà terra ja tanca d'un pas a nivell i es llançà damunt d'un tren, havent resultat, a conseqüència de l'accident, 6 morts i 14 ferits. — Havas.

Delegat Apostòlic a Mesopotàmia

Roma, 3. — Monsenyor Barre, arquebisbe de Bagdad, ha estat nomenat delegat apostòlic a Mesopotàmia. — Havas.

Els japonesos a Sibèria

Londres, 3. — Un radiograma de Tokio comunica la retirada de l'últim contingent de tropes japoneses de Descastries, evacuant aiximateix tota la regió situada davant de Sakhalin. — Havas.

Complot contra el bolxevisme

Londres, 3. — Comuniquen d'Healingtons que segons la premsa d'aquella capital, el Govern dels soviets ha descobert un bast complot anti-bolxevic.

S'han efectuat 15 detencions. — Havas.

L'assassinat de l'oficial belga Graff

París, 3. — Li telegrafen a «Le Journal» des de Brussel·les que el Tribunal de justícia belga al territori ocupat ha detingut l'oficial Ryndhardt i set agents de policia alemanys i tres dones que confessaren haver matat per error l'oficial belga Graff, confonent-lo amb l'agent de seguretat Schmitz, qui matà al seu col·lega Chmielewski. — Havas.

El Tribunal Internacional de La Haia

ELS LITIGIS ENTRE ANGLATERRA I FRANÇA

Ginebra, 3. — Els governs de França i la Gran Bretanya han arribat a un acord, decidint sol·licitar del Tribunal de justícia internacional de La Haia la seva opinió sobre el litigi motivat entre ells pels Decrets promulgats durant el mes de setembre propassat a Tunís i Marroc, referents a la naturalització, i si es o deixa d'esser-lo, a tenor al dret internacional, un assumpte de caràcter exclusivament interior.

Així mateix s'han posat d'acord per si el dit Tribunal estimés que no es tracta d'un assumpte estrictament interior, per a sotmetre el conjunt de l'acord, bé a un arbitratge o bé a una solució judicial, en les condicions que ambdós governs fixessin. — Havas.

La Societat de Nacions

ELS AUXILIS A AUSTRIA

Roma, 3. — Reunit el Consell de ministres, després d'oír l'informe del ministre de Negocis Estrangers, senyor Schanzer, ha autoritzat a la delegació italiana a Ginebra per a acceptar el projecte de la Societat de les Nacions de concessió d'un emprèstic austriac amb la participació d'Itàlia i amb les garanties necessàries. — Havas.

Ginebra, 3. — Acabades les sessions de l'Assemblea de la Societat de les Nacions, només queden aquí els membres del Consell de l'esmentada Societat, llevat dels ultimament elegits, els quals no entraran en funcions fins el dia primer de gener de 1923.

Per tant, l'antic Consell és el que seguirà tractant de la qüestió de l'actualment d'Austria.

S'espera que d'un moment a l'altre arribi la contesta del Govern d'Itàlia, i seria molt estrany que la dita contesta no fos favorable a l'assumpte esmentat. — Havas.

Els socialistes alemanys

Berlin, 3. — El partit socialista majoritari h a celebrat una reunió on ha s'ha posat a discussió l'augment del preu del blat requisat pel Govern.

S'ha decidit rebutjar tot intent d'augmentar el preu del dit article, en oposició al criteri dels partits burgesos que és favorable a l'augment. — Havas.

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

Una potència econòmica

Huc Stinnes

L'acord Lubersac-Stinnes ha cridat l'atenció una vegada més sobre el gran capità de la indústria alemanya i resulta d'actualitat examinar la seva potència econòmica.

S'han equivocat aquells que han presentat Huc Stinnes com el cap d'un trust. L'industrial alemany és diversari dels trusts i no preconitza a Alemanya sinó la formació de grans «comunitats d'interès», batejats amb el nom bárbar de «Korzer», que deriva de consorci. Les societats que formen part d'aquests «Korzer» guarden llur independència, però els uneixen lligams financers i econòmics. Dotze «Korzer» s'han repartit la conca minera i metal·lúrgica del Ruhr i porten noms de les societats mineres o dels caps d'indústria.

El «Korzer» Hoesch Rhein Elbe i Stinnes és el més vast i el més important de tots. La seva base, com dels altres «Korzer», està formada per les activitats mineres i Stinnes sembla preocupar-se especialment perquè aquesta base es desenvolupi i es desenvolupi. No solament treu així els seus orígens — odr la seva carrera ha començat succeint el seu pare com a director d'uns agrupaments de mines que encara existeix amb el nom de Stinnes — sinó que

obeeix també amb això a interessants consideracions d'ordre econòmic.

Stinnes considera «que el carbó permetrà a Alemanya practicar una política mundial». El carbó és indubtablement un combustible indispensable a tota indústria, però «és també el nòbit pels vaixells». Mal Anglaterra s'hauria trobat en situació de dominar el mercat de nòbits si no hagués disposat de 60 o 70 milions de tones de carbó per a exportar. Si Alemanya vol tornar a ésser una potència marítima i reconstruir la seva flota, cal que impulsi la seva producció hullera.

Durant els vint anys anteriors a la guerra, Stinnes aconseguí posar el peu inclòs a Anglaterra, controlant cinc milions de tones de carbó. Després de l'armistici, com que havia d'abandonar aquestes projectes ardues, Stinnes llança els seus esforços sobre les mines de la conca del Ruhr. El seu ascendent entre els industrials alemanys és tal, que ha arribat inclòs a persuadir al vell Emil Kirdorf, organitzador i ànima del famós sindicat dels carbons d'Essen, a que s'adherís al seu «Korzer», la societat minera i metal·lúrgica de Gelsenkirchen, fins ara independent.

L'actual domini huller del grup Stinnes es compon dels quatre elements següents:

PRODUCCIO EN TONES

Hulla

	1913	1921
Stinnes (personal)	3.708.915	3.309.746
Gelsenkirchen	10.353.050	8.127.390
Deutsch-Luxemburg	5.255.586	3.958.978
Unió Bochum	1.795.046	1.318.636
Total del grup Stinnes	21.112.597	16.714.752

Cok

	1913	1921
Stinnes (personal)	553.542	563.049
Gelsenkirchen	2.430.268	1.932.863
Deutsch-Luxemburg	1.716.324	1.261.750
Unió Bochum	318.119	253.032
Total del grup Stinnes	5.018.253	4.010.694

El tonellatge extret solament pel grup Stinnes representa el 16,6 per cent de l'extracció total d'hulla al Ruhr (91.003.271 en 1921), i el 17,2 per cent de la fabricació del cok metal·lúrgic (22.413.077 tones).

Hom pot comprendre que aquest grup es troba en condicions d'assegurar els lliuraments regulars de carbó a l'Entente, com ho va proposar fa poc, oferint la seva signatura comercial, així com la del grup amic de Peter Kloeckner.

Es més difícil determinar la potència metal·lúrgica del grup. Primerament cal recordar que el grup ha perdut 31 altes forns situats a Lorena i al Luxemburg. No obstant, a resten 25 altes forns al Ruhr. Després el Govern ha donat als propietaris desposseïts 920 milions de marcs, en concepte de reparació. Unicament la Gelsenkirchen ha rebut 55 milions de francs en espècies i 40 milions en obligacions.

Gràcies a aquestes indemnitzacions, el grup Stinnes ha pogut estendre la seva base hullera i pendre participacions en algunes fàbriques d'acer de mitjana importància. No s'ha pogut determinar la producció actual de l'acer del «Korzer» Stinnes, però de totes maneres se sap que la capacitat de producció dels alts forns és de 1.672.000 tones. Treballant del tot aquests alts forns, podrien llançar al mercat més d'un milió i mig de tones d'acer, i suposant que actualment la producció sigui de 700.000 tones, no és posar-se lluny de la veritat.

Però el punt flac de la gran empresa és la manca de material de ferro per a alimentar alts forns d'aquesta capacitat. El mineral de Lorena és tornat a França, i el Luxemburg a no forma part del «Zollverein» alemany. És cert que Stinnes, en liquidar els alts forns de Differdange s'ha assegurat per contracte el lliu-

rament anyal de 300.000 tones de mineral durant un termini de trenta anys. Altament ha estimulat, com tots els alemanys, l'extracció del mineral hematita de Siegerland, Nassau, Weser i Harz. Però ha de multiplicar encara els seus esforços, car la siderúrgia alemanya no pot viure sense el mineral estranger. I com que el mineral manca, per qual-sevol raó, fa venir mineral de ferro estranger per a fer treballar els alts forns, produint-se aquest cas des de fa algun temps.

El grup Stinnes no es limita a associar la producció hullera i metal·lúrgica com fan tots els grups semblants del Ruhr. Estén també a la indústria elèctrica, del paper i, finalment, sobre la navegació fluvial i marítima. La seva activitat traspassa, doncs, els límits de la conca del Ruhr.

El «Korzer» Stinnes, compta, entre els seus membres, el grup elèctric de Siemens-Schuckert, compost de tres elements: la Siemens i Halske, de Berlín; la Schuckert i Cia., de Nuremberg; i la Siemens i Schuckert Lt. Són totes tres immenses empreses que fabriquen uns instruments pel corrent a baixa tensió (Siemens i Halske); les altres, aparells per a la indústria electro-química (Schuckert). Les societats mares proveeixen aquestes empreses de carbó, ferro, metalls i absorbeixen una part de llurs produccions, dels quals la major part surt, no obstant, cap a l'estranger.

A més a més posseeix Stinnes una flota comercial i algunes drassanes, descomptant la flota de navegació fluvial. Per algun temps fou administrador de la Hamburg-America, però se'n sortí quan es portà a terme l'acord amb el grup Harrmann, dels Estats Units. És l'ànima de la companyia de navegació Deutsch-Ostafrika, adquirida per mitjà amb el

Lloyd de Bremen, i té gran influència sobre la línia Siemen.

Finalment, el grup Stinnes posseeix importants fàbriques de cel·lulosa a Königsberg, a Salsdorf, sobre el Rin, a Colònia, a Krapfack, a Hille-gessen i a Frechen, reunides sota la raó social Koholy A. G. de Berlín.

I per a assegurar el consum del paper, ha adquirit prop de 60 diaris alemanys i diverses cases editores. Es deixen per a enumerar una llarga llista d'empreses de tota mena (zeppelins, automòbils, mines de lignit), que estan lligades al grup Stinnes, sigui per comunitats d'interès, sigui per lligams personals. La llista completa d'aquestes empreses ocuparia una columna del diari. Només cal dir que el grup Stinnes posseeix avui la quasi totalitat de les accions de la Companyia metal·lúrgica i minera, alguna de Viena, controlada abans per la Fiat, i que ha pres peu a Txecoslovàquia amb la societat anònima Greinitz.

Les dades que acabem de transcriure donen una idea del lloc que ocupa el grup Stinnes en la vida econòmica de l'Imperi.

Quins capitals representa? Si hom inclou les empreses elèctriques, unides per contracte fins l'any 2000, s'obtenen les següents xifres en marcs:

Capital de les societats mares, marcs 1.770.343.270; capital de les societats filials, 797.533.701; participacions, dos milions 106.401.600; subparticipacions, 336.702.347; empreses i participacions de Stinnes, 755.502.960. Total, cinc milions 759.483.878.

Si s'afegeixen a aquestes xifres les participacions de Stinnes en les diverses empreses a l'estranger i a Alemanya, i que no formen part del «Korzer», vindran a augmentar-se en 2.220.117.551 marcs, o sigui que el grup Stinnes representa 8 milions de marcs.

El «Korzer» limita té 200.000 obrers llogats, i el grup, amb totes les seves participacions, empra 600.000 homes. Hom comprèn que a Alemanya, que s'enlluerna per les coses grans, es formi una llegenda entorn de l'ànima de tota aquesta vasta empresa que és Huc Stinnes.

Conversió de D'Annunzio

La premsa catòlica de Milà ens informa d'un cas curiós referent a D'Annunzio.

Ja se sap que el famós poeta fa poc visità l'antiga Abadia de Magurano, residència actualment de Franciscans d'Algèria. S'agenollà devotament i davant el Sant Crist bizantí, el besà, i en sortir digué que la seva producció literària no havia estat sempre pura i que es proposava enaltir d'aquí endavant la virtut. Segons la informació esmentada, feu D'Annunzio present als monjos d'un retrat seu al qual escrivi «als meus estimats germans en Crist ara i sempre».

Guardia de seguretat, robat i ferit

Ahí, a les deu de la nit, tres desconeguts sobtaren al guardia de seguretat, vestit de paisà, Felu Carrello Juárez, de 38 anys, casat, habitant al carrer de Rosselló, 536, el qual passava entre els carrers de Fresser i de Rosselló, prop de la fàbrica «La Bohemia».

Li produïren una ferida d'arma blanca al cap, una altra a l'avantbraç dret i diverses a la regió dreta de l'espatlla, de pronòstic reservat.

Després li robaren 360/30 pessetes que portava, de la mensualitat que havia cobrat, i desaparegueren.

El ferit fou portat al dispensari de Sant Martí i portat al seu domicili.

La policia ha practicat un reconeixement pels conforns i segueix practicant diligències, però no ha trobat a ningú.

Etapas d'un viatge

Ginebra-Berna

Abans d'entrar a Suïssa, pensàvem trobar allí un país pleteric de vida i de riquesa, lliure dels grans problemes que ha suscitat la guerra, i d'Hindenburg sanejada i segura. La presumpció era massa optimista. Suïssa, allunyada del conflicte europeu per una tan sàvia com difícil neutralitat, pota en la imaginació de molta, ésser un oasi de pau en mig de la gran crisi europea, podia haver-se aixoplugat, moralment, sota la perfecció inaudita del seu sistema polític i administratiu, i materialment sota les seves muntanyes escarpades i d'una grandiositat aclaparadora. Però el cert és que hi ha moviments i conflictes que venen tots els obstacles i fan sentir llur decisiu influx a tot un continent i fins més enllà.

Així, en entrar a Ginebra, que plaent i encisadora rep el foraster entre un ambient, potser massa poc suís i massa cosmopolita per a subjugarlo del tot, ens hem trobat amb un poble que lluita entre grans corrents oposats, amb un poble pendent de la resolució de problemes transcendents i subjecte a una fonda crisi econòmica. Ni el ja oblidat tintet de l'or, ni la tranquil·la aparença de les ciutats i viles, pot esviar el remor de la lluita que es prepara. Fa poc, amb motiu de la modificació de les lleis penals, en el sentit de restringir dins d'uns termes prudencials la llibertat de la premsa i corregir certs abusos que venen observant-se, els partits anomenats d'ordre, foren vençuts. Bé es veu que la victòria no és dels socialistes, que ells van sumar elements de la coalició governamental, però aquells, atribuïnt-se l'èxit a la seva organització, esperen amb ànsia un nou plebiscit, més important, provocat per ells i que s'està discutint en aquests moments al Parlament Federal. Es tracta d'una proposta demanant l'expropiació de les fortunes privades. El Consell l'ha rebutjat, al Parlament també serà rebutjat, i el mes de desembre passarà a plebiscit. La impressió és que la dita moció no obtindrà èxit, ans al contrari, s'augmenta amb certesa, que el poble, per gran majoria, ha de desestimar-la. Evidentment, Suïssa és un poble burgès, amb totes les virtuts inherents a la petita burgesia, que en ell predomina. La seva constitució i estructura íntima s'apoya en aquestes virtuts. A Berna, l'aristocràcia, es pot apreciar aquell rastre perdurable d'un passat brillant, font de les perfeccions actuals. Ginebra, vora els seus llocs encisats, Lousanne, entre les seves viles jolives que es reflecten i es miren en les aigües clares del Lemán, no podent amagar l'abigarrament de la seva població, l'aparença mundana i els altres de ciutats franceses. Berna, al contrari, sent viure encara la dignitat dels seus antics patricis, les cases dels quals, prop la muralla, semblen dominar tota la part vella de la urbs.

L'aristocràcia, viva encara en molts indrets, i la petita burgesia estesa arreu de Suïssa, triomfaran en el proper plebiscit. En el seu projecte de donar a conèixer el que pot fer una perfecta administració i una sàvia política, el bloc governamental que les representa, preparen un projecte de pensions a tot invàlid o impedit per al treball, i a tot el qui per llur edat avançada no pot guanyar-se la vida. Amb això acabaran l'obra del benestar dels seus compatriotes, però serà un nou factor de la crisi econòmica-financiera.

La crisi econòmica de Suïssa, obeeix a moltes causes, assenyalant entre altres la baixa de les divises de tots els Estats que la volten, la qual cosa ha fet minvar el treball en les indústries bàsiques d'aquest país, la metal·lúrgica i l'hoteleria.

La vida a Suïssa és molt cara; el treball no és abundant; el nombre de forasters disminueix en relació d'altres anys, tot i havent-se rebaixat els preus dels hotels. Això s'uneix a la crisi financiera que pregona el dèficit del seu pressupost. L'Estat, impotent per a rebaixar els sous dels seus funcionaris, ho ha fet de manera in-

directa, augmentant els impostos que damunt d'ells pesen, en el seu desig de nivellar les seves finances. Aquest és el problema que més preocupa, i el que es discutirà més extensament en les sessions de les cambres que ara tenen lloc.

Amb tot, encara avui és Suïssa, la nació plaent d'altre temps. Sota els seus aires de modernitat, viu l'ànima d'un passat de fondes virtuts i d'espiritualitat la més pura. Com s'enganyen els que es creuen que és quelcom d'artificios i mancat d'un ferm patriotisme! Que malament la miraren aquells que en ella hi veïeren un model d'alguna químera internacional a implantar arreu del món! La política internacional de Suïssa, sempre disposada a encapçalar actuacions sense cap color partidista i d'un caràcter humanitari, els va enganyar. La raó no és altra, que com tot poble si no vol morir, ha de tenir una política internacional. Suïssa, no podent-hi fer una altra, s'ha vist precisada a donar-li aquesta modalitat, única apropiada a la seva situació i als seus mitjans.

Ginebra, la cosmopolita, i Berna l'aristocràtica s'uneixen en les paraules inscrites al palau cantonal d'aquella, i que són una transcripció del consell que el pare de Rousseau li donà abans de morir: «Fill meu, estima el teu país». I aquestes paraules plenes d'unció i d'una força espiritual incommensurable, uneixen per damunt totes les valls i damunt tots els cims de Suïssa. Per elles construí aquesta màquina prodigiosa que és el seu exàrcit i aqueixa encara més meravellosa màquina que és la seva perfecta organització en tots els ordres de la vida pública, aqueix és el secret de l'existència de Suïssa, per damunt de la diversitat de llengües i de races. Hi ha potser algun país que pugui viure sense aquell sublim amor? La pàtria — força espiritual — lligant el que els interessos materials poden deslligar, tal és el símbol d'aquest poble que té tant que imitar i tant que obeir, per altres Estats en aparença poderosos, però en el fons més pobres que ella, perquè els manca aqueix gran motor de tota alta iniciativa, que és la unitat espiritual, perquè no han capít encara en tota la seva plenitud la valor d'aqueixa suprema força ideològica, que és el sentit de pàtria.

EDUARD AUNOS

Berna, 25 setembre de 1923.

Institut francès

Curs de 1922-1923

HORARI

1. Curs de llengua francesa.
- II) Curs normal. Professor: M. Cases. Immacres i dissabtes, de sis a set.
- III) Curs superior. Professor: M. Bertrand. Dimarts i divendres, de sis a set.
- IV) Curs del vespre (francès pràctic i comercial). Professor: M. Cases. Dilluns i dijous, de nou a deu.
2. Curs de Cultura general.
- I) Gramàtica. Dilluns, de sis a set.
- II) Fonètica. Divendres, de set a vuit.
- III) Literatura francesa. Dimarts, de set a vuit.
- IV) Geografia. Dissabte, de set a vuit.
- V) Història. Dijous, de sis a set.
3. Curs públic (grans figures de la França contemporània). Dijous, de set a vuit.
- Matrícula: Deu pessetes per mes i trenta per trimestre.
- Biblioteca: Oberta de dos quarts de sis a les sis.
- Inscripcions: Es poden fer al despatx del director, Consell de Cant, número 338, tots els dies, de cinc a vuit.

L'atemptat contra En Cambó

Més protestes

De la Lliga Nacionalista de Santa Coloma de Gramanet:

«Presidència.—Lliga Nacionalista de Santa Coloma de Gramanet a En Francesc Cambó.—Lliga Regionalista Barcelona.—La més enèrgica protesta per atemptat contra vos i restants acompanyants, feliçment-vos a l'ensenyar per haver sortit il·lès, estalviat del perillable a la nostra Pàtria Catalunya.—President, Serra; secretari, Salvatella.»

De la Joventut Nacionalista de Sant Sadurn de Noya:

«Sr. President de la Lliga Regionalista.—Molt distingit senyor meu: El Consell directiu d'aquesta entitat i en sessió tinguda avui, ha acordat depurar i protestar de l'atemptat de que ha estat víctima En F. Cambó, congratulant-se de que d'ell n'hagi sortit il·lès. Volguem rebre senyor el testimoni de la nostra consideració més distingida.—El president, F. Montaner.»

De Joan Salvatella Parellada, director del Col·legi Universal de Barcelona:

«A Francesc Cambó.—Protesto per atemptat, sentint immensa satisfacció resultat il·lès. Vos desitjo molts anys de vida per guiar els destins de llibertat de la nostra Catalunya.»

De l'Alcaldia Constitucional de Mont L'Ajuntament de la meua presidència en sessió de data 28 del corrent acordà protestar de l'atemptat comès en terres andaluses en la persona de don Francesc Cambó, intentant assassinar-lo violentament. A l'immensa condoleença que la consumació del salvatge propòsit hagués produït a Catalunya es tradueix en satisfacció per alluar-se l'il·lustre capdavanter del moviment nacionalista català completament il·lès de l'atemptat.

Complint dit acord em complaça en comunicar-ho a aquesta entitat de vostra digna presidència.

Déu vos dongui molts anys de vida.

Montblanch, 30 de setembre de 1922.

— J. Poblet.

Sr. President de la «Lliga Regionalista».—Barcelona.

«El Eco de Badalona»

Diu «El Eco de Badalona»: «De l'atemptat a Cambó.—En plena carretera, prop de San Lucas de Barrameda, unes mans criminals atentant contra la vida de l'eminent home públic de la nostra terra don Francesc de A. Cambó, el qual resultà milagrosament il·lès.

Si tot atemptat deu merèixer la reprobació més rotunda de les consciències honrades, el de que es tracta ha d'umir a aquesta reprobació una protesta col·lectiva: la d'intentar-se suprimir, amb un dels nostres homes, unes de les primeres figures representatives catalanes.

Del barba atemptat protestem amb tots els badalonesos, partidaris o no de la política que el senyor Cambó sintetitza, però convençuts tots del que val la figura eminent del català il·lustrat.

Senyor President de la Lliga Regionalista de Barcelona.

«Cambó.—Jamal la figura venerable del gran polític i leader català ha ressorgit tant com en aquests dies, a punt de caure mort per les pales criminals; jamai s'ha mostrat més viva la veneració que la figura aquil·lana del Mestre deserta arreu de Catalunya; jamai s'hem admirat ni sentit el que l'estimàvem com al correfróns la frisança del perill de perdre al qui és l'ànima del moviment ascensionat de Catalunya.

D'on han vingut els trets, qui ha carregat els fusells que posaren vuit impactes en l'auto que portava al Mestre per les carreteres de l'altra part d'Espanya, allí on no pot ni sospitar-se que pugui tenir enemics polítics ni personals?

Aquesta és la pregunta que tothom es fa i ningú dona amb la solució: descartar en absolut l'element indigne, gadit i andalús, perquè comés l'atemptat; per ells no tindria sentit comú, queda el convenciment de que els trets han sortit de Catalunya, i han estat tirats ben lluny, amb tal d'allunyar sospites i de procurar-se l'impunitat.

Recordem l'odi de l'U. M. N. contra En Cambó; recordem que algú dels senyors que la formen, ha parlat de tirar al vent de la separació; recordem encara que per la gent de

Madrid, a Catalunya no hi ha més catalanistes que els de la Lliga, ni a la Lliga altre director que En Cambó; recordem també les paraules incalificables dels sots-secretari de Governació, quan per primera vegada parlà amb els periodistes del fet criminal que ha extremat Espanya, treient-li tota importància.

I és que En Cambó cantellut, forjat d'una sola peça feta d'intel·ligència, amador de Catalunya fins a l'idolatria, és el senyor ordenador i ha tingut la gosadia i l'habilitat incomparables d'anar a combatre a l'enemic en sa pròpia llar, fins a fer-se indispensable: ell ha sigut l'únic ministre de Foment i el millor ministre d'Henda; ell ha ensenyat patriotisme als patriotes, posant-los en ridícul i imposant-se a Espanya que el rebia amb una tremenda prevenció.

Totes aquestes coses no les perdonen ni els de la U. M. N. ni els polítics d'ofici de la vella i dissortada Espanya, que el que menys han fet i faran, serà tirar terra a l'assumpt, treure-li importància, fins a repetir el que ja ha dit el sots-secretari de Governació: «Aquí no ha passat.» El caràcter d'En Cambó ajudarà a que els polítics d'ofici surtin bé en aquest propòsit.

Molt ens temem que els autors de l'atemptat no seran haguts, no perquè els jutges no hi prenguin interès (ben lluny de pensar-ho), sinó perquè és evident que s'hauran emplat tota mena de maneres per a despistar a la policia i a la Guàrdia civil, que són els braços de l'Administració de Justicia.

Però siguin quin sigui el resultat de la investigació judicial, l'atemptat contra la vida del Mestre posa un punt més d'odi en les lluites polítiques de Catalunya: no hi ha cap certitud, però hi han sospites que res ni ningú aturarà, i, ai dels culpables si el poble nostre els arribava a descobrir!

De la sang generosa d'En Cambó, vessada a Hostafranchs, n'elxi pura, més ferma i més violenta Solidaritat Catalana; també aleshores mans criminals atemptaren contra la vida del Mestre: l'atemptat d'ara apropià més als bons catalans en les lluites que s'atansen.

I, mentrestant, els qui encara es creuen amb dret a malparlar del nostre capdavanter, que s'hi comparin; i qui ha treballat tant per a Catalunya com el nostre Cambó? Qui és el que el malparla havent vessat sang per Catalunya i per Catalunya ha estat a punt d'ésser per dues vegades assassinat? I ell, imperturbable, seguirà laborant per la Pàtria oprimida.

Déu ha salvat novament la vida al gran Cambó; Catalunya el necessita per a assolir de pressa la seva llibertat; deposem antagonismes personals, festejem tots plegats amb alegria el perill passat, però amb l'arma al braç carregada, disposats a repel·lir noves agressions possibles. —M. M.»

«El Liberal» de Mataró

Diu «El Liberal», de Mataró: «De l'atemptat a Cambó.—Suposem als nostres lectors anterats per les extenses i detallades informacions de la premsa, de l'atemptat frustrat dirigit al senyor Cambó, quan en auto acompanyat d'algunes persones de la seva intimitat, es dirigien la nit del dissabte, dia 23, des de San Lluís de Barrameda al Puerto de Santamaría, província de Cádiz.

Aquests fets criminals sempre han d'anatematitzar-se siguin les que siguin les persones a les quals es dirigeixin, i nosaltres que així ho entenem, protestem del cas, ens alegrem de que hagi sortit en bé de la salvatjada el senyor Cambó i els seus acompanyants i desitgem que les autoritats tinguin la sort de trobar el Zulu i complis, si n'hi ha, per a exemplar castig del seu criminal fet.

Cultura

Queda oberta la matrícula per a córrer als cursos: Dibuix, Repàs (lleigir i escriure català-castellà) i Francès, primer i segon curs, que, com en anys anteriors, es donen a «Catalunya (A. A. del Districte V)» (Nou de la Rambla, 16), de set a onze de la vetlla.

La inauguració dels dits cursos tindrà lloc el diumenge, dia 15, a les onze del matí, al mateix local, amb el repartiment de premis als alumnes del curs proposat.

Notes de la Generalitat

ELS CONCURSOS DE RAMADERIA

Essent impossible la celebració del Concurs que per a la millora de l'espècie bovina tenia anunciat, la Mancomunitat de Catalunya, a La Bisbal, el cap dels Serveis de Ramaderia donarà en aquella ciutat el propi diumenge, dia 8, una conferència pública, explicant l'obra realitzada amb els concursos de bestiar, i les causes per les quals s'han hagut de suspendre.

L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

Des d'aquesta data fins el dia 14 del corrent, ha quedat oberta a l'Escola Superior d'Agricultura (Urgell, 187), la matrícula ordinària i la d'ingrés als graus d'Enginyer i de Tècnic agrícoles, que es cursen a l'esmentada Escola.

EL «BUTLLETI DELS MESTRES

Ha sortit el núm. 17 del «Butlletí dels Mestres» que conté el següent sumari:

«Autorenovació.—Pedagogia: La Setmana final de l'Escola d'Estiu.—Diferències d'opinió dels mestres i dels psicòlegs respecte a la intel·ligència dels infants, per E. Mira.—Vida Escolar: Sobre ensenyament del llenguatge, per A. Fàbrega.—Llibres.—Revistes.—Notícies breus.

EN VIDAL DE LLOBATERA

Ha tornat de Llagostera donant per acabat el seu estiu el diputat de la Mancomunitat don Pelai Vidal de Llobatera.

La Universitat

INAUGURAL DE CURS

Diumenge, a les onze del matí, s'inaugurà el curs acadèmic de 1922-23 al Paraninfo de la Universitat.

Occuparen les estrades els catedràtics de les diverses Facultats amb toga doctoral, essent presidits pel rector, marquès de Carulla, que tenia a la seva dreta el capità general de la regió, el bisbe de la diòcesi i el president de l'Audiència, senyor Alvarez Vega, i a la seva esquerra, el governador civil, l'alcalde accidental, senyor Maynés, Fèlix Escalas, per la Mancomunitat, i el delegat d'Henda.

Constituïen la comissió receptora els doctors Nebot, Geli, Polit, Fèlix i Tayà.

Acudí a l'acte nombros públic, en el qual figuraven belles i distingides dames i senyores, essent amenitzada la festa universitària per la banda municipal que executà, a la galeria (prop el Paraninfo), la «Marcha triunfal», de Sancho Marraco; l'obertura de «Los maestros cantores», de Wagner, i la «Marcha catalana», de Lamote de Grignon.

El discurs inaugural, escrit pel doctor don Magí Fàbrega Cortés, degà de la Facultat de Dret, fou llegit pel doctor don Josep Maria Boix, i era un conciliant treball, fruit de llargs anys de magisteri i estudi, en el qual l'autor fa ressaltar els defectes de que adoleixen des reformes que reclama el procediment civil.

El doctor Fàbrega i Cortés va donar les gràcies emocionat per l'ovació que se li tribuà. De seguida, el secretari general va pujar a la tribuna i va llegir la següent llista d'alumnes premiats en els diversos centres docents de la ciutat, els quals van anar rebent llurs diplomes de mans del rector.

Premis extraordinaris del curs acadèmic de 1921 a 1922

Institut General i Tècnic. Secció de Lletres.—Joan Josep Garrido Serrano i Jaume Mans Puigarnau.

Secció de Lletres: El mateix Jaume Mans Puigarnau.

Escola Normal de Mestresses de Barcelona: Senyores Elena Lescano Mestres i Maria Moles Casanova.

Escola Especial de Nàutica.

Joan Arsina Botell, Manuel López Astudillo i Eduard Figueras López.

Escola d'altos estudis mercantils: Professor mercantil, don Manuel Franch Serra Aleña.

Universitat Literària.

Beques concedides per primera vegada per al curs de 1922 a 1923.

Beca Botell i Sisó i Francesc Monsalvatje, atorgada per la Diputació provincial de Girona, per a la Facultat de Filosofia i Lletres, a don Frederic Vidal i Pujol.

Beques de fundació Pere Esquerdo, per a l'Institut general i tècnic, a Andreu Gamboa i Navarro, i per a la Facultat de Medicina, a don Pere Tarrés Clars i a don Gabriel Sané Cornell.

Premis extraordinaris de les Facultats:

Facultat de Filosofia i Lletres:

Secció de Lletres: don Isidor Rivas Basa i don Josep M. de Casacuberta.

Secció d'Història: don Josep M. Jardi Domingo.

Secció de Filosofia: don Joan Colón Romanós.

Facultat de Ciències:

Secció de Química: don Ferran Calvet Prats i don Hermengol Vach Marquet.

Facultat de Dret: don Tomàs Caminal Casanova i don Josep Rimblas Rimblas.

Facultat de Medicina: don Didac de Moxó Quera i don Andreu López Prior.

Facultat de Farmàcia: don Joan Gras Casanovas i don Amadeu Rivo Madrid.

Seguidament, el rector, amb breus frases, declarà obert el curs acadèmic de 1922 a 1923.

El rector ha signat els títols dels mestres que varen elegir plaça en la sessió celebrada al despatx del rector, trametent-los als respectius caps de secció.

—Ha visitat al rector l'alcalde i el secretari de l'Ajuntament de Montmeló, donant-li compte de les obres que falten per acabar el grup escolar d'aquella població.

—Ha estat citada pel rector per al dijous una comissió de Maigrat a l'objecte de poder invertir un llegat per a escoles.

—Ha visitat al rector el Consell Directiu de l'Institut i Biblioteca de Cultura general per a invitar-lo a la inauguració del casal.

—El diumenge se celebrà la inauguració de les noves escoles de Vilanova i Geltrú, assistint a l'acte el rector.

—El rector ha rebut un telegrama del subsecretari d'Instrucció anunciant-li que s'ha prorrogat el termini per a matricular-se fins el dia 10 del corrent.

Polítiques

EN BASTOS

Sortí ahir cap a Madrid el diputat a Corts En Francesc Bastos.

L'acompanyà l'alt personal de la representació de la Companyia de Tabacs, de la qual el senyor Bastos és gerent.

De Societat

Demà, dimecres, celebra el seu cent el nostre il·lustre amic En Francesc Cambó.

Han tornat del seu viatge de noces els esposos N'enric Fortuny Navarro i Na Tresina Munne Menga.

Arribà procedent de Melilla i en us de la curta llicència que se li ha concedit, En Claudi Carulla i Carulla, primogènit dels marquesos del mateix títol, que des de fa un any presta els seus serveis als hospitals d'Àfrica.

A Caldes, com a última de les festes d'estiu, se celebrà el diumenge passat a la nit un «cotillo humorístic» al carrer de la Pau, que estava bellament guarnit i il·luminat.

El ball fou dirigit per la parella senyoreta Conxita de Sojo i el jove Carles Pigrau, figurant-hi a més les següents: Cristina Gibert, Esteve Barangé, Rita Mustarós, August Plaça, Maria Guasch, Joan Cama, ercè Pontrodona, abuel Bosch, Maria Coma, Agustí Barangé, Mercè Masó, Josep Demetrius, Montserrat Biosca, Joan Puira, Annetta Puig, Francesc Gibert, Fe Mustarós, Martí Gibert, Maria Barangé, Rafael Puges, Teresa Guasch, Lluís Biosca, Teresa Vall, Ramon Casades, Dolores Pigrau, Juli Solé de Trinxeria.

La festa resultà força animada i demostrà el bon humor dels organitzadors.

Han tornat a aquesta ciutat els senyors d'Arola-Joval, els marquesos de San Roman d'Ayala i germans, la marquesa de Retés, els barons de Cuadras, els senyors d'Olivá-Suñes, els marquesos de Lamadrid, de Camps i de San Mon, els senyors de Lligé-Casas, de Juncadella-Robert.

FIVE

Els Chors d'En Clavé a París

II LA RECEPCIO

A l'Hotel de Ville han estat rebuts per la Municipalitat els chors d'En Clavé.

El programa del concert era realment «suggestiu»: «Himne espanyol» (llegeixi «Marxa Reial»), «Glòria a Espanya», «Gran jota de la Dolores», etcètera, alternant amb música de la «Garde Republicane».

Hom es preguntava amb insistència si els braus cantaires catalans cantarien la «Cançó del Soldado», a requeriments del senyor Quirion de Leon.

Una dama francesa, va dir-me ingenuament, tot llegint el programa: «Em creia que eren catalans, però veig que són «des espanyols».

El vice-president del Consell Municipal va fer un brillant discurs, dient que els catalans estan en plena renaixença, i que el moviment polític català és seguit amb interès per la França, que de totes les terres de l'Espanya els francesos estimen sobretot i especialment la nostra Catalunya, tan semblant a la França per la seva civilització i per la seva cultura, no oblidant la gesta dels voluntaris catalans a la gran guerra.

Magnífic discurs, el de M. Fernand Laurent.

En Capdevila, president dels Chors d'En Clavé, parla en castellà i diu, per acabar: «Visca França».

Hi havia realment en el fons dels catalans que l'escolaven, un estat fisiològic semblant al de l'home que ve de cometre una covardia.

Això es va constatar quan aquests homes deien, segons les vibrants estrofes de la «Marsellesa», amb un lleuger tremolament de veu: «Abans morir, que ésser esclaus».

III

EL CONCERT DEL CASAL CATALA

Amb un ple formidable (es calculen 2.000 persones) ha tingut lloc el concert dels Chors d'En Clavé, convocats pel Casal Català.

Segons versions autoritzades, el no comparèixer el director senyor Noví, i altres elements organitzadors de l'acte, a l'hora del concert, és degut a la següent «alta política diplomàtica internacional» de l'ambaixada d'Espanya:

Algunes hores abans de la festa, l'ambaixada espanyola a París ha convidat a un àpat monstre (200 francs coberts) als senyors que componen la comissió directora dels Chors d'En Clavé. Allí, en mig de l'expansió comunicativa, que donen tabacs i licors, ha estat tret, hàbilment manejat, el fantasma sinistre del «separatisme». Aquesta visió esgarrifosa, junt amb llur estat gastro-cerebral, ha obligat als dits senyors a cercar el repòs absolut.

Els catalans, que esperaven homenatjar els benemèrits directors dels Chors d'En Clavé, s'han hagut d'accontentar ovejant els braus choristes catalans, que, sense llurs cabdills, han volgut donar proves de germanor i afecte al «Casal Català».

Mereixen un elogi entusiasta els cantaires que componen el chor de Riudoms, que, amb una justesa remarcable, han obert el concert amb el «Salut als Cantors».

Sota la batuta improvisada del mestre Bertran, els chors d'En Clavé han interpretat les més belles composicions populars de la nostra terra.

El Casal Català, ha presentat el virtuós violinista de dotze anys Joan Llobell, acompanyat al piano per la xamosa damisella Encarnació Mus.

Un cop finalitzat, per un breu parlament de comiat de la Junta directiva del Casal Català, el públic ha demanat «Els Segadors», que han estat cantats a peu dret per la multitud.

I encara, al darrer moment, la presència de la bella artista de Music-Hall, Raquel Meller, que ha estat separada del públic, ha donat lloc a un darrer número inesperat, cantant, la famosa cupletista, una gentil cançoneta espanyola, sens dubte per donar gust al seu ex-marit Gómez Carrillo, que degué assistir a la vetllada.

RAMON DE CURELL

Paris, 30-9-1922.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

A la Caixa d'Estalvis

Hi han ingressat darrerament pessetes 63.281 25, procedents de 1.326 imponents, essent 36 e nombre de nous imponents.

Hi han tornat 40.853 93 pessetes a peseta de 79 interessats.

A l'Associació de Música

De dotze a una del migdia i de dos quarts de deu a les onze de la nit, continua oberta la inscripció de nous, sense quota d'entrada.

Hi han estat molts els que aquests dies s'han aprofitat ja d'aquesta avinentesa, acudint a allistar-se entre el nombre de socis de tan prestigiosa entitat, per a poder assistir al primer dels concerts que celebren, i que consisteixen en les millors i més seleccionats de fruites espirituals dels catalans, ultra d'ésser les reunions més to de les famílies sabadellenques.

Als jardins de la plaça del doctor Robert

Les endarrera varem esmentar l'establiment dels jardins de la plaça del Dr. Robert, i les vies de circulació d'entremig dels parterres. I ara que comencem la tardor aquesta amenització nostra podem fer-la més viva. Els jardins de la plaça del doctor Robert ofereixen a la ciutat un aspecte de tristesa, d'esllanguiment, d'oblit. Aquelles palmeres arranjades i amb aquella forma que han arribat a tenir tan minsa; aquells arbustos esquitats i esllargats, aquella herba de color imprecís, aquelles pujades i baixades de les plantes, aquells dos arbres que encara fan "pendent" amb el monument de Sallars, treient a aquest tota la visualitat, aquelles flors de les quals se n'ha esvat l'olor i, en canvi, fan amarar d'una espècie de tuf que els emcomana cert departament agregat d'una manera i en condicions incomprensibles a aquesta plaça, tot això no fa sinó posar en cada ciutadà que passa per aquest lloc un deix d'ennuïment, de greu, d'indignació espontània.

Però, naturalment, aquest mateix sentiment ja sabem que el senten aquells que precisament poden curar l'aspecte total de l'esmentada plaça, sinó que no se'n treu res de que el sentin si en canvi per la seva banda no arriben a pendre una decisió una mica més pràctica que totes les assajades per ara. No hi ha dubte de que de tant en tant el jardiner municipal trameti la seva quada a esbandir la cara d'aquells jardins i aduïc alguna vegada els renti el cap. No és així. Ens faria riure, per exemple, que l'Ajuntament acordés fer pintar el monument a Espartaco, d'aquesta ciutat.

Caldria, oi, doncs, cercar d'altra manera la solució; començant ja més seriosa i més natural de totes: encarragant l'arranjament dels jardins de la plaça del Dr. Robert, no a un jardiner, com vulgarment diem aquí, sinó a un jardiner que en tingui el títol; a un director de jardins. Cal donar-se de la diferència entre un paleta i un mestre de cases, per exemple també.

I mentre no es faci així sovint sovint, haurem d'avergonyir-nos, en passar per aquesta plaça, d'aquells jardins, d'aquella font i aquell solc i d'aquell quiosc, totes les quals cases desduren ben bé d'aquella obra magnífica i mestra del monument d'En Sallars.

La festa del Sometent

El vinent diumenge, dia 8 dels corrents, es faran a Sabadell grans festes: amb motiu de fer-se la benedicció de la bandera del Sometent d'aquest districte.

Hi assistiran les autoritats i distingides personalitats de la capital.

El senyor arxiprest de Sabadell ha anat a Montserrat per a invitar a l'abat d'aquell monestir a l'acte de la benedicció.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

DE LA FESTA DE POBLET

Amb el tren de les vuit del diumenge al matí, sortiren cap a Poblet l'Orfeó Tarragoní, la secció excursionista del mateix i el pomell "Amor i Germanor", anant amb dues banderes. També hi anava gran nombre de socis de la Lliga Regionalista, Joventut Nacionalista i Unió Democràtica Nacionalista.

En arribar a l'estació de La Canonja, es trenca l'enganx del primer vagó, amb la màquina. Com que la màquina anava aleshores malament, hagué d'anar-se'n a cercar una altra a Vilaseca. El retard fou d'una hora.

La sort fou que l'accident es produí en terreny pla, car si arriba a succeir en alguna de les pendents del camí, s'hauria produït una catàstrofe.

Foren molts els nacionalistes de Tarragona que anaren a Poblet en automòbil.

Hi anaren també nodrides representacions de Reus, Almorat, La Canonja, Romell, Constantí, Pobla de Montornès, etc., fins a Uldecona, amb un escampall de pobles més enllà de l'Ebre.

L'AJUNTAMENT ACORDA UN VOT DE CENSURA CONTRA L'ALCALDE

S'havien pres grans precaucions per la sessió que ha celebrat l'Ajuntament.

La por era per si hi compareixia el regidor senyor Galés, edil que l'altre dia amb la seva assistència donà lloc a l'avalot provocat per l'alcalde. El senyor Galés no anà a la sessió.

S'acordà nomenar individus de la guàrdia municipal a Josep Rodríguez i Ramon Roca.

Es decidí també fer ofrena de l'englantina d'or i argent del cartell dels Jocs Florals de l'Orfeó Tarragoní.

Finalment s'ha presentat un vot de censura contra l'alcalde per l'actitud que prengué en la sessió passada.

La proposició fou aprovada per 11 vots contra 10.

ALTRES NOTES

Es troba vacant la plaça de metge titular de Vinebre, dotada amb 1.000 pessetes l'any.

Montseny

SANT CELONI. — Les obres del nou casal del Circol Autonomista van avançant tant que, en la propera festa major de Sant Martí seran inaugurades oficialment.

Guardarem per aquella diada el ressanyar la importància social i política d'aquest magnífic edifici, aixecat a expenses de l'Associació, amb accions de 25 pessetes, repartides entre els socis i conveïns interessats d'aquesta vila.

— Per una qüestió de competència els flequers han venut el pa, durant tres dies, a 60 cèntims el quilo, abastant el seu cos en quinze cèntims.

Discutida la causa, s'ha regularitzat altr'avegada la tarifa en el primitiu preu de 75 cèntims.

— De les seves finques de Montnegre, on han passat un allarg temporada, tornen a la magnífica torre que tenen a la nostra vila el conegut propietari don Joaquim Oller i la seva distingida família.

— Al Cinema Mundial es va començar a projectar la el·lecula de sèries "Matis Landorf", que va agrada al públic, completant-se el programa amb altres cintes.

— Per assumptes comercials va a València el tractant en vins i alicant en suro don Josep Casas Cot.

— Toquen al seu fi les stasques de la verema i premsat de raïms a aquesta comarca, que a més del temps esplèndid s'hi uneix una excel·lent collita.

— Al mercat d'aquesta setmana s'hi han presentat molts bofaires, que, com a primeranes, els feren a bon preu.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

LES ARMES CARREGADES

Diuen de Quart que a la casa coneguda per Vidal, estaven jugant els nens de deu anys, Joan Vidal i Bós, i Josep Bonadona Vidal, quan tingueren la desgràcia que se'ls disparés una arma.

El Bonadona resultà amb una perdonada al costat esquerre, morint al cap de poca estona.

ALTRES NOTES

Des de demà, el preu del pa serà de la següent manera: pa d'un quilo, 0'70 pessetes; de dos quilos, 1'30, i de quatre quilos, 2'55.

— Celebra ahir el Centre Republicà, la seva assemblea anual. S'acordà per unanimitat, ratificar l'acord pres per la Comissió d'Acció Política del Centre, contestant el qüestionari remès per l'Organització de l'Esquerra Catalana.

— Els guardies de seguretat detingueren a Vicens Gil, d'Alacant, com a autor del robatori de vuit gallines, comes contra la veïna de Santa Cristina d'Aro, Carme Soler Remagosa.

El gènere ha estat recuperat.

— Durant l'últim mes de setembre, s'han lliurat al Govern civil 94 llicències de caça, un d'arma i per gossos.

— A l'Estadi se celebrà el partit entre la Unió Esportiva Gironina i el Catalunya, de Les Corts. El partit fou molt interessant, empatat a un gol. Cal remarcar que als gironins els mancaven cinc jugadors, que foren substituïts del reserva.

— Ha estat detingut a Lagostera, Lluís Ginesta, de 17 anys, acusat d'haver furat peces de roba i altres objectes valorats tot plegat en 25 pessetes, a un veí de la població esmentada.

— Al Centre Catalanista donarà un concert el quartet Montserrat, de Barcelona.

La Costa

ARGENTONA. — Va celebrar la seva típica festa de Sant Miquel Arcàngel el veïnat del Cros, que és com si diguéssim, un altre poble, situat a poca distància d'Argentona.

El primer dia, al matí, hi hagué un solemne Ofici, amb orquestra, a la capella del Sant, que digué el senyor rector mossèn Francesc Botey, prevere.

A la tarda i a la nit, en un pati arranjat expropte, exornat amb banderes i fullatge, hi hagué un esplèndid ball, durant el qual es va obsequiar a les damiselles amb bonics objectes.

El segon dia es va celebrar en el mateix lloc que el dia abans, veient-se molt concorregut.

Foren moltes les persones d'aquesta i altres poblacions que hi assistiren, les quals pogueren admirar la formosa torre Gari, que es troba en aquell pintoresc paratge.

La part musical va anar a càrrec de l'orquestra-cobla lluro, de Mataró.

— Es va celebrar la festa del Roser, animada i lluida com mai.

Durant l'Ofici l'església quedà plena de gom a gom de fidels, els quals ogueren oir la fèrvida paraula de mossèn Francesc Perquès, prevere, que ho va fer d'una manera eloqüentíssima, enaltint les glòries de la Verge del Roser.

L'antic altar de la Verge esrtava profusament il·luminat.

Un distingida i caritativa senyora oferí una bonica catifa per a l'altar, que es va estrenar el mateix dia.

— A la tarda es va jugar un partit de futbol entre els primers equips de l'Argentona F. C. i el Vilassar F. C., sortint guanyador el nostre per un gol a zero.

El públic era bastant nombros, i el partit va resultar poc animat.

— Moltes de les famílies que han passat la temporada estiuenca a aquesta retornen a ciutat, donant per acabat el seu estiu.

— Al Centre Instructiu Regionalista han estat col·locades unes llistes de subscripció per al monument del popular músic Pep Ventura.

Es d'esperar que tots els argentonins que senten amor a les coses de Catalunya contribuïran amb algun donatiu a aquesta obra, que va endregada al gran mestre, restaurador de la nostra dansa.

LLEIDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

MITING NACIONALISTA A GRANYENA

Aquesta tarda s'ha celebrat a Granyena de Les Garrigues, un miting d'afirmació nacionalista.

El veïnat, amb banderes i música, esperava els oradors.

En manifestació patriòtica han estat acompanyats fins al lloc del miting. Els parlaments s'han fet des d'un balcó que donava a la plaça. Aquesta estava plena de gom a gom.

Ha fet la presentació dels oradors, l'alcalde N'Isidre Quintana.

Parlaren En Ramon Bordaiba, entusiasta metge i alcalde de Torrevesses, En Miquel Roger, En Fermí Pallau, En Josep Maria Xammar i N'Humbert Torres.

Tots foren ovacionats.

ALTRES NOTES

Se celebrà la cursa ciclista Volta del Segrià, en la qual es disputava la copa de la Joventut Republicana. El recorregut era de 85 quilòmetres i hi havia inscrits set corredors.

Ha arribat en primer terme, En Josep Soler; segon, En Joan Francés; tercer, En Ramon Masip, i quart, En Vicens Ester.

La copa ha estat adjudicada a En Soler, el qual, és la segona vegada que l'obté.

— El 22 del present, tindrà lloc un concurs de tir, corrent-se el campionat del sometent de les terres lleidatanes. Hi haurà com a premis, a més a més, una Copa del Rei, i una altra de la Infantesa Isabel.

— Amb cabale de la Pia Almoyna, l'Ajuntament ha acordat concedir quatre beques distribuïdes així: una per a la Universitat, una altra per a Ensenyaments especials, i dues per al Magisteri. Per a sol·licitar-les, cal ésser natural de Lleida, i no tenir mitjans de fortuna.

Costes de Garraf

SITGES. — L'alcalde de Sitges, En Josep Planas i Robert, ha adreçat avui el següent telegrama al ministre d'Instrucció pública:

"Assabentat projecte R. O. protegent Belles Arts, em crec, com cap altre, obligat a felicitar-vos per haver coincidit en molts extrems en la idea qual col·laboració està enllestint l'Agrupament d'Intel·lectuals catalans, previ contacte i anuència del president i companys de la Reial Acadèmia de Sant Fernando, consistent en premiar amb xalets en aquesta vila, als artistes ibèrics, mitjançant concursos les principals línies dels quals ens honorem a sotmetre a vuestrencia."

El Saló de la Moda

Acaba d'adherir-se al Saló de la Moda una casa d'aquí, el representant de la qual ha arribat de París fa tres dies i ha adquirit a la capital francesa el monopoli d'exploatació d'un producte que cridarà segurament l'atenció. Es tracta d'una pintura lluminosa, destinada a decorar vestits, ombrells, avaloris, ventalls i que produeix en la fosca els més sorprenents efectes. L'esmentada pintura, obtinguda per dificultíssims procediments de laboratori, ha produït sensació a Londres i a Nova York. Després del passeig dels maniquins al Saló de la Moda, la casa expositora presentarà una esplèndida "toilette" lluminosa, irradiant llum en plena fosca.

S'han posat a la venda a les cases exposidores i a les oficines de la Fira Oficial de Mostres, unes targetes validadores per sis entrades al Saló de la Moda, que podran ésser utilitzades per varies persones a la vegada, en un mateix dia, o per una sola persona en dies successius, des del 6 a l'11 d'octubre. Les esmentades targetes s'expenen al preu de 50 pessetes cada una.

VILAFRANCA

Ha mort la germana carmelita del Col·legi de Sant Elies, Maria Farriol i Porta de Sant Rafael.

Presidirén l'enterrament i funerals el degà del Penedès, l'alcalde accidental i l'econom de la Santíssima Trinitat.

Hi va assistir nombrosos concurs.

— El casal La Principal ha reprès les sessions de cinema.

— A la Basílica de Santa Maria s'ha celebrat la festa del Roser, amb tota solemnitat.

Predicà el catedràtic doctor Masdexart.

Foren sagristanes les damiselles Na Josepa Casas i Na Margarida Bertró.

— Per gestions del nostre diputat de la Mancomunitat, N'Enric Rafols, s'han lliurat altres 25.000 pessetes per l'arranjament del circuit de la cursa Penya Rin.

— L'Ajuntament, el Sindicat d'Exportadors de Vins i el Casino Unió Comercial estan gestionant que siguin reposats els trens de tres quarts de nou del matí i el de les dues de la tarda que anaven a Barcelona.

— Ha estat viaticada la mare del tresorer de la Junta de Protecció a la Infantesa En Joan Massana.

REUS

En l'aristocràtica societat "El Circulo" començarà la segona tanda de campionats de xapó, que tant d'èxit obtingué en la primera etapa de la passada primavera.

Dels inscrits porten ventatja els senyors Jordana, Esteve, Castro, Cuadrada, Estrada i Vergés; per tant queden amb força interès els parits que han de jugar aquests senyors per a conquerir el campionat.

— Degut a gestions del senyor president de l'Associació de la Premsa local ha acabat la violenta campanya d'"El Consecuente" contra "Foment" campanya llasimosa i que no s'hauria de repetir mai més, pel decorum de la premsa tota.

— A la veïna vila de la Selva s'ha construït un teatre, que s'inaugurarà dintre poc. Aquest teatre és propietat de l'antiga societat "El Laurel".

— S'està gestionant perquè l'obertura de curs de l'Associació de Concerts de Reus sigui a càrrec de l'Orquestra Casals.

No cal dir que la dita notícia ha causat l'alegria més intensa entre els aficionats a la bona música.

— De retorn de la campanya rifenya han tornat diversos joves de la localitat, entre els quals recordem els bons amics Josep M. Miret, Pera Rius i Francesc Donato.

A tots la més coraj benvinguda.

Sardanes

DEL CONCURS DE COBLES

En una de les dependències del Palau de la Música Catalana, ha tingut lloc una reunió del Jurat de Cobles de Catalunya, que organitza la Joventut Nacionalista "La Falç", quedant definitivament redactades les bases que han de regir en el mateix.

Essent obligatori per les cobles que hi prenguin part, executar dues sardanes imposades, s'han ofert els mestres Enric Morera i Francesc Fojol per a compondre-les.

El Foment de la Sardana de Barcelona ens prega convidem a tots els seus socis que els plagui l'ensenyar de dansar la sardana, se servixin assistir a la reunió preparatòria que tindrà lloc el vinent dijous, dia 5 del corrent, a dos quarts de vuit del vespre, a l'estatge social (Durant i Bas, 9, principal).

Dit ensenyament començarà dintre pocs dies.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 2

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Ampurias», de Tarragona, amb vi.
Goleta italiana «San Silvestro», d'Alghero, amb llegosta.
Vapor espanyol «Dilluns», de Newcastle, amb carbó.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 42 passatgers.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 153 passatgers.
Vapor alemany «Barcelona», d'Ham-burg, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Almazora», de Vi-naroc, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Genoveva», de València, amb carbó.
Vapor espanyol «Elena Beltrán», de de Sant Carles, amb sal.
Vapor espanyol «Francisco», de la mar, amb peix.
Vapor espanyol «Cabo Peñas», de Marsella, amb càrrega general i 17 passatgers.
Vapor espanyol «Gorgondo III», de València, amb càrrega general.
Pallebot espanyol «Verge del Re-mel», de Tarragona, amb carbó.
Vapor espanyol «Tirso», de Carta-gena i escales, amb càrrega general i passatge.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», amb càrrega general i de trànsit, cap a Marsella.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Cabo de Aguas», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Cabo Menor», amb càrrega general, cap a Marsella i escales.
Vapor espanyol «Fina», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.
Vapor espanyol «Tambor», amb càrrega general, cap a Las Palmas i escales.
Vapor espanyol «Lulio», amb càrrega general, cap a Gandia i escales.
Vapor suec «Bjornvik», en llast, cap a València.
Vapor espanyol «Ampurias», amb càrrega general, cap a Port-Vendres.

Veler italià «Unione», en llast, cap a San Lliberat.
Vapor italià «Bellaura», amb càrrega general i de trànsit, cap a València.

Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

North Somercotes, 28. — El vapor «Cheddesley», de Hull, en llast, embarrancat davant de Theddlethorpe, ahir. Sembla que no té avaries.

Bordeus, 28. — El vapor anglès «Warkworth», procedent de Nova Orleans, amb càrrega de fusta i blat, està cremant al port.

Coquimbo, 28. — El vapor «Corral», que tingué foc a Huasco, està cremant encara. Tota la càrrega s'ha perdut. Probablement, el vaixell restarà destruït.

Flushing, 28. — El vapor anglès ha varat prop de Borsele, però probablement podrà sortir-ne.

Finisterre, 27. — El pallebot «Cecil Brindley», que estava desormejat, ha estat remolcat a Dublín aquest matí, sense novetat, pel vapor «Saltees».

Great Yarmouth, 28. — El vapor «Enterprise», de Sunderland, en viatge de Boston cap a Rouen, amb càrrega de carbó, ha encallat a Middle Cross Sand. Li han estat framesos auxiliis. S'espera que surti a la plena-mar.

Southampton, 28. — El vapor «Empress of Scotland», recollit un radiograma del vapor japonès «Hayo Maru», demanant auxili, car tenia avaries a l'hèlix i un altre de l'Aquitània, dient-li que corria un temporal i no podria remolcar-lo, si bé estava disposat a donar-li si calia abandonar el vaixell.

Nova York, 28. — El vapor «Curaca», carregat d'oli vegetal, tingué ahir foc al moll de l'Atlàntic. Les avaries que ha tingut el vaixell són greus.

Malin Head, 27. — El vapor anglès «Ceuta», en viatge de Chicoutimi a Londres, té avaries a l'hèlix.

Quebec, 28. — El vapor anglès «Spilsby», i el vapor nord-americà «Sinasta», procedent de Nova York, han topat prop d'aquí. No hi ha detalls.

Boston, 28. — Ha arribat el vapor nord-americà «Maiden Creek», de Manchester, amb foc a les carbones.

Flushing, 28. — El vapor anglès «Falcon», que embarranca prop de Borsele, n'ha sortit i segueix a Gant.

Bordeus, 28. — El vapor «Warkworth», que era al dic, està cremant. Les avaries són d'importància.

North Somercotes, 28. — Els remolcadors «Condor» i «Asprey», no han aconseguit fer surar el vapor «Cheddesley», encallat davant de Theddlethorpe.

Barry, 27. — Ha arribat el vapor nord-americà «Storm King», amb avaries a la màquina.

Great Yarmouth, 28. — Tres remolcadors no han pogut fer surar el vapor «Enterprise», varat a Middle Cross Sand. — 29. — El vapor «Enterprise» ha estat temporalment abandonat. La tripulació ha estat desembarcada.

Londres, 29. — El remolcador holandès «Witterze», ha estat frames en auxili del vapor «Ceuta».

EL CENTRE COTONER

Ha remès al Centre Català el següent telegrama al president del Consell de Ministres i al ministre de Finances:

«Llei pressupostos vigents, modificació de l'impost de transports marítims» fou aprovada segons Reial decret 2 setembre últim. Article segon esmentat Reial decret fa constar que els drets de les esmentades tarifes començaran a regir vuit dies després publicació «Gaceta de Madrid».

El vapor «Aldecoa» sortí port Gai-veston cap a Barcelona el 25 agost últim, arriba Barcelona el 17, termina de descarregar el 19 setembre, mai podia sospitar Duana Barcelona aplicà nova tarifa, considero impropici que grava primera matèria cotó transportat en vaixell que carrega i sortí port origen quinze dies abans publicació de la dita modificació «Gaceta de Madrid».

Li prego ordeni devolució cobrament indegut.

El saluto atentament — P. Solé Graells.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dia 30 de setembre de 1922.
(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)

Alls cap-pares, a 42 pessetes la dotzena de forces.

Ametlles amb closca molla, de 80 a 100 pessetes els 100 quilos, idem amb closca forta, a 60 pessetes; idem Mallorca escollida, a 315; idem propietari de primera sense trossos, a 300 pessetes.

Escalola de Sevilla, a 70 pessetes els 100 quilos.

Mongetes blanques: Amonquines, a 70 pessetes els 100 quilos; Mallorca, a 85; del Prat, a 70.

Mongetes de color de Castella, a 75 pessetes els 100 quilos.

La eminent cantant catalana Na Maria Barrientos, la gran artista de re-Matapluga en gra de Castella, a 195 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 195.

Vegecs de Sevilla, a 56 pessetes els 100 quilos.

Arròs bomba florat, a 120 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill número 10, a 60; amonquill número 5, a 59; amonquill número 2, a 58; selecte, a 61; farina d'arròs, a 60; glació, a 62.

Avellanes: negres escollida, a 60 pessetes els 58 quilos; idem garbellades, a 55; idem en gra de primera, a 220 pessetes.

Cacaues: gra de l'estranger, a 85 pessetes els 100 quilos; tres grans de primera, a 114; dos grans roigs de 100 a 105.

Comi, a 300 pessetes els 100 quilos.

Xufes garbellades, a 140 pessetes els 100 quilos; idem colliter, a 125 pessetes.

Cigrans: de Xeroc, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xeroc número 1, a 117; idem Xeroc número 2, a 113; Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 85 pessetes.

Lentilles del país, a 130 pessetes els 100 quilos.

Morecs del Plata, a 33 pessetes els 100 quilos.

Nous escollides, a 160 pessetes els 100 quilos.

Panses de Màlaga, de 18 a 28 pessetes la caixa de 10 quilos.

Pinyons de Castella, a 450 pessetes els 100 quilos.

Tramucos, a 38 pessetes els 100 quilos.

BACALLA

Dia 30 de setembre de 1922

Aquesta setmana no hi ha hagut cap nova arribada.

Per al consum es cotitzen els següents preus:

Bacalla d'Islandia nou, a 88 pessetes els 40 quilos.

Bacalla llibre de primera nou, a 90 pessetes els 40 quilos.

Bacalla d'Islandia primes nou, de 73 a 80 pessetes els 40 quilos.

Bacalla d'Islandia de segona, de 70 a 75 pessetes.

Tripes de bacalla, a 300 pessetes els 40 quilos.

HORTALISSES I FRUITES

Dia 30 de setembre de 1922

(Informació Matutana)

Alls de primera, de 36 a 39 pessetes la dotzena de forces; idem de segona, de 28 a 34.

Cebes de Figueras de 13 a 15 pessetes els 100 quilos; idem de Nòrdia, de 9 a 12.

Patates del bue, de 22 a 23 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, de 28 a 32.

Raim de València, de 8 a 10 pessetes els 10 quilos; idem de Vilanova-Sirena, de 5 a 7; idem Picapoll del país, de 6 a 7.

Mongetes tendres, de 5 a 7 pessetes els 10 quilos.

Boniat de Mallorca, de 20 a 21 pessetes els 100 quilos; idem del país, de 11 a 13.

Tomàtes del país, de 5 a 6 pessetes els 10 quilos.

Peres d'Aragó, de 10 a 12 pessetes els 10 quilos.

Pomes d'Aragó, de 6 a 8 pessetes els 10 quilos.

Pressecs, de 10 a 13 pessetes els 10 quilos.

Cols de València, de 3 a 6 pessetes el centenar.

Auvernignes, de 3 a 5 pessetes el centenar.

Magranes, de 7 a 11 pessetes el centenar.

Llimones, de 5 a 8 pessetes el centenar.

Ensiam, de 0'50 a 0'75 pessetes la dotzena.

Escaroles, de 0'50 a 0'75 pessetes la dotzena.

Platans, de 1'20 a 1'40 pessetes la dotzena.

Melons de València, de 15 a 18 pessetes la dotzena.

OLIS

Dia 30 de setembre de 1922.

(Associació Gremial de Negociants d'Olis de Barcelona)

Oli d'oliva

Andalus corrent bo, a 200 pessetes els 100 quilos.

Tortosa fins, a 242 pessetes els 100 quilos.

Aragó, de 263 a 280 pessetes els 100 quilos.

La fermesa en els preus, especialment en l'oli corrent, fa que el mercat es trobi encalmatíssim.

Oli de pinyola

De color verd de primera, de 108'70 a 115'05 pessetes els 100 quilos.

Groc de primera, de 121'74 a 128'90 pessetes els 100 quilos.

Groc de segona, de 113'05 a 117'39 pessetes els 100 quilos.

Sense envasos.

Oli de coco

Blanc (amb envàs), a 130 pessetes els 100 quilos.

Cochin, a 160 pessetes els 100 quilos.

Palma, a 190 pessetes els 100 quilos.

Cacauei, a 185 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa

Oli de llinosa cru, a 170 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa cuit, a 175 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa incolor, a 200 pessetes els 100 quilos.

En caixes, 8 pessetes més per 100 quilos.

Arribades de la setmana

A l'estació del Morrot hi han arribat nou vagons d'oli del país.

ZENC, PLOM, ALBAIALDE, MINI ESTANY

Preus que regitzen des del dia 2 de maig de 1922:

Pessetes per 100 quilos

Zenc: En lingots, primera fossa.

En lingots refinats.

Xapes número 5.

Xapes número 6.

Xapes número 7.

Xapes, núm. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24.

Planxes ondulades, números 13 i 14.

Planxes per a satinar paper.

Planxes per a calders de vapor.

Discos i tires per a gbrells.

Claus de zenc.

Zencs amb especial per a piles.

Léclanché.

Piom: Tubs de piom pur de 6 a 8 m/m.

Tubs de piom pur de 10 m/m en avant.

Planxa de piom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m.

Mini: Pur de piom en barrils de 50 quilos net.

Pur de piom en barrils de 100 quilos net.

Pur de piom en barrils de 200 quilos net.

Albaialde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net.

Estany: F1 en barrils, marca Billiton.

F1 en lingots d'uns 10 quilos, marca Billiton.

ADONS

Dia 30 de setembre de 1922
(Informació de la casa J. Espinós de Barcelona)

Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 18/20 d'àcid fosfòric, a 15'50 pessetes els 100 quilos, a la fabrica.

Superfosfat de calç mineral 18/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12'50 pessetes els 100 quilos, sense envàs.

Superfosfat de calç mineral 16/18 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, minimum de tones sense envàs.

Superfosfat de calç mineral 13/15 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, minimum de tones sense envàs.

Sulfat d'amoniac 20/21 per 100 azot, a 65 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa 15/16 per 100 azot, a 44 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 per 100 de potassa pura, a 42 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 per 100 de potassa pura, a 32 pessetes els 100 quilos.

Matèria orgànica còrnia natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 acid fosfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi 8/10 per 100 azot, a 29 pessetes el sac de 70 quilos.

Farina fosfatada d'ossos per aliment de bestiar, a 50 pessetes els 50 quilos.

Sofres

Sofre en pols, a 14 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre «Extra fl.» a 15 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 25 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre en terros, a 33 pessetes el sac de 100 quilos.

Sofre en terros, a 33 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 60 pessetes els 100 quilos.

COLONIALS

Dia 30 de setembre de 1922.

Sucres. — Mercat encalmat i sense variació notable, es cotitzen com segueix:

Mel, de 152 a 154 pessetes els 100 quilos.

Terçat, de 165 a 168 pessetes.

Centrifug de remoladora, de 160 a 162.

Turbinat de Cuba, de 162 a 164 pessetes.

Centrifug de Cuba, de 158 a 160 pessetes.

Blanc de Java, de 170 a 172 pessetes.

Blanquets, de 173 a 175 pessetes.

Blancs de primera refinats, de 175 a 177 pessetes.

Terrós P. G. d'Aragó, de 180 a 182 pessetes.

Terrós P. G. Andalusia, de 183 a 185 pessetes.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	12.25	00.00	00.00	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre. . . .	12.03	12.23	00.00	00.00		12.15
Gener	11.81	12.00	00.00	00.00		11.92
Març	11.72	11.91	00.00	00.00		11.92
Maig	11.61	11.88	00.00	00.00		11.70
Juliol	11.46	11.68	00.00	00.00		00.00

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs, Asmhouni	00.00	00.00	Nov. . .	16.30	00.00	00.00
	Nov	Gener	Gener. .	16.50	00.00	00.00
• Sakellaridis	00.00	00.00				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	20.35	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre. . . .	20.12	20.65	20.50	00.00
Desembre . . .	20.40	20.90	20.76	00.00
Gener	20.25	20.75	20.63	00.00
Març	20.33	20.88	20.71	00.00
Maig	20.25	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	20.25	00.00		00.00
Futurs:				
Octubre. . . .	19.79	00.00		00.00
Desembre . . .	19.74	00.00		00.00
Gener	19.76	00.00		00.00
Març	19.80	00.00		00.00
Maig	19.79	00.00		00.00

3 d'octubre
de 1922

la Comptaduría.

presetes la dotzena. / Els 10 quins. / l'concesso per a la nina Paima-nara.

la Comptaduría.

TIVOLI LIRIC CATALA

INAUGURACIO: DISSABTE, 7

Estrena de

D. JOAN DE SERRALLONGA

**Teatre de Novetats
Circ Equestre**

COMPANIA INTERNACIONAL

ACROBATICA EQUESTRE

DIRECTOR: Mr. VENTURA GANNAU

Avui, dimarts, nit, a tres quarts de deu: Magnific programa, prenent-hi part totes les notables atraccions i el Gran Rastelli. — Demà, dimecres, nit:

BENEFICI DEL GRAN RASTELLI

En obsequi al beneficiat, hi pendran part els eminents artistes **EL GRAN FLORENCES** i **MISS SELIGA**, comics excentrics, fa poc arribats d'America. El novell bariton italià **Antoni Filomeno**, el qual, acompanyat per un mestre, cantara una romansa d'una coneguda opera. **MISTER STEPSUN**, qui executara el **Pianxo de la mort**, i demés, hi pendran part totes les atraccions que formen el programa.

Programa monstre

18 atraccions, 18

Darrers dies del GRAN RASTELLI. — El dijous, dia 5: 4 grans debuts, 4. — El dijous, dia 12: 4 extraordinaris debuts, 4. Aviat: **ORIENTUS... MISTERII**

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS: LEONIS i GALLEGO

Avui, dimarts, nit, a les deu: Magnific programa: el divertit sainet en mig acte, **LA MAGDALENA TE QUIE** i el sainet en sis quadros, disposats en dos actes, en prosa, original dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernandez, musica del mestre Vives, **PEPE DONDE O EL MENTIR DE LAS ESTRELLAS**. Exitas extraordinari. Gran

interpretació. Obra sancionada en la anterior temporada. — Demà, dimecres, tarda: Formós cartell. Nit: **ESTRENA** del sainet liric en dos actes, d'Arniches i Trigueros, musica dels mestres Calleja i Estremera. **EL CONDE DE LAVAPIES O NO HAY FUERZA CONTRA LA ASTUCIA**.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Avui, dimarts, dia 3. Vespere, a les deu. **EN LOS FLECOS DEL MANTON**, **EL DUO DE LA AFRICANA**. Creació de Victoria Pinedo, i **SEÑORAS... A SINDICARSE!**, l'obra nova de gran exit, del mestre Guerrero. — El divendres, **DEBUT** del bariton barceloní, **ROSEND FRANCO**, amb la popular opereta **LA ALSACIANA**.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, dia 3. Vespere, a les deu. Exitas. **LA CONDESA DE MONTMARTRE**. Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE COMIC

Gran companyia dramàtica Rojas-Caparro. — Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. L'emocionant drama en vuit actes, **LA AMORAZADA**. Magnifica presentació. — Dissabte, estrena a Espanya, **LA MUJER AMANTE**.

Gran Teatre Espanyol

Telèfon 1242 A. Companyia de VODEVIL i GRANS ESPECTACLES dirigida pel popular primer actor **PEP SANTPERE**

de la qual forma part la primera actriu **ASSUMPCIO CASALS**

Nit, a les deu, gran exit de broma, setena representació del divertit vòdevil en tres actes, traducció de Lluís Capdevila, **LA RECTORIA**

Demà, dimecres, tarda, **BAIXANT DE LA FONT DEL GAT**. Nit, **LA RECTORIA**. — Divendres, dia 6, estrena de: **UN GALL QUE NO CANTA**.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de sis. **LAS MURALLAS DE JERICO** (Ultima). Nit, a les deu. **SANGRE GORDA** i **EL CAUDAL DE LOS HIJOS**. Cada dia. Butaca, 4 pessetes. — Divendres, nit, estrena de la comèdia dramàtica **EL UNICO SENOR**. Protagonista, Francesc Morano.

Teatre Circ Barcelonès

Gran Companyia de Vodevil i grans espectacles

Primer actor: JAUME BORRAS

Primera actriu: ELVIRA TORRENS SORIANO

El vinent dilluns, dia 9 d'octubre:

DEBUT DE LA COMPANYIA amb el grandiosa estrena de la tragi-comèdia en un epilog, dos actes i un resum, de Victoria Benedicto **LA MONYOS**

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Güell, Tudela, Asquerino, Cortès

Nit, a les deu. Popular. Butaca plana amb entrada, dues pessetes. **LA NOCHE DE VERBENA**, i l'exit veritat en dos actes, de Linares Rivas, **LO PASADO**

o concludido o guardado

Demà, dimecres, tarda, a les cinc. Matinée popular. **LA LOGA AVENTURA**. Nit, a les deu. **LA NOCHE DE VERBENA** i **LO PASADO O CONCLUIDO O GUARDADO**. Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

PALACE CINE

Gran sala de moda

Aristocràtiques sessions artístiques. Cada dia, tarda i nit. Grandiosos exitas en la seva **PRESENTACIO A ESPANYA**, de la monumental novel·la cinematogràfica dividida en sis parts, edició de la renomada manufactura americana, **Metro**.

ELS QUATRE GENETS

DE L'APOCALIPSI

Adaptació de l'obra cim del geni espanyol VICENS BLASCO IBANEZ. L'exit mundial més sensacional de l'època. Formosa partitura interpretada per una nodrida orquestra for-

mada per notables professors del Sindicat Musical de Catalunya, sota la direcció de l'il·lustre mestre, Ewell de Burull. — **IMPORTANT**: Malgrat que el llarg metratge i desenrotllament de l'acció de tan notable film, hauria permès presentar-lo dividit en dues o tres sessions, s'ha disposat que sigui projectat íntegre, facilitant, d'aquesta manera, la més gran atenció del públic en el curs del seu emocionant argument. La projecció de **ELS QUATRE GENETS DE L'APOCALIPSI** començarà puntualment a dos quarts de sis de la tarda, i a dos quarts d'onze de la nit. Per a més comoditat del públic, evitant sensibles aglomeracions, i a prec d'infinitat de senyors concurrents, quedem numerades totes les localitats, començant a despatxar-se, des de les onze del matí.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet JORDA-MOLTO. — Avui, dimarts, grandiosos esdeveniment. Els dos colossos de la cinematografia, els dos asos del film que són el matrimoni Mary Pickford i Douglas Fairbanks, **«Somni i realitat»** (Artistes Associats), per la genial Mary Pickford; **«El Quixot modern»**. Programa Ajuria, per l'incomparable ídol del públic, Douglas Fairbanks, i la de gran broma, **«La noia ho va voler...»**, per Tomaset. La vinent setmana, la pel·lícula més gran d'en Chariot, **«El noi»**, la qual ha batut el record de l'exit mundial. De seguida, **«Els tres mosqueters»**, per Douglas Fairbanks.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Quintet Suñé. — Avui, dimarts, selecte i extraordinari programa. Ver triomf de la més gran producció de la marca **«METRO»**, gran succés de la sensacional obra dramàtica **ULL PER ULL** (exclusiva d'aquesta Empresa), colossal meravella d'art pel seu finalisme i interessant argument, interpretació magistral de l'eminent i tràgica russa NAZINOVA magnifica presentació. Gran exit de la comèdia Goydwin: **EL CAMPIO**, pel gran artista Guillem Landis. Exit sorollos de la formosa comèdia esportiva: **MANTEQUILLA**, pel cèlebre

artista Charles Ray, i la divertida cinta **QUINER HEROIC**, de gran tema. Tarda i nit, insuperable programa. — El dijous, dues magnífiques estrenes. El dissabte, estrena de grandiosa pel·lícula **EL JURAMENT** (exclusiva), selecte programa **«Cuit»**; el propi títol d'aquest film, suficient per a la demostració de grandiositat d'aquest filosòfic cinema drama, interpretat per la eminent actriu **MARIAM COOPER**. Aviat l'obra cim: **EL NOI**, la gran creació de **CHARLOT**; és la pel·lícula que ha batut el «record» de l'exit.

Palau de la Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

Sis concerts de tardor, per als dies 19, 25 i 29 del corrent, i 2 i 5 de novembre. Segueix obert l'abonament a l'Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3, de les tres a les sis de la tarda. Programcs en tots els magatzems de música.

Frontó Principal Palau

Avui, dimarts, dia 3 d'octubre. Nit a un quart d'onze, escollit part Vennells: **SANTI i URQUIDI**. Blau MAZO i PALAU.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Exit enorme dels dots **NOUS DEBUTS**, dotze. **ESTATUE ANIMADES**. Exit sense parió d'AM RANTINA.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA

Funcions selectes tots els dijous feiners. — Inauguració de la temporada: el dia 11 d'octubre. — Que obert l'abonament. — Pres per tard de quatre funcions: Seient de pa amb entrada, 8 pessetes. Seient de primer pis, amb entrada, 6 pessetes. Llotges amb sis entrades, 48 pessetes. Als abonats de la darrera tanda se reservaran llurs localitats fins el vinent dijous, dia 5 d'octubre. Encares: Sombreteria Gili, Hospital, 1 i Rellogeria Mullor, Devallada de Presó, 8.

URALITA

PER A COBERTES
URALITA, S. A.

SUCCESSORA DE ROVIRALTA I C.ª, S. EN C.
Plaça d'Antoni Lopez, 15 — Telèfon A 16441 A848
BARCELONA

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

El vapor

MANUEL CALVO

Sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cádiz, cap a Nova York, Havana i Veracruz.

El vapor

ALFONSO XII

Sortirà el dia 17 d'octubre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacific amb trasbord a Havana.

El vapor

BUENOS AIRES

Sortirà el dia 10 d'octubre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cádiz cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

El vapor

LINIA DE BUENOS AIRES

INFANTA ISABEL DE BORBON

Sortirà el dia 4 d'octubre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cádiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

El vapor

LINIA DE FILIPINES

ISLA DE PANAY

Sortirà de Cádiz el dia 16 d'octubre, de Cartagena el 17, de València el 18 i el 21 de Barcelona cap a Port-Said, Colombo, Singapore i Manila, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per a altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars dels ports d'escala abans indicats.

El vapor

LINIA DE FERNANDO POO

SAN CARLOS

Sortirà el d'octubre de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el de Cádiz cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando-Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

EXPEDICIÓ COMERCIAL

El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà el dia 15 d'octubre de Bilbao; el 16 de Santander; el 17 de Gijón; el 18 de Coruña i el 19 de Vigo, cap a l'Havana i Nova York, admetent càrrega i passatgers.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Lloguers

Pianos delloguer de v. r. preus. Bruch, n.º 78, entresol. C. NIEGEB.

LLOGO

Magatzem tocant a Plaça Es, pal·la, tocant amb pati gran. 65 diners al mes. Raó: Portal de l'Angel, 12, principal, segona. — De 6 a 8.

TENIR

UN BON PAÏDOR

■ ANEU EN COMPTE ■
Refuseu com a falsificacions les calzes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya i Urach i C.ª Zurich

Demaneu-lo en farmàcies i centres d'especifics

és una gran riquesa, una fortuna inapreciable. Pair-ho tot sense molesties, sense fadigues, sense dolors, és un tresor que cobdicia aquell que té l'estòmac delicat. — D'això no en puc menjar... — Això potser em farà mal... — El metge m'ha dit que d'això... Proveu tant sols vuit dies de prendre l'**Estòmec Artificial**, i totes aquelles exclamacions desapareixeran de vostres llavis. Alivi immediat. Curació certa i prompte.

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb exit segur vostres hèrniès sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món. Rebutgeu les imitacions.

Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7

Rambla del Centre, 12, pral.-Casa VIVES

(TOCANT AL LICEU)

Obriment de curs

Paper Canson, Ingre, marca Major, gomes, llapideres, tint, xina, colors, difumins, cartons, regles, vales, carpetes, tots els articles propis del dibuix.

DESCOMpte DEL 15%. EN ESTOIGS DE COMPASSOS

Basar Ritz, Cortis, 662, davant Hotel. T. 1663 A

CATARROS
antigues y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y
PREVENIR de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS